РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 26.03.2019 № 7-1

ЗВІТ

про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку

Київ 2019

ЗМІСТ

СПИСОК ОСНОВНИХ СКОРОЧЕНЬ 3

ПРЕАМБУЛА 4

ВСТУП 6

I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПИТАНЬ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ, НАДАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ 9

1.1. Правові підстави утворення та функціонування державного фонду регіонального розвитку 9

1.2. Організаційне забезпечення конкурсного відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку та використання коштів ДФРР 12

1.3. Досвід вирівнювання розвитку регіонів в ЄС і його впровадження в Україні 14

II. ФОРМУВАННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ У 2017–2018 РОКАХ РОЗПОДІЛУ КОШТІВ ДФРР ЗА РЕГІОНАМИ, ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОГРАМАМИ ТА ПРОЕКТАМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ 17

2.1. Відбір інвестиційних програм і проектів на рівні регіонів 17

2.2. Формування Мінрегіоном пропозицій щодо розподілу коштів ДФРР за регіонами та проектами, затвердження їх Кабінетом Міністрів України 19

III. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ КОШТАМИ ДФРР 25

IV. ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРИ ВИКОНАННІ ПРОЕКТІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА ВИКОРИСТАННІ КОШТІВ ДФРР . 29

4.1. Дотримання законодавства про містобудівну діяльність і публічні закупівлі та правил ведення бухгалтерського обліку 29

4.2. Законність та ефективність використання коштів ДФРР 36

4.3. Якість авторського та технічного нагляду, стан внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту 63

V. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОРИСТАННЯ У 2017 ТА 2018 РОКАХ КОШТІВ ДФРР 68

ВИСНОВКИ 70

ПРОПОЗИЦІЇ 79

Додаток 1 82

Додаток 2 83

Додаток 3 87

Додаток 4 94

СПИСОК ОСНОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

БКУ	- Бюджетний кодекс України
ДФРР, Фонд	- Державний фонд регіонального розвитку
Закон № 156	- Закон України від 05.02.2015 № 156 "Про засади державної регіональної політики"
Закон № 1801	- Закон України від 21.12.2016 № 1801 "Про Державний бюджет України на 2017 рік"
Закон № 2246	- Закон України від 07.12.2017 № 2246 "Про Державний бюджет України на 2018 рік"
Порядок відбору проектів № 196	- Порядок підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 "Деякі питання державного фонду регіонального розвитку"
Порядок використання коштів № 196	- Порядок використання коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 "Деякі питання державного фонду регіонального розвитку"
Загальні умови підряду № 668	- Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668
Порядок № 1764	- Порядок державного фінансування капітального будівництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1764
Порядок № 903	- Порядок здійснення технічного нагляду під час будівництва об’єкта архітектури, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 903
Перелік проектів № 439-р	- Перелік інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2017 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, у тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня 2017 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 439-р
Перелік проектів № 372-р	- Перелік інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2018 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, у тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня 2018 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 372-р
Облдержадміні-страція, ОДА	- обласна державна адміністрація

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: стаття 98 Конституції України, статті 4, 7, 15 Закону України "Про Рахункову палату", План роботи Рахункової палати на 2019 рік.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо правильності визначення та розподілу, своєчасності і повноти перерахування, законності, ефективності використання у 2017–2018 роках коштів державного фонду регіонального розвитку, стану внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту головного розпорядника бюджетних коштів.

Предмет аудиту: кошти Фонду за КПКВК 2761070 "Державний фонд регіонального розвитку", статистична, фінансова, бюджетна звітність та інша інформація про стан їх надання та використання, розрахунки цими видатками. Нормативно-правові та інші документи, які регламентують питання надання та використання, механізм управління та контролю за витрачанням у 2017–2018 роках коштів Фонду.

Масштаб аудиту: аналіз правильності визначення та розподілу коштів Фонду – 9500,0 млн грн; перевірка законності та ефективності використання коштів Фонду на місцях – 1133,8 млн гривень.

Об'єкти аудиту: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон); у **Дніпропетровській області**: департамент благоустрою та інфраструктури Дніпровської міськради, департамент гуманітарної політики Дніпровської міськради; у **Донецькій області**: Донецька облдержадміністрація, комунальний лікувально-профілактичний заклад "Пологовий будинок" м. Слов'янськ, Покровська міськрада Донецької області, комунальне підприємство "Управління капітального будівництва" Дружківської міськради, управління капітального будівництва та перспективного розвитку міста Краматорської міськради; у **Кіровоградській області**: управління капітального будівництва Кіровоградської облдержадміністрації; у **Львівській області**: Львівська облдержадміністрація, управління капітального будівництва Львівської облдержадміністрації, КЗ ЛОР "Львівський обласний клінічний діагностичний центр", КЗ ЛОР "Львівська обласна клінічна лікарня", відділ освіти Городоцької райдержадміністрації, КЗ ГРР "Городоцька центральна районна лікарня", Великолюбінська селищна рада (ОТГ) Городоцького району, Давидівська сільська рада (ОТГ) Пустомитівського району, КП "Управління капітального будівництва" Дрогобицької міськради, Уличненська сільрада Дрогобицького району, відділ освіти Мостиської райдержадміністрації, Рудківська міськрада Самбірського району, відділ освіти Кам'янка-Бузької райдержадміністрації; в **Одеській області**: департамент фінансів Одеської облдержадміністрації, служба автомобільних доріг в Одеській області, управління капітального будівництва Чорноморської міськради, управління капітального будівництва Ізмаїльської міськради, відділ освіти Балтської міськради, Маяківська

сільрада Біляївського району, Тузлівська сільрада Татарбунарського району, відділ освіти та молодіжної політики Кілійської райдержадміністрації; у **Сумській області**: Сумська облдержадміністрація, управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міськради, департамент інфраструктури міста Сумської міськради, відділ освіти виконавчого комітету Роменської міськради; у **Харківській області**: Харківська облдержадміністрація, Пісочнинська селищна рада, Вовчанська райдержадміністрація, відділ освіти, молоді та спорту Золочівської райдержадміністрації, відділ освіти Краснокутської райдержадміністрації, Ізюмська центральна міська лікарня; у **Черкаській області**: департамент містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської облдержадміністрації; Смілянська районна лікарня імені Софії Бобринської; у **Херсонській області**: комунальна установа з капітального будівництва та експлуатації Херсонської облради, департамент будівництва та розвитку інфраструктури Херсонської облдержадміністрації; у **Хмельницькій області**: міське комунальне підприємство "Хмельницькводоканал", державне підприємство "Хмельницька обласна служба єдиного замовника; у **м. Києві**: державний спеціалізований мистецький навчальний заклад "Київська дитяча школа мистецтв № 2 імені М. І. Вериківського".

Примітка. *Аудит в департаменті капітального будівництва Дніпропетровської облдержадміністрації не проведено через перешкоджання директором департаменту Кушвідом О. А. у проведенні аудиту шляхом недопуску контрольної групи територіального управління Рахункової палати по Дніпропетровській та Запорізькій областях (у м. Дніпро) на об'єкт. За наслідками вказаного діяння, відносно директора департаменту Кушвіда О. А. листом від 26.11.2018 № 001/2-2836 повідомлено Прокуратуру Дніпропетровської області; листом, вх. № 1310/06 від 18.12.2018, Прокуратура Дніпропетровської області повідомила про внесення відомостей до ЄРДР № 42018040000001486 за частиною першою статті 351[1] Кримінального кодексу України (далі – КК України).*

Запити надсилалися до Міністерства молоді та спорту України, Державного підприємства "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна".

Критерії оцінки ефективності використання коштів Фонду:

продуктивності – співвідношення між результатами діяльності розпорядників коштів Фонду і використаними для досягнення таких результатів коштами державного бюджету;

результативності – повнота забезпечення за рахунок коштів Фонду виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, спортивної інфраструктури і відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку та відповідних стратегіях розвитку регіонів;

економності – досягнення розпорядниками коштів Фонду запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу

бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів.

Критерії оцінки ефективності управління коштами Фонду: дотримання законодавчих і нормативно-правових актів при прийнятті управлінських рішень уповноваженими органами (посадовими особами) в процесі розподілу та використання коштів Фонду.

Критерії оцінки стану внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту: спроможність внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту Мінрегіону попереджувати неефективне і незаконне використання коштів державного бюджету та фактична результативність його діяльності у 2017–2018 роках.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, розпорядчих актів та інших документів, що регулюють порядок надання, розподілу та використання коштів Фонду; дослідження результатів та методів роботи об'єктів аудиту; документальна перевірка; аналіз статистичної, фінансової, бюджетної звітності; проведення обстежень, контрольних обмірів та опитувань; отримання пояснень, аналіз інформації центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, одержаних на запити з питань аудиту; проведення залученими фахівцями експертно-будівельних технічних досліджень окремих об'єктів будівництва; розрахунок ймовірного обсягу коштів Фонду, неефективно використаних по всій державі.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові – 2017–2018 роки;

географічні – м. Київ, Дніпропетровська, Донецька, Львівська, Кіровоградська, Одеська, Сумська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська області.

Термін проведення аудиту: листопад 2018 року – березень 2019 року.

Аудит проведено із залученням **фахівців – експертів Асоціації Експертів – Консультантів України** (далі – АІКУ) для експертно-будівельних технічних досліджень окремих об'єктів капітального будівництва з наданням експертних висновків.

За результатами контрольних заходів складено **47** актів.

ВСТУП

Державний фонд регіонального розвитку є бюджетною програмою, започаткованою в 2012 році, зі спеціальним механізмом фінансової підтримки впровадження регіональної політики держави. Її особливістю є відхід від практики фінансування з державного бюджету переважно капітального та поточного ремонтів невзаємопов'язаних, маловартісних об'єктів бюджетної сфери, які домінують в переліках фінансування за кошти субвенції на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій, і запровадження натомість фінансування проектів регіонального розвитку, відібраних на конкурсній основі відповідно до регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, об'єднаних

єдиною метою з гарантією фінансування з державного бюджету та співфінансування з місцевих бюджетів.

Зокрема, з 2015 року Бюджетний кодекс України визначає необхідність спрямування коштів Фонду не тільки на будівництво, реконструкцію і капітальний ремонт соціальних, житлових і транспортних об'єктів, але й на створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків.

У 2017 році на проекти ДФРР Державним бюджетом України було передбачено **3,5 млрд грн**, у 2018 році – **6 млрд гривень.**

Проте результати **попереднього контрольного заходу** – аудиту ефективності використання у 2015 році коштів державного бюджету, спрямованих місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів інфраструктури окремих територій (Звіт затверджено рішенням Рахункової палати від 16.06.2016 № 12-6), предметом дослідження якого були, зокрема, кошти ДФРР, **засвідчили**, що цілі Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, в частині підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування "точок зростання", усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг, переважно залишилися нереалізованими.

Інвестиційні програми (проекти) та заходи, включені у 2015 році до затверджених Кабінетом Міністрів України переліків, передбачали в основному реконструкцію та капітальний ремонт уже існуючої соціальної, транспортної та житлової інфраструктури. **Практично не фінансувалися заходи щодо активізації місцевої економічної ініціативи, зміцнення виробничого потенціалу сільської місцевості, інші заходи, пов'язані з розширеним відтворенням та стимулюванням зайнятості населення.** Головними причинами зазначеного стала відсутність єдиної регіональної політики щодо пріоритетів розвитку регіонів.

За результатами **аналізу стану реалізації рекомендацій** Рахункової палати за попереднім аудитом (Звіт затверджено рішенням Рахункової палати від 15.11.2017 № 23-3) **встановлено**, що Мінрегіоном, Мінфіном і окремими обласними державними адміністраціями у 2016 році і першому півріччі 2017 року вжито низку заходів щодо удосконалення управління коштами Фонду, забезпечено усунення наслідків виявлених порушень і недоліків.

Проте внутрішній контроль з боку Мінрегіону і місцевих органів влади за використанням коштів на проекти регіонального розвитку, спрямованих місцевим бюджетам, і надалі потребує вдосконалення у частині посилення профілактичної спрямованості, у т. ч. шляхом притягнення до відповідальності осіб, дії та/або бездіяльність яких призвели до порушень. Свідченням цього є продовження практики неефективного управління коштами Фонду та **повернення їх значної частини до державного бюджету наприкінці 2016 року як невикористаних**, повторне допущення на об'єктах

одних і тих же порушень законодавства в частині використання бюджетних коштів.

Інформація з відкритих джерел свідчить про те, що **напрями використання коштів ДФРР у 2016 році кардинально не змінилися**. Так, заступник керівника проекту ЄС "Підтримка політики регіонального розвитку в Україні" Юрій Третяк у лютому 2017 року зазначив, що в Україні близько 95–97 відс. державних інвестицій витрачається на так звану тверду інфраструктуру: капремонти, оновлення дахів і фасадів тощо. Відтак про інвестиції у м'яку інфраструктуру (кадри), бізнес-спроможність та адміністративну спроможність навіть не йдеться. Між тим, у ЄС на м'яку інфраструктуру витрачається **20-30 відс**. усіх коштів, що їх інвестує держава, і **стільки ж – на бізнес-спроможність**[1].

З метою мінімізації ризику розпорошення коштів постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 574, з урахуванням відповідних рекомендацій Рахункової палати, внесено зміни до Порядку підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку. Зазначеними змінами запроваджено вимоги до мінімальної кошторисної вартості інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку та встановлено додаткові критерії їх відбору – загальна кошторисна вартість проектів будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) понад 5000 тис. грн, а для інших проектів – понад 1000 тис. гривень. Це має запобігти під час проведення конкурсного відбору у 2019 році розпорошенню коштів ДФРР на дрібні об'єкти і сконцентрувати їх на потужних пріоритетних програмах, які мають забезпечити регіональний розвиток.

З метою підвищення ефективності використання коштів ДФРР та з урахуванням відповідних рекомендацій Рахункової палати, Мінрегіоном розроблено, а Кабінетом Міністрів України схвалено законопроекти "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансування регіонального розвитку" та "Про внесення змін до Закону України "Про засади державної регіональної політики", якими передбачено удосконалення положень статті 24^1 БКУ. Зокрема, у частині гармонізації з бюджетним процесом термінів подання Мінрегіону пропозицій щодо відібраних на місцях програм і проектів шляхом їх перенесення з 1 травня на 1 серпня року, що передує плановому, а термінів подання Мінрегіоном пропозицій щодо розподілу коштів за регіонами та проектами для затвердження Кабінетом Міністрів України – з 1 серпня на 1 листопада року, що передує плановому.

Згідно з постановою Верховної Ради України від 07.02.2019 № 2679 "Про порядок денний десятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання" до питань, які доручається підготувати і доопрацювати для

[1] Сайт "Децентралізація в Україні". Електронний ресурс – Доступний з: www.decentralization.gov.ua/news/4435.

розгляду на сесії, включено проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансування регіонального розвитку (надано 29.12.2017, реєстр. № 7447) та проект Закону про внесення змін до Закону України "Про засади державної регіональної політики" (надано 29.12.2017, реєстр. № 7446).

З огляду на зазначене, **тема аудиту є актуальною**.

І. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПИТАНЬ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ, НАДАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО ФОНДУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

1.1. Правові підстави утворення та функціонування державного фонду регіонального розвитку

Підстави фінансового забезпечення регіонального розвитку визначені низкою законодавчих актів, серед яких, зокрема:

Конституція України, стаття 132 якої визначає збалансованість і соціально-економічний розвиток регіонів як одну із засад територіального устрою України;

Закон України від 08.09.2005 № 2850 "Про стимулювання розвитку регіонів" (із змінами), статтею 2 якого, зокрема, визначено засади стимулювання розвитку регіонів, серед яких – концентрація на конкурсній основі коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, а також інших ресурсів з метою досягнення найбільш ефективного їх використання для цілей регіонального розвитку;

Закон № 156, який визначає основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики;

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від **06.08.2014 № 385** (із змінами) (далі – Стратегія), яка визначає цілі державної регіональної політики та основні завдання центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, спрямовані на їх досягнення.

Довідково. *Відповідно до Стратегії, інституційне забезпечення регіонального розвитку забезпечуватиметься шляхом виконання, зокрема, завдання щодо максимальної концентрації коштів фінансової державної підтримки регіонального розвитку в рамках державного фонду регіонального розвитку.*

Абзацом першим частини першої статті 24^1 БКУ (в редакції до 1 січня 2017 року) було визначено, що ДФРР створюється у складі **загального фонду** державного бюджету.

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 24^1 БКУ, при складанні проекту Державного бюджету України та прогнозу Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди кошти ДФРР визначаються в обсязі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів **загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний**

бюджетний період. Зазначена норма закону позитивно впливала на регіональний розвиток, оскільки робила видатки державного бюджету на вказану ціль прогнозованими з року в рік.

Проте Законом України **від 20.12.2016** № 1789 "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України" слова **"загального фонду"** з абзацу першого частини першої статті 24^1 БКУ **виключено**.

Крім того, дію абзацу другого частини першої статті 24^1 БКУ (*щодо формування ДФРР в обсязі не менше 1 відс.*) **зупинено: на 2016 рік** – згідно із Законом України від 25.12.2015 № 928 "Про Державний бюджет України на 2016 рік"; **на 2017 рік** – згідно із Законом України від 21.12.2016 № 1801 "Про Державний бюджет України на 2017 рік"; **на 2018 рік** – згідно із Законом України від 07.12.2017 № 2246 "Про Державний бюджет України на 2018 рік"[2].

Довідково. *Планувалось, що бюджет ДФРР на 2017 рік становитиме 7,5 млрд гривень. Однак після розгляду державного бюджету у Верховній Раді України на цю бюджетну програму залишено лише 3,5 млрд грн, а 4 млрд грн переадресовано на субвенції місцевим бюджетам для здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій.*

Внесення зазначених змін до абзацу першого частини першої статті 24^1 БКУ (щодо виключення з нього слів "загального фонду") **та зупинення** відповідними законами про держбюджет **дії** абзацу другого частини першої статті 24^1 БКУ **дало можливість затверджувати у вказаних законах бюджетні призначення за коштами Фонду менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту** Державного бюджету України на відповідний бюджетний період, а також **затверджувати ці бюджетні призначення не тільки за загальним, а й за спеціальним фондом** (який має нестабільні джерела формування).

Згідно з частиною другою статті 24^1 БКУ, чинною на час проведення аудиту, кошти ДФРР **спрямовуються, зокрема, на виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку** (у тому числі проектів співробітництва та добровільного об'єднання територіальних громад), що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, спортивної інфраструктури і відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку та відповідних стратегіях розвитку регіонів.

Відповідно до частини третьої статті 24^1 БКУ, розподіл коштів ДФРР між Автономною Республікою Крим, областями та містами Києвом і Севастополем здійснюється з урахуванням таких критеріїв: 80 відсотків коштів – відповідно до чисельності населення, яке проживає у відповідному регіоні; 20 відсотків коштів – з урахуванням рівня соціально-економічного розвитку регіонів відповідно до показника валового регіонального продукту

[2] Дію абзацу другого частини першої статті 24^1 БКУ **на 2019 рік зупинено** згідно із пунктом 3 розділу "Прикінцеві положення" Закону України від 23.11.2018 № 2629 "Про Державний бюджет України на 2019 рік".

в розрахунку на одну особу (для регіонів, у яких цей показник менше 75 відсотків середнього показника по Україні).

Фактично Законом № 1801 було **затверджено** Мінрегіону (загальнодержавні витрати) **бюджетні призначення** за КПКВК 2761070 "Державний фонд регіонального розвитку" у сумі **3 500 000 тис. грн**, у тому числі за загальним фондом у сумі 1 000 000 тис. грн, за спеціальним – 2 500 000 тис. гривень.

Законом № 2246 **затверджено** Мінрегіону (загальнодержавні видатки та кредитування) **бюджетні призначення** за КПКВК 2761070 в сумі **6 000 000 тис. грн**, у тому числі: за загальним фондом у сумі 4 000 000 тис. грн, за спеціальним – 2 000 000 тис. гривень.

Довідково. *Законом України від 23.11.2018 № 2629 "**Про Державний бюджет України на 2019 рік**" бюджетні призначення Мінрегіону за КПКВК 2761070 затверджені на суму **7670 млн гривень**.*

*При цьому **статтями 27 і 29 Закону встановлено такі норми**, згідно з якими у 2019 році 50 відс. коштів Фонду (3835 млн грн) **має розподілятися Кабінетом Міністрів України на реалізацію пріоритетів економічного зростання та підвищення рівня життя громадян** (які наразі чітко не визначені, а також відсутній механізм розподілу Кабінетом Міністрів України цих коштів). Інша половина коштів – розподіляється Кабінетом Міністрів України: 1) за результатами процедур відповідного конкурсного відбору, проведеного на місцевому і центральному рівні; 2) **за пропозиціями народних депутатів України, наданих Мінрегіону** (у тому числі, за участю відповідних народних депутатів у прийнятті рішень Комісією Мінрегіону щодо оцінки та відбору поданих Мінрегіону пропозицій з подальшим погодженням Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету затвердженого Кабінетом Міністрів України розподілу коштів Фонду за територіями та інвестиційними програмами і проектами); 3) на фінансове забезпечення реалізації проектів – переможців "Всеукраїнського громадського бюджету" – 500 тис. гривень.*

Зазначене частково не відповідає курсу на децентралізацію державної влади.

▪ Відповідно до частини першої статті 12 Закону № 156 **Кабінет Міністрів України** у сфері державної регіональної політики забезпечує, зокрема: **затвердження** Державної стратегії регіонального розвитку України, плану заходів з її реалізації; визначення порядку підготовки, оцінки та відбору програм і проектів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів ДФРР, та **порядку використання зазначених коштів**; затвердження переліку програм і проектів регіонального розвитку, реалізація яких здійснюється за рахунок коштів ДФРР.

Частиною першою статті 13 Закону № 156 встановлено, що до повноважень **центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики**, належать, зокрема: розроблення спільно з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування Державної стратегії регіонального розвитку України; оцінка та відбір програм і проектів, включаючи інвестиційні програми (проекти), реалізація яких здійснюється за рахунок коштів ДФРР, подання згідно із законодавством відповідних пропозицій Кабінету Міністрів України.

Частиною першою статті 15 Закону № 156 до повноважень **Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій** у сфері державної регіональної політики віднесено, зокрема: погодження проекту Державної стратегії регіонального розвитку України; підготовку і подання відповідно до законодавства до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну регіональну політику, пропозицій щодо програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів ДФРР.

Частиною другою статті 20 Закону № 156 встановлено, що **механізмами фінансування** державної регіональної політики є, зокрема, програми і заходи, включаючи інвестиційні програми (проекти), що **реалізуються за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.**

Основні принципи фінансування інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку визначено **постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196**, якою затверджено **Порядок** відбору проектів № 196 та **Порядок** використання коштів № 196.

1.2. Організаційне забезпечення конкурсного відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку та використання коштів ДФРР

Управління коштами ДФРР на місцевому рівні здійснюють місцеві державні адміністрації.

З 01.01.2017 частиною третьою статті 24^1 БКУ встановлено, що Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольські міські державні адміністрації до **1 травня року, що передує плановому,** подають центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної регіональної політики, пропозиції з переліком і описом інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що сформовані відповідно до частини другої цієї статті, пройшли попередній конкурсний відбір відповідно до законодавства (у тому числі програм і проектів щодо розвитку спортивної інфраструктури, погоджених з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту) та можуть реалізовуватися за рахунок коштів ДФРР у наступному бюджетному періоді.

Пунктом 2 Порядку відбору проектів № 196 визначено, що для проведення оцінки та попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації **утворюють відповідні регіональні комісії** (далі – регіональні комісії). Примірне Положення про регіональну комісію з оцінки та проведення попереднього конкурсного відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів

державного фонду регіонального розвитку, затверджено наказом Мінрегіону від **17.04.2015 № 74**. До складу регіональної комісії включаються представники органу, який її утворив, органів місцевого самоврядування, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, громадських об'єднань та регіональних відділень всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, наукових та інших установ, до сфери діяльності яких належить питання соціально-економічного, інвестиційного та/або регіонального розвитку (за погодженням з їх керівниками). До роботи регіональної комісії можуть залучатися незалежні експерти (за згодою).

Організаційне забезпечення використання коштів Фонду на центральному рівні здійснюється Мінрегіоном, який відповідно до пункту 1 **Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України,** затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від **30.04.2014 № 197** (із змінами), є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що, зокрема, забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику. Згідно з **частиною третьою статті 24[1] БКУ** Мінрегіон утворює Комісію для оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів ДФРР, до складу якої, зокрема, входять члени Комітету Верховної Ради України з питань бюджету за рішенням цього комітету. Таку Комісію утворено наказом Мінрегіону від 23.03.2017 № 59 (із змінами) та затверджено у складі **38** посадових осіб, у тому числі **19 народних депутатів** України, які є членами Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

Головою Комісії нині визначено Віце-прем'єр-міністра – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Зубка Г. Г.; заступниками Голови Комісії – першого заступника Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Негоду В. А., заступника Міністра – Парцхаладзе Л. Р.; секретарем Комісії – директора Департаменту впровадження пріоритетних проектів регіонального розвитку Мінрегіону Бондарчук Н. Л.; членами Комісії – представників Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Мінрегіону, Мінмолодьспорту, Міносвіти, МОЗ, МТОТ та інших.

Положення **частини третьої** статті 24[1] БКУ обумовлює входження до вказаної Комісії Мінрегіону членів Комітету Верховної Ради України з питань бюджету в кількості не менше 50 відсотків від складу Комісії, їх участь у прийнятті рішень Комісії за результатами здійснення оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів на конкурсних засадах, надання на підставі рішення Комісії пропозицій щодо розподілу коштів фонду з переліком програм і проектів для затвердження Кабінетом Міністрів України. Водночас положення **частини п'ятої** статті 24[1] БКУ передбачає погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету затвердженого Кабінетом Міністрів України розподілу коштів ДФРР за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проектами. Таким чином, таке парламентське представництво з боку зазначеного Комітету фактично є формою **подвійного парламентського контролю.**

Довідково. *У Порядку відбору проектів № 196 зазначено окремі засади та механізми роботи Комісії.*

❖ Порядком відбору проектів № 196 визначено механізм підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, а також **загальну** мету і критерії їх відбору регіональною комісією.

Так, згідно з пунктом 5 Порядку відбору проектів № 196 для участі у відборі заявники у визначений в оголошенні строк подають відповідній регіональній комісії інвестиційні програми і проекти за **формою,** установленою Мінрегіоном, а також документи за переліком, установленим зазначеним міністерством.

Основними умовами відбору регіональною комісією інвестиційних програм і проектів (пункт 7 Порядку відбору проектів № 196) є їх відповідність пункту 6 цього Порядку, а також таким критеріям:

1) для проектів будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) – наявність затвердженої в установленому законодавством порядку проектної документації (*із змінами, які набрали чинності з 05.04.2017*);

2) календарний план реалізації від одного до трьох років;

3) співфінансування з місцевих бюджетів на рівні 10 відсотків;

4) спроможність суб'єктів, на фінансування об'єктів яких залучаються кошти ДФРР, забезпечувати подальше власне фінансування або їх утримання за рахунок коштів місцевих бюджетів;

5) загальна кошторисна вартість проектів будівництва (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт) понад 5000 тис. грн, а для інших проектів – понад 1000 тис. грн (*із змінами, які набрали чинності з 25.07.2018, застосовується з 2019 року*).

Пункт 1 Порядку використання коштів № 196 **визначає механізм використання коштів ДФРР,** обсяг яких затверджується законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

З **25.07.2018**, враховуючи набрання чинності змінами, внесеними до пункту 6 Порядку використання коштів № 196 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 574, **бюджетні кошти спрямовуються** на виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку (у тому числі проектів співробітництва та добровільного об'єднання територіальних громад), що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, спортивної інфраструктури і відповідають пріоритетам, визначеним у Державній стратегії регіонального розвитку та відповідних регіональних стратегіях розвитку.

1.3. Досвід вирівнювання розвитку регіонів в ЄС і його впровадження в Україні

Статтею 174 Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01) (далі – Договір) визначено, що з метою сприяння загальному

гармонійному розвиткові ЄС розробляє та провадить дії, що ведуть до зміцнення його економічної, соціальної та територіальної згуртованості. Зокрема, ЄС спрямовує свою діяльність на зменшення диспропорцій між рівнями розвитку різних регіонів та відсталості регіонів, що перебувають у найменш сприятливих умовах серед зазначених регіонів. Особливу увагу слід приділяти сільській місцевості, територіям під впливом промислової трансформації, регіонам, що страждають від суворих та постійних природних або демографічних вад, таким як регіони крайньої півночі з дуже низькою щільністю населення, а також острівним, прикордонним та гірським районам.

Згідно із статтею 175 Договору ЄС підтримує досягнення цих цілей, діючи через структурні фонди (Європейський сільськогосподарський фонд управління та гарантій – Секція управління; Європейський соціальний фонд; **Європейський фонд регіонального розвитку**), Європейський інвестиційний банк та інші наявні фінансові інструменти. На розвиток регіонів з менш сприятливими умовами використовується близько 2/3 усіх виділених коштів структурних фондів.

Інструментами реалізації названої вище політики є: інвестиційні гранти; інвестиції в розвиток транспортної інфраструктури, в людський капітал, у сферу туризму; субсидіювання відсоткових ставок; податкові пільги; податкова знижка на амортизацію; субсидії, пов'язані з використанням робочої сили; транспортні пільги тощо[3].

Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Закон України від 16.09.2014 № 1678, далі – Угода), **Україна взяла на себе низку зобов'язань.**

Частиною першою статті 262 частини 2 "Державна допомога" глави 10 "Конкуренція" зазначеної Угоди передбачено, що будь-яка допомога, надана Україною або країнами – членами Європейського Союзу з використанням державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваг окремим підприємствам або виробництву окремих товарів, є несумісною з належним функціонуванням цієї Угоди в тій мірі, в якій вона може вплинути на торгівлю між сторонами. При цьому відповідно до частини третьої цієї статті **може вважатися сумісною** з належним виконанням цієї Угоди, зокрема, **допомога для сприяння економічному розвитку регіонів з надзвичайно низьким рівнем життя або із суттєвим рівнем безробіття.**

З огляду на зазначене, **створення в Україні** державного фонду регіонального розвитку **відповідає європейській практиці** забезпечення державної фінансової підтримки регіонального розвитку. Проте вітчизняне законодавство **не передбачає розподілу коштів ДФРР за рівнем життя або**

---

[3]Сайт geograf.com.ua. "Політика вирівнювання розвитку регіонів в ЄС", [Електронний ресурс] – Доступний з: http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/497-politika-virivnyuvannya-rozvitku-regioniv-v-es.

безробіття в регіонах, не забезпечує спрямування належних обсягів коштів ДФРР на підвищення бізнес-спроможності регіонів.

Положення пункту 6 і підпункту 4 пункту 7 Порядку відбору проектів № 196 не дають розуміння, які інвестиційні програми та проекти регіонального розвитку, що фінансуються за рахунок ДФРР, забезпечують досягнення позитивних **економічних** змін у регіонах.

Довідково. *Такої ж позиції дотримуються деякі незалежні громадські експерти, які зазначають, що лише незначну кількість проектів можна назвати дійсно розвитковими. Наприклад, директор з науки та розвитку ГО "Інститут громадянського суспільства" Анатолій Ткачук під час круглого столу "Державна регіональна політика і стратегічне планування регіонального розвитку – як забезпечити стабільне та прогнозоване фінансування?", проведеного 20 лютого 2017 року за підтримки Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, навів приклад, який, на його думку, може бути взірцем державного інвестування. Йдеться про створення індустріального парку у місті Тростянець: "Це той випадок, коли мільйонні інвестиції держави через кілька років повернуться у вигляді податків. Натомість проекти з "латання дір" обласним комісіям краще повертати"*[4]*. Загалом, учасники круглого столу дійшли висновку, що кошти державного фонду регіонального розвитку важливо спрямовувати саме на ті проекти, які створюють можливість їх повернення у вигляді податків.*

Таким чином, загалом нормативно-правова база бюджетної програми "Державний фонд регіонального розвитку" є достатньою для забезпечення **законного** і **цільового** використання коштів державної фінансової підтримки розвитку регіонів.

Водночас окремі положення статті 24^1 БКУ не сприяють ефективності управління коштами Фонду, зокрема, через запровадження механізму довготривалого формування відповідних переліків за результатами конкурсного відбору на місцевому та центральному рівнях, затвердження Кабінетом Міністрів України та погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету відповідних розподілів коштів Фонду не тільки за адміністративно-територіальними одиницями, а й за інвестиційними програмами та проектами регіонального розвитку.

Внесення згідно із Законом України від 20.12.2016 № 1789, який набрав чинності з 01.01.2017, змін до абзацу першого частини першої статті 24^1 БКУ (щодо виключення з нього слів "загального фонду") та зупинення відповідними законами про держбюджет на 2017, 2018 та 2019 роки дії абзацу другого частини першої статті 24^1 БКУ дало можливість затверджувати у вказаних законах бюджетні призначення за коштами Фонду в обсязі **менше 1 відсотка** прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період, а також **затверджувати ці бюджетні призначення не тільки за загальним, а й за спеціальним фондом** (який має нестабільні джерела формування).

Порядок відбору проектів № 196 не забезпечує обов'язкового спрямування частини коштів Фонду на досягнення позитивних **економічних**

[4] Сайт "Децентралізація в Україні". Кошти ДФРР важливо спрямовувати на ті проекти, які повертаються у вигляді податків, - експерти [Електронний ресурс] – Доступний з: www.decentralization.gov.ua/news/4435.

змін в регіонах **з найнижчим рівнем життя або найвищим рівнем безробіття,** дозволяє спрямовувати їх майже винятково на створення та підтримання у належному стані соціальних об'єктів. Для порівняння, в ЄС на підвищення бізнес-спроможності регіонів спрямовується 20–30 відс. усіх державних інвестицій.

Неврегульованість цього питання створює ризики включення до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, розподіл коштів за якими затверджує Кабінет Міністрів України, проектів, які не забезпечують економічного розвитку регіонів, не мають інвестиційної та інноваційної складових. Це є свідченням того, що наразі ДФРР за формою цілком, а за змістом частково відповідає діяльності Європейського фонду регіонального розвитку.

ІІ. ФОРМУВАННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ У 2017–2018 РОКАХ РОЗПОДІЛУ КОШТІВ ДФРР ЗА РЕГІОНАМИ, ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОГРАМАМИ ТА ПРОЕКТАМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

2.1. Відбір інвестиційних програм і проектів на рівні регіонів

Аудитом у низці регіонів встановлено **численні факти недотримання** регіональними комісіями та місцевими державними адміністраціями визначених **умов відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку** та термінів їх подання на розгляд Мінрегіону.

***У Львівській, Дніпропетровській, Кіровоградській областях встановлено факти відбору регіональними комісіями проектів за відсутності затвердженої в установленому законодавством порядку проектної документації, що є порушенням вимог підпункту 1 пункту 7 Порядку відбору проектів № 196*.**

Так, регіональною комісією **Львівської облдержадміністрації** до переліку проектів у 2018 році включено п'ять проектів регіонального розвитку з нульовою будівельною готовністю та обсягом фінансування за кошти Фонду в сумі 30715,5 тис. грн **при відсутності затвердженої у встановленому порядку проектної документації.**

Крім того, до переліку проектів включено **15** проектів регіонального розвитку з нульовою будівельною готовністю та передбачуваним обсягом фінансування в сумі 57207,3 тис. грн **при наявності морально застарілої проектно-кошторисної документації,** що в подальшому призвело до її коригування та зростання кошторисної вартості реалізації цих проектів.

Така ж ситуація спостерігалася й у **Дніпропетровській області.** Наявна в департаменті благоустрою та інфраструктури Дніпровської міськради проектно-кошторисна документація (передана балансоутримувачами – департаментом гуманітарної політики Дніпровської міської ради та комунальним підприємством "Молодіжне творче об'єднання") по чотирьох із шести об'єктів виявилась непридатною для використання у 2018 році через невідповідність її проектних рішень діючим

будівельним нормам і фактичному стану об'єктів. З цієї причини ПКД підлягала коригуванню, що потребувало додаткового часу і, як наслідок, призвело до збільшення терміну виконання робіт та їх вартості порівняно з 2017 роком майже у три рази.

У **Кіровоградській області** вісім із дев'яти проектів, що реалізувалися за кошти Фонду, у 2017–2018 році потребували коригування ПКД (в тому числі за проектом Олександрійський міський будинок культури – двічі), у зв'язку з чим кошторисна вартість семи проектів збільшилася порівняно з їх первинною кошторисною вартістю загалом на 119 111,9 тис. грн, або на 86 відс, що стало однією з причин незавершення робіт за ними внаслідок недостатності обсягів початково виділених асигнувань.

Окремі проекти, відібрані регіональними комісіями та включені до затверджених переліків, не відповідали стратегіям розвитку регіонів та плану заходів з їх реалізації, що є однією з умов відповідності проектів (пункт 6 Порядку відбору проектів № 196).

У **Кіровоградській області** ініційовано включення до Переліку проектів на 2017 рік проекту з реконструкції Побузької загальноосвітньої школи, реалізація якого Стратегією розвитку Кіровоградської області на період до 2020 року та Планом заходів на 2015–2017 роки із реалізації Стратегії – 2020 не передбачена. Незважаючи на це, за пропозицією обласної комісії у **2017 році** на реалізацію зазначеного проекту виділено коштів ДФРР у загальній сумі 4934 тис. грн, з яких освоєно 4863,4 тис. грн; у **2018 році** було заплановано виділення коштів ДФРР в сумі 12860 тис. грн, проте фактично із державного бюджету вони не надходили та не використовувались.

У **Херсонській області** при виборі проектів порушено вимоги пункту 7 Порядку відбору проектів № 196 в частині строку реалізації їх від одного до трьох років. Зокрема, обласною комісією до Переліку проектів на 2017 рік включено проект "Будівництво шляхопроводу по просп. Адмірала Сенявіна – вул. Залаегерсег у м. Херсоні", реалізація якого передбачає 41 місяць.

Пропозиції з переліком та описом інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку Львівською, Кіровоградською, Сумською, Харківською обласними держадміністраціями внесені на розгляд Мінрегіону пізніше 1 травня року, що передував плановому, що є порушенням вимоги абзацу першого частини третьої статті 24^1 БКУ та пункту 9 Порядку відбору проектів № 196.

Зокрема, пропозиції до узагальненого переліку проектів на **2017 рік** Львівською ОДА надіслано Мінрегіону листом від 31.05.2017, що на **12 місяців пізніше визначеного законодавством терміну;** на **2018 рік** – листом від 09.02.2018 та на **9** календарних місяців відповідно.

По **Харківській області** затримка із направленням Мінрегіону пропозицій до узагальнених переліків проектів у 2017, 2018 роках становила шість місяців, по **Сумській області –** 11 та 10 місяців відповідно.

У Дніпропетровській, Кіровоградській, Львівській областях порушувалися вимоги абзацу другого пункту 8 Порядку відбору проектів № 196 в частині щорічного включення держадміністраціями інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, календарні плани реалізації яких становлять більше одного року, до узагальненого переліку для завершення їх реалізації відповідно до календарних планів.

Львівською ОДА до Переліку проектів на 2018 рік **безпідставно не включено п'ять незавершених перехідних проектів**, на які у 2017 році спрямовано кошти Фонду в загальній сумі 14556,8 тис. грн та завершення яких планувалось у 2018–2019 роках, з них:

- об'єкт "Завершення будівництва загальноосвітньої школи I–II ступенів на 150 учнів з двома дошкільними групами по 15 дітей і фельдшерським пунктом в с. Пристань Сокальського району Львівської області", період реалізації – **2017–2018 роки**, ступінь будівельної готовності – 92 відс., залишкова вартість робіт – 2 134,6 тис. гривень;
- об'єкт "Будівництво загальноосвітньої школи I–III ступенів на 360 учнівських місць в с. Нижня Яблунька Турківського району Львівської області", період реалізації – **2017–2018 роки**, ступінь будівельної готовності – 55 відс., залишкова вартість робіт – 26 490,5 тис. гривень.

Натомість, як зазначалось вище, облдержадміністрацією **включено до Переліку проектів об'єкти з нульовою готовністю** та за відсутності проектно-кошторисної документації.

Це є яскравим прикладом безгосподарності, неефективного управління коштами Фонду та їх розпорошування, що знижує результативність бюджетної програми, збільшує обсяги незавершеного будівництва.

2.2. Формування Мінрегіоном пропозицій щодо розподілу коштів ДФРР за регіонами та проектами, затвердження їх Кабінетом Міністрів України

Протягом 2017 – 2018 років Комісією Мінрегіону проведено **15 засідань** (у 2017 р. – 6, у 2018 р. – 9), за результатами яких ухвалювалися відповідні рішення, оформлені протоколами засідань. Усі протоколи засідань Комісії підписані головою Комісії (Зубко Г. Г.) або заступниками голови Комісії (Негода В. А., Парцхаладзе Л. Р.), а також секретарем Комісії Бондарчук Н. Л.

Вибірковим аналізом протоколів засідань Комісії та відповідних листів обласних та Київської міської держадміністрацій, надісланих Мінрегіону, встановлено, що **початкові пропозиції держадміністрацій надавалися переважно тільки на частину загальної суми коштів Фонду**, розподілених відповідному регіону, до того ж із значним запізненням. Це унеможливило їх розгляд Комісією Мінрегіону в цілому. До того ж **низка пропозицій,** поданих держадміністраціями на частину загальної суми коштів Фонду, передбачених відповідному регіону, **не відповідали окремим вимогам Порядку відбору проектів № 196.**

Зокрема, відповідно до протоколу Комісії від 13.04.2017 № 1, на перше засідання Комісії взагалі не надійшли пропозиції на 2017 рік від Львівської, Миколаївської, Одеської облдержадміністрацій. Зволікання на місцях, за результатами проведення відповідної оцінки пропозицій на засіданні Комісії (13.04.2017), **зумовило нерозподілення** за відповідними регіонами та проектами залишку коштів Фонду на суму 2908,6 млн грн (або **83 відс.** загального обсягу).

За даними Мінрегіону, станом на квітень 2017 року із загальної кількості – 290 поданих проектів на суму 1581,8 млн грн, Комісією було відібрано на загальних підставах як такі, що відповідають установленим вимогам – **100** проектів (або **кожний третій**) на суму 591,4 млн гривень. Інші проекти потребували доопрацювання, зокрема у частині надання до них місцевими органами влади необхідних документів, визначених Порядком відбору проектів № 196 та наказом Міністерства від 24.04.2015 № 80 (із змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 30.04.2015 № 488/26933.

Довідково. *Наприклад, відповідно до протоколу Комісії від 13.04.2017 № 1, із запропонованих для фінансування по* ***Запорізькій області*** *(лист від 03.03.2017 № 00392/08-19)* ***11 проектів*** *на суму 62 637,5 тис. грн, вимогам законодавства відповідали* ***вісім проектів*** *на суму 53 058,265 тис. гривень. Зауваження щодо відповідності вимогам законодавства висловлено до трьох проектів (зокрема, не надано по них рішення відповідних сесій місцевих рад про* ***співфінансування*** *за рахунок коштів місцевих бюджетів).*

Аналогічно, **у 2018 році** у зв'язку з частковим поданням пропозицій щодо відібраних на місцевому рівні проектів низки регіонів та невідповідністю частини пропозицій установленим законодавством вимогам, за результатами проведення відповідної оцінки пропозицій на засіданні Комісії (01.03.2018) залишився нерозподіленим за окремими регіонами та проектами залишок коштів Фонду на суму 4229,4 млн грн (або **70 відс**. загального обсягу).

В цілому, станом на березень 2018 року із загальної кількості поданих 551 проектів на суму 3963,5 млн грн було відібрано на загальних підставах як такі, що відповідають установленим вимогам – **205** проектів на суму 1770,6 млн гривень. Інші проекти потребували доопрацювання.

Довідково. *Наприклад, Київська міськдержадміністрація листом від 22.01.2018 № 002-67 направила до Мінрегіону (протокол Комісії від 01.03.2018 № 1) перелік з пропозиціями по 15-ти проектах, що можуть реалізовуватись за рахунок ДФРР у 2018 році, на весь доведений місту Києву обсяг коштів – 331 578,7 тис. грн, з яких п'ять проектів – не мали передбаченого вимогами законодавства відповідного переліку документів та потребували додаткового опрацювання і повторного подання на розгляд.*

Отже, незважаючи на вимоги БКУ та низку відповідних факсограм Мінрегіону, надісланих місцевим органам влади, **вказані пропозиції подавалися більшістю обласних та Київською міською держадміністраціями протягом року, в якому безпосередньо проводилося фінансування за коштами Фонду** (у 2017 – на 2017 рік, у 2018 – на 2018 рік), що свідчить про необхідність підвищення

відповідальності місцевих органів влади за недотримання вимог бюджетного законодавства.

Зазначене, а також необхідність повторного розгляду у 2017, 2018 роках Комісією (зокрема, 22.03.2017 та 19.04.2018) низки наданих пропозицій (з урахуванням необхідності їх доопрацювання облдержадміністраціями та приведення у відповідність із вимогами законодавства) стало однією з основних причин **тривалого формування** Мінрегіоном пропозицій щодо розподілу коштів Фонду.

Як наслідок, первинний частковий розподіл загального обсягу коштів ДФРР за адміністративно-територіальними одиницями, інвестиційними програмами і проектами регіонального розвитку Уряд за поданням Мінрегіону затверджував відповідно у червні 2017 року та травні 2018 року, **що є порушенням положень частини п'ятої статті 24[1] БКУ**, якою передбачено затвердження Кабінетом Міністрів України зазначеного розподілу у тримісячний строк із дня набрання чинності законом про Державний бюджет України. Це створило додаткові ризики щодо своєчасності та повноти фінансування відповідних програм і проектів, реалізації їх у заплановані терміни, а також обумовило необхідність внесення низки змін до затвердженого Урядом початкового розподілу коштів Фонду протягом 2017 та 2018 років. Зокрема, до Переліку проектів № 439-р і Переліку проектів № 372-р Урядом кожного року вносилися зміни чотири рази.

Довідково. *Для затвердження на 2017 та 2018 роки початкового розподілу коштів Фонду за регіонами та проектами відповідні пропозиції надіслані Кабінету Міністрів України листами Мінрегіону від 02.06.2017 та від 21.05.2018 відповідно.*

Первинний розподіл коштів ДФРР та подальший їх перерозподіл погоджувався з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Протягом 2017 та 2018 років Комісією Мінрегіону також **неодноразово розглядалися питання та приймалися відповідні рішення** щодо внесення змін до вже затверджених Кабінетом Міністрів України переліків програм і проектів (за зверненнями низки відповідних облдержадміністрацій), зокрема, через неможливість освоєння коштів Фонду внаслідок настання несприятливих погодних умов зимового періоду.

Загалом кошти ДФРР розподілені на фінансування: у **2017 році** в сумі **3 500 млн грн** на **803** проекти регіонального розвитку; у **2018 році** в сумі **5 987,8 млн грн** – між **806** відповідними проектами.

Довідково. *Нерозподілений у 2018 році за програмами і проектами обсяг коштів ДФРР спеціального фонду становить 12,2 млн грн, у тому числі по м. Києву – 9,5 млн грн, Черкаській обл. – 1,5 млн грн та Закарпатській – 1,1 млн грн, який утворився у зв'язку із ненаданням належних пропозицій відповідними облдержадміністраціями та КМДА.*

Напрями розподілу коштів ДФРР у 2017 та 2018 роках наведено у табл. 1.

Відповідно до даних табл. 1, у 2017 та 2018 роках пріоритетними для спрямування коштів ДФРР були проекти регіонального розвитку у сфері **освіти** (у 2017 році на цей напрям розподілено 1027 млн грн (**29 відс.** загального обсягу ресурсу), у 2018 рік – 1927,6 млн грн (**32 відс**. призначень ДФРР). На проекти **охорони здоров'я та соціального захисту** у 2017 році

спрямовано 733,2 млн грн (21 відс.), у 2018 році – 1009,1 млн грн (17 відсотків). Натомість на проекти у сфері культури та ЖКГ спрямовано близько 8 відс. призначень ДФРР у зазначені роки.

Таблиця 1

Розподіл коштів ДФРР за напрямами використання у 2017 та 2018 роках

Напрями	2017 р.			2018 р.		
	затверд-жено програм і проектів	передба-чено (млн грн)	питома вага видатків (відс.)	затверд-жено програм і проектів	перед-бачено (млн грн)	питома вага видатків (відс.)
Об’єкти освіти	282	1 027,0	29,3	306	1 927,6	32,2
Об’єкти охорони здоров’я та соцзахисту	158	733,2	20,9	139	1 009,1	16,9
Об’єкти спорту	104	441,3	12,6	136	887,7	14,8
Об’єкти водопостачання та водовідведення	74	267,7	7,6	58	474,5	7,9
Об'єкти дорожньої інфраструктури	72	470,6	13,4	62	768,6	12,8
Об'єкти культури	37	261,8	7,5	45	485,9	8,1
Адміністративні будівлі та центри надання адміністративних послуг	22	83,8	2,4	21	157,2	2,6
Спеціалізовані транспортні засоби	20	92,6	2,6	11	62,8	1,0
Об'єкти газо-, тепло-, енергопостачання	17	30,3	0,9	9	109,1	1,8
Інші об'єкти та заходи	10	77,6	2,2	17	104,2	1,7
Містобудівна документація	7	14,1	0,4	2	1,1	0,0
Разом	**803**	**3 500,0**	**100,0**	**806**	**5 987,8**	**100,0**

Розподіл та використання коштів ДФРР за видами робіт наведено у табл. 2.

Відповідно до даних табл. 2 **у 2017 році** на фінансування **741** проекту будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту) розподілено 3139,9 млн грн (**90 відс**. коштів). **У 2018 році** на фінансування **761** проекту будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту) розподілено 5670,4 млн грн (**95 відс**. загального обсягу).

Позитивною тенденцією є збільшення кількості проектів із фінансуванням понад 5 млн грн з **22 відс**. у 2017 році до **41 відс**. у 2018 році і зменшення кількості проектів із фінансуванням менше 1 млн грн з 26 відс. до 13 відсотків.

Таблиця 2

Розподіл та використання коштів ДФРР за видами робіт у 2017 та 2018 роках

млн грн

Вид робіт	2017 р.			2018 р.		
	передбачено розпорядженням КМУ		використано	передбачено розпорядженням КМУ		використано
	кількість проектів	обсяг фінансування		кількість проектів	обсяг фінансування	
будівництво	138	879,8	776,0	173	1 685,8	1 072,2
реконструкція (реставрація) будівель	364	1 607,9	1 420,6	359	2 794,2	1 796,8
капітальний ремонт будівель	239	652,2	564,4	229	1 190,4	752,5
поточний ремонт доріг	17	144,2	144,0	18	162,3	108,9
придбання обладнання (техніки тощо)	35	189,2	159,5	24	153,6	66,6
інше	10	26,7	25,4	3	1,5	1,6
Всього	**803**	**3 500,0**	**3 089,9**	**806**	**5 987,8**	**3 798,6**

У **2018 році** за регіонами **найбільший середній показник концентрації коштів** ДФРР на одному проекті будівництва спостерігався по м. Києву (26,8 млн грн), Дніпропетровській (24,4 млн грн) та Одеській (32,4 млн грн) областях, а найменший – по Закарпатській (4 млн грн), Львівській (4,1 млн грн) та Сумській (3,1 млн грн) областях у зв'язку із включенням до фінансування значної кількості маловартісних проектів з проведення реконструкції або капітального ремонту.

Зокрема в Івано-Франківській області у 2018 році на проект "Комплексний спортивний майданчик із штучним покриттям по вул. Шкільній в с. Залуква Галицького району – будівництво" передбачено та спрямовано 200 тис. грн коштів Фонду, на проект "Підвербцівський навчально-виховний комплекс Тлумацького району – капітальний ремонт (реалізація енергоефективних заходів)" – 237 тис. грн, а по Черкаській області на проект "Школа І –ІІІ ступенів № 2 по вул. Невського, 9, у м. Смілі – капітальний ремонт системи опалення" – 281,9 тис. гривень.

Отже, аудитом встановлено, що **у 2017–2018 роках переважна кількість** проектів була спрямована на розв'язання нагальних соціальних питань регіонів, зокрема, таких як **реконструкція та капітальний ремонт шкіл, дитячих садків, лікарень, побудова та реконструкція водогонів** тощо.

Слід зазначити, що частина коштів Фонду була направлена на проекти у сфері дорожньої та транспортної інфраструктури: у 2017 році – 72 проекти на суму 470,6 млн грн, у 2018 році – 62 проекти на суму 768,6 млн гривень. З них на проведення **поточного** ремонту автомобільних доріг у **2017 році** по

17 проектах передбачено **144,2 млн грн**., у **2018 році** по 18 проектах – **162,3 млн гривень.**

Довідково. *Зокрема, у 2017 році по Закарпатській області – 10 проектів (26 млн грн), Івано-Франківській – три проекти (69,0 млн грн) та Одеській – три проекти (49,2 млн грн); у 2018 по Закарпатській області – 14 проектів (65 млн грн), Івано-Франківській – три проекти (87 млн грн) та Одеській – один проект (10,3 млн гривень).*

Оскільки видатки на будівництво і ремонт доріг здійснюються також з державного бюджету за низкою інших бюджетних програм та через різних головних розпорядників коштів (зокрема, за рахунок коштів Державного дорожнього фонду, субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій), це свідчить про відсутність єдиної державної політики щодо системного управління коштами державного бюджету та їх концентрації у рамках відповідної бюджетної програми для комплексного вирішення нагальних питань розвитку дорожнього господарства України. До того ж **видатки на поточний ремонт доріг жодним чином не забезпечують економічного розвитку регіонів**.

Водночас **фінансування** за рахунок коштів ДФРР у 2017, 2018 роках **таких проектів**, як "Створення умов для захисту правових і економічних інтересів особистих селянських господарств, а також розширення асортименту молочної продукції для соціальної сфери Томашпільського району (реконструкція частини нежитлової будівлі в міні-цех з переробки молока" на суму **3,8 млн грн** (Вінницька обл.), "Розвиток молочних кооперативів та сімейних молочних ферм Бродівського району" на суму **1,2 млн грн** (Львівська обл.), що **є** капітальними інвестиціями у виробничу сферу, **здійснювалося у поодиноких випадках**. Крім того, у Переліку проектів № 439-р і Переліку проектів № 372-р відсутні інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що мають на меті **створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків,** фінансування яких передбачено статтею 24^1 БКУ.

Зазначене свідчить про відсутність належного спрямування у 2017–2018 роках коштів ДФРР на так звані "точки зростання", створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків у відповідних регіонах України.

Таким чином, у 2017 і 2018 роках мало місце систематичне порушення більшістю обласних та Київською міською держадміністрацій вимог частини третьої статті 24^1 БКУ щодо подання Мінрегіону у строк до 1 травня року, що передує плановому, відповідних пропозицій з переліком і описом інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку на відповідний рік, майже дві третини з них поверталися на доопрацювання. Заходи реагування Мінрегіоном не були дієвими. В результаті кошти ДФРР розподілялися за рішеннями Уряду та надходили в регіони із затримкою щонайменше на 3–4 місяці, що не сприяло їх повному та ефективному використанню.

Кошти Фонду у ці роки практично спрямовувалися не на економічний розвиток регіонів, а переважно на соціальні проекти. При цьому у Закарпатській, Тернопільській та Сумській областях у 2017 і 2018 роках

фінансувалися переважно маловартісні проекти з проведення реконструкції або капітального ремонту.

Враховуючи зазначене та з метою забезпечення ефективного управління коштами Фонду, доцільним є розгляд питання щодо внесення змін до статті 24^1 БКУ та Порядку відбору проектів № 196 у частині визначення одним із пріоритетів спрямування коштів Фонду на здійснення капітальних інвестицій для забезпечення економічного зростання регіонів, а також запровадження фінансового стимулювання регіонів щодо подання Мінрегіону пропозицій за проектами ДФРР в установлений частиною третьою статті 24^1 БКУ строк.

ІІІ. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ КОШТАМИ ДФРР

Відповідно до статті 37 БКУ Мінрегіон листом від 21.09.2016 подав Мінфіну уточнений бюджетний запит на 2017 рік, визначивши обсяги і джерела фінансування ДФРР згідно з показниками проекту закону України від 15.09.2016 (реєстр. № 5000) "Про Державний бюджет України на 2017 рік". За даними доопрацьованого бюджетного запиту за КПКВК 2761070 на 2017 рік загальний обсяг запланованих коштів ДФРР становив **8000 млн грн**, у тому числі із загального фонду – 3000 млн грн та спеціального – 5000 млн грн (*за рахунок конфіскованих коштів та коштів, отриманих від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення*).

У висновку Комітету Верховної Ради України з питань бюджету щодо розгляду законопроекту за реєстраційним № 5000 від 15.09.2016 зазначено, що, на відміну від 2016 року (у якому бюджетні призначення ДФРР встановлені у сумі 3 млрд грн за загальним фондом), на 2017 рік такі видатки заплановано у державному бюджеті за загальним фондом у сумі 3 млрд грн та за **спеціальним фондом** – 5 млрд гривень. **Така пропозиція внесена Урядом** згідно із змінами до БКУ у законопроекті за реєстраційним № 5131, в якому пропонується виключити положення частини першої статті 24^1 щодо формування вказаного Фонду лише у складі загального фонду державного бюджету.

Аналогічно, на 2018 рік Мінрегіон відповідно до статті 37 БКУ листом від 19.09.2017 подав Мінфіну уточнений бюджетний запит на 2018 рік, визначивши обсяги і джерела фінансування ДФРР згідно з показниками проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" від 15.09.2017 (реєстр. № 7000). За даними доопрацьованого бюджетного запиту (Форма 2018-2) за КПКВК 2761070 загальний обсяг запланованих на 2018 рік коштів ДФРР становив **8 100 млн грн** (видатки загального фонду держбюджету); прогнозний обсяг на 2019 рік визначений в сумі 8395,5 млн грн, на 2020 рік – 8901,8 млн гривень.

Визначені обсяги ДФРР на 2017 рік у сумі 8 млрд грн та на 2018 рік у сумі 8,1 млрд грн відповідали вимогам статті 24^1 БКУ (не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період).

Проте фактично затверджені в законі про держбюджет на 2017 та 2018 роки обсяги бюджетних призначень ДФРР в сумах, відповідно, **3500 млн грн** (загальний фонд – 1000 млн грн, спеціальний – 2500 млн грн) та **6000 млн грн** (загальний фонд – 4000 млн грн, спеціальний – 2000 млн грн) є **значно меншими за 1 відсоток прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період** (6539,9 млн грн та 8116,6 млн грн) та обсягів, визначених Мінрегіоном у бюджетних запитах (на 2017 рік – 8000 млн грн, на 2018 рік – 8100 млн гривень). При цьому затвердження видатків ДФРР у спеціальному фонді державного бюджету **створило значні ризики невиконання інвестиційних програм і проектів через їх нефінансування** за відсутності стабільних джерел його формування.

Мінрегіон, як **головний розпорядник** за бюджетною програмою за КПКВК 2761070, до мережі розпорядників та одержувачів бюджетних коштів ДФРР на 2017 рік включив 30, а на 2018 рік – 33 суб'єкти, переважна більшість яких – облдержадміністрації та їх відповідні департаменти.

Помісячним розписом на 2017 рік заплановано виділення асигнування ДФРР за загальним та спеціальним фондом з **квітня** по грудень включно. Проте через затвердження лише у червні (розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 439-р) Переліку проектів № 439-р, **виділення асигнувань ДФРР розпочато з липня 2017 року** (з урахуванням обсягів, передбачених на квітень – червень), **тобто з порушенням термінів, визначених помісячним розписом, на три місяці.**

Згідно з **помісячним розписом на 2018 рік,** асигнування ДФРР за загальним фондом заплановано до виділення з **березня** по грудень, із спеціального фонду – з **лютого** по грудень включно. У зв'язку із затвердженням Переліку проектів № 372-р наприкінці травня (розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 372-р), виділення асигнувань із загального фонду розпочато з червня 2018 року (з урахуванням обсягів, передбачених на березень – травень), **тобто з порушенням термінів також** на три місяці. **При цьому** виділення 2000 млн грн коштів ДФРР із спеціального фонду держбюджету **у 2018 році не проводилось** через відсутність фактичних надходжень до нього за визначеними джерелами його формування.

Динаміку фінансування та освоєння у 2017 та 2018 роках коштів ДФРР порівняно з 2016 роком наведено на діаграмі.

Діаграма. Динаміка фінансування та освоєння коштів ДФРР (млн грн)

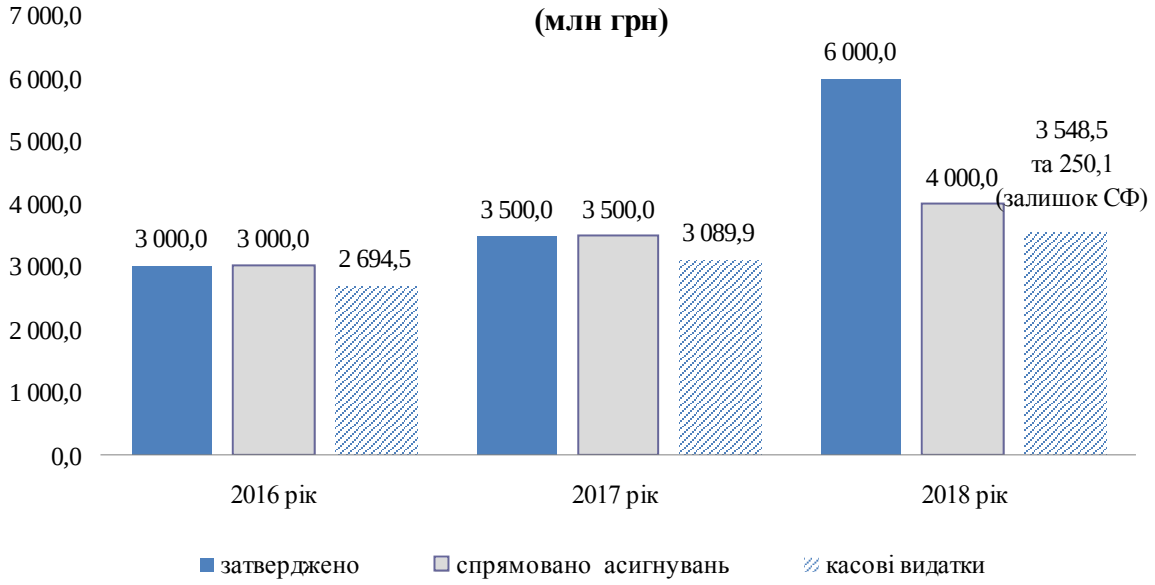

Показники діаграми свідчать про те, що у 2016 році (взятий за базу порівняння) затверджений та профінансований із загального фонду держбюджету обсяг коштів ДФРР становить 3000 млн грн, з яких освоєно 2 694,5 млн грн (**90 відс**. виділеного), у **2017 році** – 3500 млн грн та 3089,9 млн грн (**88 відс**. виділеного) відповідно.

Затверджений **на 2018 рік** обсяг видатків ДФРР становить 6000 млн грн (загальний фонд – 4000 млн грн, спеціальний – 2000 млн грн), з яких із загального фонду держбюджету виділено 4 000 млн гривень. Крім того, на фінансування інвестиційних програм і проектів за розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 372-р спрямовано 291,59 млн грн залишку невикористаних у 2017 році коштів спецфонду.

Через **відсутність фактичних надходжень** до спецфонду **у 2018 році** бюджетна програма ДФРР з держбюджету профінансована на рівні **67 відс. затвердженого обсягу**. Фактично, із затверджених Мінрегіону бюджетних призначень спецфонду в сумі 2000 млн грн у 2018 році відкрито асигнування лише на суму **59,8 тис. грн (0,003 відс. затвердженого обсягу)**.

Довідково. *З огляду на зазначене та відповідно до статті 34 Закону № 2246 Мінрегіон листом від 27.06.2018 №7/7-6455 надав Мінфіну пропозиції стосовно* ***спрямування частини нерозподіленого залишку коштів****, джерелом формування яких у 2017 році були надходження конфіскованих коштів та коштів, отриманих від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення, Мінрегіону на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку за бюджетною програмою 2761070 "Державний фонд регіонального розвитку". Разом з тим у постанові Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 978 "Про затвердження Порядку та обсягів спрямування нерозподіленого залишку коштів, джерелом формування яких у 2017 році були надходження конфіскованих коштів та коштів, отриманих від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення"* ***пропозиції Мінрегіону не враховано****.*

Отже, визначення в Законі № 2246 фінансування 2000 млн грн видатків ДФРР із спеціального фонду державного бюджету поставило реалізацію

інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку у повну залежність від формування його джерела, що **створило ризики та фактично призвело до нефінансування 391 проекту** регіонального розвитку (48,5 відс. затвердженої кількості).

Спрямовані у 2018 році адміністративно-територіальним одиницям із загального фонду кошти ДФРР освоєні в обсязі 3548,5 млн грн (майже **89 відс**. виділеного), а залишок невикористаних у 2017 році коштів спецфонду освоєні на суму 250,1 млн грн (**86 відс**. залишку). Під час аудиту проаналізовано стан освоєння коштів ДФРР у 2016–2018 роках (***Додаток 1 до Звіту***) та встановлено, що середній показник освоєння коштів у зазначений період становить **89 відсотків**.

Загальний обсяг невикористаних у **2017 році** коштів ДФРР становить **410,1 млн грн,** з них: **118,5 млн грн** – за загальним фондом держбюджету, **що є неефективним управлінням ними**, та 291,6 млн грн – кошти, які збережені на рахунках спеціального фонду для їх подальшого використання у 2018 році.

У **2017 році** найбільше неосвоєних коштів ДФРР обліковувалося по Донецькій області – 94,9 млн грн (**34 відс**. спрямованих), Запорізькій – 43,9 млн грн (**38 відс**.) та Миколаївській – 27,7 млн грн (**37 відсотків**). **Основними причинами неповного освоєння** коштів ДФРР у 2017 році були неналежні управлінські дії: довготривале отримання дозволу на початок будівельних робіт; несвоєчасне проведення тендерних процедур; внесення змін до проектів у грудні 2017 року; необхідність виконання додаткових робіт та коригування проекту тощо. Спрямовані у 2017 році кошти ДФРР у сумі 130,6 млн грн взагалі не використовувалися за 41 проектом, з яких за 13 проектами в сумі 44 млн грн, які фінансувалися за загальним фондом, повернено до держбюджету.

Довідково. *Серед таких проектів – по Донецькій області – два проекти на 11,7 млн грн (зокрема, проект "Будівля дитячого садка № 1 по вул. Без назви, 20а, м. Світлодарськ Бахмутського району – реконструкція під центр надання адміністративних послуг" (профінансовано із загального фонду 9,9 млн грн, використано – 0 грн)), по Луганській – три проекти на 10,5 млн грн (зокрема, проект "Придбання комунальної (спеціалізованої) техніки для потреб Станично-Луганського району" (профінансовано із загального фонду 6,1 млн грн, використано – 0 гривень)).*

У **2018 році** обсяг невикористаних коштів ДФРР становить **493 млн грн,** у тому числі **451,5 млн грн** за загальним фондом (**11 відс.** профінансованих) та 41,5 млн грн – залишок неосвоєних з 2017 року коштів спецфонду, **що є неефективним управлінням ними.**

Найбільше коштів ДФРР у **2018 році** не використано по Донецькій області 152,8 млн грн (**26 відс**.), Миколаївській – 36,3 млн грн (**33 відс**.) та Сумській – 33,0 млн грн (**32 відс.**) областях. Основними причинами неповного використання у 2018 році коштів ДФРР були: невиконання договірних умов підрядником; необхідність коригування проектної документації; несприятливі для виконання робіт погодні умови в кінці року; непроведення тендерних процедур; відхилення тендерних пропозицій; подання переліків проектів із затримкою та їх затвердження в листопаді

2018 року. Спрямовані у 2018 році із загального фонду кошти ДФРР у сумі 125,5 млн грн взагалі не використовувалися за 37 проектами.

Таким чином, управління коштами ДФРР у 2017 і 2018 роках не було належним як на центральному, так і місцевому рівнях. У Законі України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" заплановані нестабільні джерела формування ДФРР спричинили значні ризики нефінансування і невиконання 391 проекту регіонального розвитку, що становить більше **48 відс.** їх загальної кількості. Не сприяло виконанню проектів регіонального розвитку виділення асигнувань за ДФРР із затримкою щонайменше на три місяці проти визначеного законодавством терміну. Внаслідок цього, а також через несвоєчасно вжиті місцевими держадміністраціями заходи з підготовки проектно-кошторисної документації, проведення процедур публічних закупівель, недостатність контролю за виконанням робіт підрядними організаціями, до державного бюджету як невикористані у 2017 році повернено **118,5 млн грн**, у 2018 році – **493,0 млн грн** за загальним фондом, що є свідченням неефективного управління коштами Фонду.

IV. ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРИ ВИКОНАННІ ПРОЕКТІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА ВИКОРИСТАННІ КОШТІВ ДФРР

4.1. Дотримання законодавства про містобудівну діяльність і публічні закупівлі та правил ведення бухгалтерського обліку

Важливою передумовою ефективного використання коштів ДФРР є дотримання законодавства про містобудівну діяльність та публічні закупівлі, однак результати аудиту засвідчили вкрай низький рівень бюджетної дисципліни з цих питань. Зведені відомості про результати контролю відображено у табл. 3.

Таблиця 3

Встановлені порушення законодавства про містобудівну діяльність, публічні закупівлі та ведення бухгалтерського обліку у розрізі перевірених регіонів

тис. грн

Регіони (область/місто)	Порушення законодавства		
	про містобудівну діяльність	з питань здійснення публічних закупівель	щодо ведення бухгалтерського обліку
1	2	3	4
Разом по регіонах, де проведено аудит	**475 872,0**	**249 210,1**	**241 910,0**
у т. ч. Дніпропетровська	34 231,4	2 014,5	–
Донецька	5 504,3	–	–
Кіровоградська	–	131 150,5	4 046,6
Львівська	–	30 977,4	3 801.6
Одеська	12 218,9	17 871,6	7 312,2
Сумська	19 180,6	18 500,0	5 223,7
Харківська	95 875,0	6 807,8	70 854,4
Херсонська	210 462,7	–	–

Продовження таблиці 3

1	2	3	4
Хмельницька	12 188,1	–	–
Черкаська	12 646,1	–	–
м. Київ	73 566,9	41 888,2	150 671,5

❖ *Порушення законодавства про містобудівну діяльність*

При реалізації проектів регіонального розвитку в **дев'яти регіонах** (із 11, де проведено аудит), **за 22 проектами** (з перевірених 70) встановлено факти порушення вимог законодавства про містобудівну діяльність на загальну суму **475 872,0 тис. грн,** з них по Херсонській області – 210 462,7 тис. грн, Харківській – 95 875,0 тис. грн, Дніпропетровській області – 34 231,4 тис. грн, м. Києву – 73 564,9 тис. гривень.

▪ Зокрема, аудитом, проведеним у **Державному спеціалізованому мистецькому навчальному закладі "Київська дитяча школа мистецтв № 2 імені М. І. Вериківського**" (далі – Школа мистецтв; директор – **Ростовцева Л. О.**), встановлено, що, згідно з розпорядженнями Київської міськдержадміністрації від 12.11.2004 № 2044 – первинно передбачалися роботи з **реконструкції будинку** на вул. Воровського, 2, для розміщення в ньому Школи мистецтв; від 17.03.2006 № 484 – внесено зміни до розпорядження № 2044 і з цього часу реалізується проект "**Реставрація** з пристосуванням під розміщення Державного спеціалізованого мистецького навчального закладу "Київська дитяча школа мистецтв № 2 ім. М. Вериківського" об'єкта по вул. Воровського, 2, з прибудовою до нього концертної зали у Шевченківському районі м. Києва" (далі – проект).

Довідково. *Проект, розроблений у 2006 році Державним підприємством "Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут "НДІпроектреконструкція",* ***передбачає реставрацію*** *чотириповерхової будівлі з підвалом та горищем, яке переобладнується в мансардний поверх, та* ***прибудову*** *двоповерхової будівлі з підвалом, на другому поверсі якої планується розмістити залу для глядачів на 298 місць.*

Водночас Школою мистецтв (як замовником та генеральним проектувальником) у порушення пункту 6^1 Порядку використання коштів № 196 **не забезпечено безперешкодного доступу маломобільних груп населення** до приміщень підвалу будівлі, де запроектовано розташування гардеробу та інших побутових, адміністративних приміщень для відвідувачів. При цьому **висота приміщень**, розташованих у підвалі, становить 2,15, 2,22, 2,39 м, за нормою для нових або реконструйованих приміщень – не менше 2,7 метра.

Згідно з експертним звітом клас наслідків (відповідальності) за проектом становить СС3 (значні наслідки). Проте генеральний підрядник – ТОВ "Будівельні технології" **мав ліцензію** для проведення робіт з реставрації, консервації, ремонтних робіт, реабілітації пам'яток культурної спадщини з класом СС2 – середні наслідки.

Довідково. *Відповідну ліцензію генпідрядник одержав у січні 2019 року.*

В порушення Порядку № 903 **Школа мистецтв не забезпечила у 2017–2018 роках обов'язкового технічного нагляду** за об'єктом щодо дотримання проектних рішень та вимог державних стандартів, будівельних норм і правил при виконанні робіт з реставрації, що створило ризик втрати контролю за законним використанням коштів ДФРР на загальну суму 73564,9 тис. гривень.

Так, протягом 2017 року Андреюшин І. І., а у 2018 році – Вітів С. К., які працювали у Школі мистецтв на посадах провідних фахівців з функцій технагляду, не мали дійсних кваліфікаційних сертифікатів інженера технічного нагляду. Відтак, поряд з підписом Вітіва С. К., як **заступника директора школи з будівництва,** на актах приймання робіт та вартості устаткування КБ-2в міститься також печатка інженера технічного нагляду Вітіва С. К. Лише під час аудиту за наказом директора школи від 10.12.2018 № 199 заступника директора школи з будівництва Вітіва С. К. звільнено від виконання обов'язків провідного фахівця з функцій технагляду (за суміщенням).

Аудитом також встановлено, що на об'єкті реставрації з 2005 року і на час проведення аудиту **не ведеться Журнал обліку виконаних робіт** (форма № КБ-6), унаслідок чого **неможливо** достеменно визначити обсяг будівельних робіт.

До аудиту не надано: плану виконання робіт, що має бути розроблений на весь комплекс робіт або окремі види робіт; виконавчої документації, у тому числі актів на закриття прихованих робіт та актів проміжного прийняття відповідних конструкцій (додатки В, Г ДБН А.3.1-5:2016), особливо щодо несучих конструкцій перекриттів та стін.

▪ Аудитом в **Управлінні капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міськради** (далі – Управління, начальник **Шилов В. В.**) встановлено невідповідність проектно-кошторисної документації на **реконструкцію стадіону "Авангард"**, виготовленої у 2016 році ПП "СУМИ-ЮЖАНА"[5], чинним нормам, правилам та стандартам.

Відповідно до частини третьої статті 32 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності", віднесення об'єкта будівництва до тієї чи іншої категорії складності здійснюється проектною організацією і замовником будівництва. Згідно із завданням на проектування, складеним замовником та затвердженим 01.04.2016 заступником міського голови, керуючим справами виконкому Сумської міськради **Волонтирцем В. М.,** визначено клас наслідків СС2 та ІІІ категорія складності об'єкта. У виготовленій проектній документації, з посиланням на норми додатка А ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013, об'єкт також віднесено до ІІІ категорії складності (клас наслідків – СС2).

[5] За виготовлення проектно-кошторисної документації Управлінням сплачено ПП "СУМИ-ЮЖАНА" у 2016 році за рахунок коштів міського бюджету 650,77 тис. гривень.

Водночас пунктом 6 Порядку віднесення об'єктів будівництва до IV і V категорій складності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.04.2011 № 557[6] (далі – Порядок № 557), було визначено, що однією з ознак, за якою об’єкти будівництва відносяться до V категорії складності, є розрахунок на постійне перебування більш як 400 осіб та/або періодичне перебування 1000 осіб.

Згідно з даними розділу 8 загальної пояснювальної записки 16/22-П-ЗПЗ (том 1 робочого проекту реконструкції стадіону "Авангард", стор. 18), місткість трибун стадіону становить 1804 місця, а загальна кількість осіб, які періодично перебуватимуть на об'єкті, може бути більшою за рахунок працівників цього комплексу та спортсменів.

Керуючись зазначеними вихідними даними, на підставі пункту 6 Порядку № 557, об'єкт будівництва "Реконструкція стадіону "Авангард" **(див. фото 5 у додатку 3 до Звіту)** замовником і проектантом мав бути віднесений до V категорії складності.

Довідково. *Аналізом розрахунку категорії складності, підписаного головним інженером проекту Д. Ю. О., встановлено, що такий розрахунок проведено, з огляду на кількість осіб, які періодично перебуватимуть на об'єкті, лише стосовно приміщень стадіону (320 осіб).*

Таким чином, генеральним проектувальником ПП "СУМИ-ЮЖАНА" в порушення пункту 6 Порядку № 557 та пп. 4.1 ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 "Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва" **занижено категорію складності будівельних робіт з реконструкції стадіону "Авангард"**. Зазначена проектна документація, розроблена з порушенням вимог законодавства, державних стандартів і правил, передана Управлінню капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міськради і прийнята ним без зауважень, на підставі якої в подальшому отримані дозвільні документи, розпочаті та профінансовані будівельні роботи.

Слід зауважити, що заниження ПП "СУМИ-ЮЖАНА" категорії складності об’єкта будівництва (реконструкції) у подальшому спричинило непроведення завершального етапу розроблення проектів будівництва – проведення комплексної експертизи проектів щодо дотримання вимог до **міцності**, **надійності, довговічності** будинків і споруд, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, санітарного і епідеміологічного благополуччя населення, екології, охорони праці, енергозбереження, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, **обов’язковість якої для об’єктів IV-V категорії складності визначена** п. 11 Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560 (далі – Постанова № 560).

Як наслідок, філією ДП "Укрдержбудекспертиза" у Сумській області розглянуто **лише кошторисну документацію** робочого проекту "Реконструкція стадіону "Авангард" та надано експертний звіт від 29.07.2016

[6] Порядок № 557 втратив чинність з 06.09.2017.

№ 19-0832-16/К щодо розгляду кошторисної частини проектної документації. **Технічна та технологічна частини** проектної документації реконструкції стадіону ДП "Укрдержбудекспертиза" **не розглядались**.

Заниження категорії складності об'єкта будівництва (реконструкції) стадіону "Авангард" до III категорії уможливило подання Управлінням декларації про початок виконання будівельних робіт з реконструкції стадіону "Авангард" (зареєстровано Управлінням державного архітектурно-будівельного контролю Сумської міськради 07.03.2017 № СМ 083170660157) **замість подання документів на одержання дозволу на виконання будівельних робіт,** що передбачено частиною першою статті 37 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності".

Довідково. *Відповідно частини першої статті 37 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" (до змін, внесених згідно із Законом № 1817), зокрема,* ***право на виконання будівельних робіт*** *на об'єктах будівництва, що належать до IV і V категорій складності, підключення об'єкта будівництва до інженерних мереж та споруд* ***надається замовнику та генеральному підряднику після отримання дозволу на виконання будівельних робіт***.

Таким чином, недотримання Управлінням та ПП "СУМИ-ЮЖАНА" у ході розроблення проектної документації вимог законодавства, державних стандартів і правил в частині визначення категорії складності об'єктів реконструкції, **спричинило проведення будівельних робіт з реконструкції стадіону "Авангард"** у м. Суми на загальну суму **11058,4 тис. грн без попередньо проведеної будівельної експертизи щодо проектних рішень** (на предмет міцності, надійності, довговічності та експлуатаційної безпеки об'єкта) **та без дозволу на виконання будівельних робіт органу Державної архітектурно-будівельної інспекції**.

Зазначені висновки підтверджені експертом Асоціації Інженерів-Консультантів України, залученим до проведення аудиту, а також керівником офіційного представництва FIDIC в Україні, уповноваженим представником FIDIC в Україні, Президентом Асоціації Інженерів-Консультантів Щигуровою Я. П. (лист від 22.12.2018 № 173).

Таким чином, проектна організація і замовник порушили статті 32 і 37 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності". Невіднесення об'єкта до класу із значними наслідками може призвести до того, що його неможливо буде експлуатувати, або до руйнування, що **загрожує здоров'ю та життю людей.** Тому розроблена **документація повинна бути** доопрацьована з подальшим проходженням експертизи та отриманням дозволу на право будівництва.

Особливої уваги заслуговує зазначення в томі 7 робочого проекту розділу "Зовнішнє освітлення 16/22-П-ЕЗ" на стор. 6, що "…*Проект электроснабжения объекта выполнен на основании архитектурно-строительных планировок, выданых заказчиком, в соответствии с действующими на территории* ***Российской Федерации*** *нормативными документами. Все предлагаемое к использованию в настоящем проекте оборудование сертифицировано и отвечает* ***стандартам РФ…***". На цій же

сторінці стоїть підпис головного інженера проекту Д. Ю. О. і печатка ПП "СУМИ-ЮЖАНА".

▪ **У Харківській** області окремими замовниками будівництва в порушення пункту 6^1 Порядку використання коштів № 196 не забезпечено в проектній та проектно-кошторисній документації обов'язкового врахування потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Як наслідок, створений ПП "Кварц М" та затверджений **відділом освіти Золочівської райдержадміністрації** проект "Реконструкція спортивної школи" на суму **25376,7 тис. грн** не містить елементів доступності користування приміщеннями першого поверху **фізкультурно-оздоровчого комплексу** для осіб з вадами зору і слуху, що не відповідає вимогам ДСТУ-Н Б В.2.2-31:2011 "Настанова з облаштування будинків і споруд цивільного призначення елементами доступності для осіб з вадами зору та слуху".

Аналогічно щодо проекту "Капітальний ремонт лікарні" вартістю **27774,3 тис. грн Ізюмською центральною міською лікарнею** не дотримано вимоги п. 12.6.12 ДБН В.2.2-9-2009 "Громадські будинки та споруди. Основні положення" – в санітарно-гігієнічних приміщеннях для осіб з інвалідністю, які рухаються з допомогою крісел-колясок, не встановлено допоміжних засобів або пристосування (поручні, штанги, підвісні трапеції або інше обладнання); п. 6.6.1 та п 6.1.11 ДБН В.2.2-17:2006 "Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення" – в санвузлах не передбачено і не встановлено універсальних кабін, доступних для всіх категорій громадян, до того ж дверні прорізи санітарно-гігієнічних приміщень (туалети, душові тощо) мають ширину лише 65 см при визначеному нормативі не менше 90 см.

▪ Аудитом у **Департаменті будівництва та розвитку інфраструктури Херсонської облдержадміністрації** (директор **Руснак О. Ю.**), що є замовником робіт за об'єктом "Шляхопровід по просп. Адмірала Сенявіна – вул. Залаегерсег у м. Херсоні – будівництво", встановлено порушень законодавства про містобудівну діяльність на суму **196 576,2 тис. гривень.**

Серед них – відсутність від жовтня 2017 року до березня 2019 року частини робочої документації щодо виконання підготовчих і основних будівельних робіт на об'єкті; передання генпідрядником (ПрАТ "Укратоменергобуд") виконання усіх робіт на об'єкті субпідрядній організації ТОВ "Ростбуд Інвест", яка в період з 17.11.2017 по 10.01.2018 виконувала роботи на об'єкті з класом наслідків СС3 за відсутності відповідної ліцензії; проведення будівельно-монтажних робіт без проекту виконання робіт, що відповідно до п. 4.2 ДБН А.3.2-2-2009 "Охорона праці і промислова безпека у будівництві" забороняється.

❖ ***Порушення законодавства у сфері закупівель***

Факти порушень замовниками вимог законодавства у сфері публічних закупівель виявлено у **семи** регіонах стосовно **17** проектів регіонального розвитку (24 відс.) на загальну суму **249 210,1 тис. грн,** у тому числі по **Кіровоградській** області – 131 150,5 тис. грн, **Львівській** – 30 977,4 тис. грн, **Сумській** – 18 500,0 тис. грн, **Одеській** – 17 871,6 тис. грн, **м. Києву** – 41 888,2 тис. гривень. За результатами контрольних заходів **складено вісім протоколів** про адміністративні правопорушення за статтею 164^{14} КУпАП.

▪ Тендерним комітетом **УКБ Львівської облдержадміністрації** (голова тендерного комітету – т. в. о. начальника УКБ **Пелих О. З**.) при проведенні торгів із закупівлі робіт з будівництва шкіл в с. Нижня Яблунька Турківського району та с. Пристань Сокальського району вартістю **3977,6 тис. грн** і **5700 тис. грн** не відхилено пропозиції учасників процедур закупівель як таких, що не відповідають вимогам тендерної документації.

У результаті переможцем обох закупівель визначено ТОВ "Багор", яким в тендерних пропозиціях **не підтверджено досвіду** виконання аналогічних договорів, не подано ліцензії на провадження господарської діяльності, пов’язаної з виконанням робіт, передбачених технічним завданням у частині монтажу внутрішніх інженерних мереж водопостачання і водовідведення, опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, електропостачання та електроосвітлення, монтажу слабострумних мереж та пожежно-охоронної сигналізації, **не одержано дозволу** Держгірпромнагляду або його територіального органу на початок виконання робіт з підвищеної небезпеки, пов’язаних зі зведенням, монтажем і демонтажем будинків, споруд, зміцненням їх аварійних частин та експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, а також **довідки про відсутність заборгованості** зі сплати обов’язкових податків і зборів тощо, чим не дотримано кваліфікаційні вимоги та вимоги тендерної документації.

▪ В **Одеській області** відділом освіти Балтської міськради визначено переможцем закупівлі, укладено договір підряду від 09.08.2017 № 55-17 та сплачено кошти в сумі **17871,62 тис. грн** (кошти ДФРР – 15945,86 тис. грн) ПП "Юніверсібуд", тендерна пропозиція якого не відповідала умовам тендерної документації. Зокрема, тендерний комітет відділу освіти (голова – начальник відділу **Кулик П. Я.)** не відхилив тендерну пропозицію ПП "Юніверсібуд" щодо закупівлі робіт із будівництва спортивного залу дитячо-юнацької спортивної школи в м. Балта на підставі пункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922 "Про публічні закупівлі" як таку, що не відповідала вимогам тендерної документації (у тендерній пропозиції ПП "Юніверсібуд" відсутні оригінали відгуків від замовників про виконання аналогічних договорів та завірені копії відповідних актів виконаних робіт, а також довідки про наявність у працівників відповідної кваліфікації з копіями штатного розпису, трудових книжок, трудових угод, як того вимагає тендерна документація).

❖ **Порушення правил ведення бухгалтерського обліку**

Аудитом на місцях загалом встановлено порушень правил ведення бухгалтерського обліку на суму **241 910 тис. гривень**.

Зокрема, виявлено, що в бухгалтерському обліку відділу освіти виконавчого комітету Роменської міськради **Сумської області** в 2017 році неправильно відображені видатки з використання коштів ДФРР у сумі **4 823,4 тис. грн**, у січні – вересні 2018 року – **176,6 тис. грн**, а в фінансовій звітності станом на 01.01.2018, на 01.10.2018 завищено вартість активів на 60 тис. грн, що є порушенням частини першої статті 3 Закону України від 16.07.1999 № 996 "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".

У **Харківській** області видатки з реконструкції та будівництва не відображалися розпорядниками коштів у складі незавершених капітальних інвестицій, що призвело до заниження вартості активів на загальну суму **14 170,4 тис. гривень.** Ізюмською центральною міською лікарнею цієї ж області у порушення частини першої статті 3 цього Закону та пункту 1 розділу II Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затвердженого наказом Мінфіну від 28.02.2017 № 307 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.03.2017 № 384/30252), у балансі (форма 1-дс) на 01.01.2018 не відображено незавершених капітальних інвестицій та цільового фінансування за рахунок ДФРР у сумі **25 900,5 тис. гривень**.

Вказані порушення ведення бухгалтерського обліку розпорядниками коштів Сумської та Харківської областей усунуто в ході контрольних заходів.

4.2. Законність та ефективність використання коштів ДФРР

Аудитом у всіх **11** перевірених вибірково регіонах (Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській областях та м. Києві) встановлено, що обласними і Київською міською держадміністраціями, а також окремими розпорядниками коштів нижчого рівня через недоліки в управлінні коштами, неналежний внутрішній контроль і внутрішній аудит **не забезпечено повною мірою дотримання норм законодавства** при реалізації інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку. ***Відомості про результати аудиту за інвестиційними проектами перевірених регіонів наведено в Додатку 2 до Звіту***.

Зведені відомості про законність та ефективність використання коштів ДФРР протягом 2017 і 2018 років за регіонами наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Зведені відомості
щодо законності та ефективності використання коштів ДФРР за перевіреними регіонами у 2017 і 2018 роках

тис. грн

Регіони (область/місто)	Використання коштів з порушеннями законодавства		Неефективне використання коштів			
	усього	у т. ч. збитки	**усього**	у т. ч.		
				неекономне	непродуктивне	нерезультативне
Разом по регіонах, де проведено аудит	**196 508,0**	**69 627,7**	**158 470,3**	**20 508,9**	**35 679,2**	**102 282,1**
у т. ч. Дніпропетровська	**2 124,7**	2 124,7	**–**	–	–	–
Донецька	**6 862,8**	5 758,7	**8 172,6**	5 225,5	–	2 947,1
Кіровоградська	**25 789,4**	18 500,5	**78 943,8**	7 067,1	–	71 876,7
Львівська	**9 654,5**	1 224,8	**12 516,1**	–	0,8	12 515,3
Одеська	**15 300,0**	–	**44 368,0**	291,8	35 678,4	8 397,7
Сумська	**7 331,1**	7 016,8	**619,5**	440,8	–	178,7
Харківська	**9 236,7**	1 516,9	**307,5**	26,1	–	281,5
Херсонська	**62 293,2**	9 997,4	**279,7**	–	–	279,9
Хмельницька	**10 362,8**	558,6	**1 139,3**	1 139,3	–	–
Черкаська	**36 820,5**	19 389,0	**12 123,7**	6 318,3	–	5 805,4
м. Київ	**10 732,4**	3 540,4	–	–	–	–

Загалом встановлено, що при реалізації **44 проектів** (із перевірених 70, тобто у **63 відс**. випадків) **з порушеннями бюджетного законодавства використано 196 508,0 тис. грн** коштів Фонду (чим заподіяно **збитків** державі – **69 627,7 тис. грн**); по 28 проектах (**40 відс**.) **неекономно, непродуктивно та нерезультативно використано** загалом **158 470,3 тис. гривень.**

З огляду на обсяги коштів Фонду, що перевірялися на предмет законності та ефективності їх використання – 1133,8 млн грн (16,5 відс. загальних касових видатків по державі), **питома вага** суми коштів Фонду, використаних з порушеннями бюджетного законодавства, допущеними у зазначених регіонах, становить **17,3 відс.**, неефективного використання – **14,0 відс.**, що свідчить про низький рівень управління і неналежний стан фінансової дисципліни при освоєнні коштів державного бюджету на місцях.

Оскільки **неефективне використання бюджетних коштів** – це ті бюджетні видатки, які були необов'язковими у відповідному бюджетному році (без здійснення яких можна було обійтися), при наданні (придбанні) необхідних суспільству за строками, якістю та кількістю товарів (робіт, послуг) **в цілому по державі**, згідно з проведеними засобами економіко-математичного моделювання розрахунками, виявлено **ризиків неефективного використання** у 2017–2018 роках коштів Фонду на суму **1135,6 млн гривень**.

Довідково. *Ризики неефективного використання коштів Фонду при освоєнні у 2017–2018 році по державі 6888,5 млн грн,* ***розраховано за формулою***:

$$\text{Ойм} = \text{Взк} \times \left(\frac{\text{Онз} \times \text{Кпп} + \text{Онф} \times \text{Кнф}}{\text{Врк} \times \text{Кзп}}\right),$$

де: Ойм – ймовірний загальний обсяг коштів Фонду, використаних неефективно;

Взк – Загальні касові видатки за коштами Фонду за 2017–2018 роки;

Онз – обсяг коштів Фонду, використаних з порушеннями бюджетного законодавства, встановлених в 11 регіонах;

Кпп – кількість проектів, стосовно яких встановлено використання бюджетних коштів з порушеннями бюджетного законодавства;

Онф – обсяг коштів Фонду, використаних неефективно (неекономно, непродуктивно, нерезультативно);

Кнф – кількість проектів, стосовно яких встановлено неефективне використання коштів Фонду;

Врк – перевірені касові видатки за коштами Фонду в 11 регіонах;

Кзп – загальна кількість проектів, за якими перевірено видатки Фонду.

$$\text{Ойм} = 6888{,}5 \times \left(\frac{196{,}5 \times 44 + 158{,}5 \times 28}{1133{,}8 \times 70}\right) = 1135{,}6 \text{ тис грн}$$

Слід зазначити, що порушення бюджетного законодавства, які допущені посадовими особами 14 об'єктів аудиту, мають **ознаки кримінальних правопорушень**, передбачених статтями 191, 210, 364, 366, 367 КК України. Про них відповідальним за організацію та проведення аудиту заступником Голови Рахункової палати Майснером А. В. поінформовано:

Генеральну прокуратуру України – щодо діяльності Управління капітального будівництва Кіровоградської облдержадміністрації; Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради; Департаменту інфраструктури міста Сумської міської ради; Відділу освіти виконавчого комітету Роменської міської ради Сумської області; Департаменту містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської облдержадміністрації; Ізюмської центральної районної лікарні Харківської області; Департаменту будівництва та розвитку інфраструктури Херсонської обласної державної адміністрації; комунальної установи з капітального будівництва та експлуатації Херсонської обласної ради;

Національне антикорупційне бюро – щодо окремих питань діяльності Департаменту містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської облдержадміністрації, Управління капітального будівництва Кіровоградської облдержадміністрації; Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради; Департаменту інфраструктури міста Сумської міської ради;

прокуратуру Донецької області – щодо діяльності Покровської міської ради, УКБ Дружківської міської ради та УКБ Краматорської міської ради Донецької області;

прокуратуру Дніпропетровської області – щодо діяльності Департаменту благоустрою та інфраструктури Дніпровської міської ради;

прокуратуру Хмельницької області – щодо діяльності ДП "Хмельницька обласна служба єдиного замовника" та міського комунального підприємства "Хмельницькводоканал";

прокуратуру м. Києва – щодо діяльності Київської дитячої школи мистецтв № 2 ім. М. І. Вериківського.

Органами прокуратури України та НАБУ уже розпочато **22 кримінальних провадження** за фактами розтрати коштів Фонду (ст. 191 КК України – 13 кримінальних проваджень), службового підроблення (ст. 366 КК України – п'ять кримінальних проваджень), зловживання службовим становищем (ст. 364 КК України – чотири кримінальні провадження).

❖ *Незаконне використання коштів Фонду*

Черкаська область

За результатами аудиту, проведеного за п'ятьма проектами **Черкаської області,** у **чотирьох** випадках встановлено використання коштів ДФРР з порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **36 820,5 тис. грн**, чим заподіяно **збитків** державі на **суму 19 389,0 тис. гривень.**

▪ Зокрема, в **Департаменті містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської обласної держадміністрації** (далі – Департамент) виявлено факти включення до актів приймання виконаних робіт недостовірної інформації на об'єкті "Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка, 234, м. Черкаси – реконструкція з метою ліквідації наслідків надзвичайної ситуації техногенного характеру внаслідок пожежі, яка сталася 1 липня 2015 року у приміщенні театру (перша черга)" (далі – **Реконструкція драмтеатру**).

***Довідково**. Огляд (обстеження) фактично виконаних у 2017–2018 роках будівельних робіт проведено **21.11.2018** з відома директора Департаменту Демиденка С. М. у присутності начальника відділу забезпечення будівництва технічною документацією та кошторисно-договірного супроводу будівництва управління служби замовника та будівництва Департаменту Журавльова В. Ю., директора ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" (генпідрядник) та головного інженера цього товариства П. С. М.*

За результатами огляду окремих робіт та придбання устаткування, відображеними в актах виконаних робіт (форма КБ-2в за грудень 2017 року (№ 2, 3, 5) та вересень-жовтень 2018 року (№ 2, 7, 8, 9) в загальній сумі 13935,7 тис. грн, підтверджено виконання робіт на суму 6 434,3 тис. гривень. **Не підтверджено** факт встановлення дверей металевих протипожежних Е130, Е160, блоків дверних металопластикових (ламінованих) на суму 278,2 тис. грн, улаштування килимового покриття на суму 578,0 тис. грн, монтажу припливно-витяжних установок на суму 1761,1 тис. грн тощо **(див. фото 1, 2 у додатку 3 до Звіту).**

З огляду на встановлену різницю в сумі 7501,4 тис. грн, **під час огляду об'єкта** директором ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" усно повідомлено контрольній групі про зменшення заактованих у 2017 році обсягів робіт коригуючими актами, які до аудиту замовником не було пред'явлено. Так, **обсяги невиконаних будівельних робіт** та непридбаного устаткування, нібито помилково включених до актів (форма КБ-2в) за грудень 2017 року (№№ 2, 3, 5), сторновано (**зменшено)** актами виконаних робіт б/д **за вересень-жовтень 2018 року № 3, 5 та № 8 (частково)** на загальну суму 7223,2 тис. гривень.

На підписання акта огляду, яке відбувалося 23.11.2018, директор ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" не з'явився, відповідальний виконавець робіт головний інженер ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" (визначений наказом ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" від 18.09.2017 № 26/52 "Про призначення посадової особи, яка відповідає за виконання робіт") П. С. М. від підпису акта огляду відмовився, що засвідчено заступником начальника управління – начальником відділу економічного аналізу управління служби замовника та будівництва Департаменту Бережною А. М. та членами контрольної групи.

Згадані коригуючі (зменшені) акти приймання виконаних будівельних робіт надані Департаментом контрольній групі після проведення вибіркового огляду (22.11.2018) на її додатковий запит.

Установлено, що **складені та підписані акти приймання виконаних будівельних робіт за 2017 рік** (від Департаменту – Бережною А. М., від генпідрядника – директором ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ", від технагляду – П. О. В.), а саме: від 05.12.2017 № 2, від 18.12.2017 № 3, від 20.12.2017 № 5 **містять завідомо неправдиві відомості щодо обсягів і вартості виконаних будівельних робіт.**

За результатами аналізу коригуючих актів виконаних робіт за вересень-жовтень 2018 року, згаданих директором ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" і наданих контрольній групі на додатковий запит, встановлено, що **майже всі роботи,** відображені в актах виконаних робіт від 18.12.2017 № 3 та від 20.12.2017 № 5, **у вересні 2018 року зняті коригуючими (мінусовими) актами** б/д № 3 (–7999,4 тис. грн) та № 5 (–12760,7 тис. грн), що **підтверджує неправдивість відомостей,** які включено до актів 2017 року, на загальну суму **20760,1 тис. гривень.** Тільки у жовтні 2018 року були виконані інші роботи (акт № 9 за жовтень 2018 року[7] на суму 20751,1 тис. гривень).

Крім того, департаментом безпідставно сплачено ФОП Коваль С. Г. в рахунок договору від 03.11.2017 № 1 за здійснення технагляду в частині невиконаних робіт 324,4 тис. гривень. У 2018 році договір з ФОП Коваль С. Г. на здійснення технагляду за будівництвом зазначеного об'єкта не укладався та відповідно послуга не надавалась. Зазначені кошти є збитками і підлягають поверненню до державного бюджету.

---

[7] Усі акти від замовника підписані заступником начальника управління – начальником відділу економічного аналізу управління служби замовника та будівництва Департаменту Бережною А. М., від генпідрядника – директором ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ", відмітка про обсяг перевірених робіт – Журавльов В. Ю.

Департаментом у 2017 році також безпідставно залишено у своєму розпорядженні 108,1 тис. грн за виконання функцій служби замовника робіт.

У межах проведення аудиту контрольною групою у присутності начальника відділу Департаменту Журавльова В. Ю. та головного інженера ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" П. С. М. **вдруге – 10.01.2019 – проведено огляд (обстеження) виконаних у жовтні-грудні 2018 року будівельних робіт** (вибірково) за проектом "Реконструкція драмтеатру", за результатами якого встановлено: із **перевірених обсягів,** заактованих у ф. КБ-2в за жовтень 2018 року (№ 9) та грудень 2018 року (№ 1) на загальну суму **8006,8 тис. грн** (без урахування загальновиробничих витрат, прибутку, адмінвитрат та ПДВ), підтверджено виконання робіт на суму **747** тис. гривень. **Не підтверджено виконання робіт та встановлено відсутність на об'єкті "придбаного" устаткування (обладнання)** на загальну суму 7 259,8 тис. грн, у тому числі блоків дверних одностулкових – 44 од. на загальну суму 1303,4 тис. грн; вузла керування дренчерною установкою автоматичного пожежогасіння з дренчерним клапаном (3 од.), вузла керування спринклерною установкою автоматичного пожежогасіння з сплинкерним клапаном (3 од.) на загальну суму 198,6 тис. грн; люстри індивідуального виготовлення на 150 лапм розжарювання – 2365,6 тис. грн; люстри в фойє – 247 тис. грн; малих люстр у фойє (9 од.) – 578,8 тис. грн; бра великих (230 од.) – 2350,5 тис. грн; бра малих (32 од.) – 193,5 тис. грн; монтажних робіт – 22,4 тис. грн, що з урахуванням загальновиробничих витрат, прибутку, адмінвитрат та ПДВ становить **8 929,6 тис. гривень.**

Довідково. *З цього приводу Департамент* ***16.01.2019*** *надав письмові пояснення*[8]*, в яких зазначив, що частина ТМЦ перебуває на відповідальному зберіганні у заводів-виробників відповідно до договорів відповідального зберігання, укладених між ТОВ "ПМ - АРСЕНАЛ" та заводами-виробниками: ПП "Каптель 94" – на зберігання 44 од. дверей на загальну суму 1278,6 тис. грн, які генпідрядником оплачено (платіжне доручення від 27.12.2018 № 3284); ТОВ "Компанія "Крок" – на зберігання люстри у фойє, люстр малих у фойє (9 од.), бра великих (115 од.) та бра малих (16 од.) на загальну суму 2522,6 тис. грн (платіжне доручення від 27.12.2018 № 3286); ТОВ "Завадські" – на зберігання люстри глядацької зали на суму 2400 тис. грн (платіжне доручення від 27.12.2018 № 3283).*

Слід відмітити, що вартість монтажних робіт освітлювальних приладів, бра великих (115 од.) та бра малих (16 од.), вузла керування дренчерною установкою автоматичного пожежогасіння з дренчерним клапаном (3 од.), вузла керування спринклерною установкою автоматичного пожежогасіння з сплинкерним клапаном (3 од.) та роботи з їх монтажу на загальну суму **1704,6 тис. грн** включені до **коригуючих (мінусових)** актів приймання виконаних будівельних робіт **за січень 2019 року** (які на час огляду у бухобліку і фінансовій звітності не проведені і не могли бути проведені); натомість **відповідно до акта № 2 за січень 2019 року виконано інші**

[8] За підписом Бережної А. М. та начальника відділу забезпечення будівництва технічною документацією та кошторисно-договірного супроводу будівництва управління служби замовника та будівництва Департаменту Журавльова В. Ю.

роботи (земляні та загальнобудівельні) на цю суму, достовірність яких перевірити неможливо.

▪ Аналогічно за результатами **огляду (обстеження)** виконаних у 2017–2018 роках будівельних робіт за проектом **Реконструкція ДЮСШ олімпійського резерву** в м. Черкаси, проведеного контрольною групою **19.11.2018,** не підтверджено виконання ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" робіт на суму **2816,8 тис. гривень.**

Зокрема, щодо надземної частини не виконано такі роботи: укладання панелей перекриття, улаштування монолітної залізобетонної балконної плити, мурування перегородок армованих з керамічної цегли товщиною в 1/4 цегли при висоті поверху до 4 м, улаштування перекриттів по стальних балках, улаштування монолітних сходових площадок МП1–МП3, установлення східців залізобетонних та дрібних конструкцій (підвіконники, зливи, парапети), огородження металевою огорожею сходових маршів з нержавіючої сталі, монтаж сходів зовнішніх металевих № 2/1, монтаж металевого каркасу покриття, ґрунтування та фарбування металевих конструкцій тощо **(див. фото 3 у додатку 3 до Звіту).**

Отже, складений та підписаний акт від 05.09.2018 № 5 **містить завідомо неправдиві відомості.** Зазначені роботи оплачені Департаментом 10.09.2018 у повному обсязі за рахунок коштів ДФРР, що містить ознаки заподіяння **збитків** державі на суму 2816,8 тис. гривень.

Під час завершального етапу проведення контрольного заходу (після перерви на новорічні свята) до аудиту було надано **акти** приймання виконаних будівельних робіт (ф. КБ-2в) **за грудень 2018 року, якими проведено коригування обсягів виконаних будівельно-монтажних робіт за 2017–2018 роки** на загальну суму 19 042,5 тис. грн (з них за рахунок **ДФРР – 10 764,7 тис. гривень**). Тобто **фактично весь обсяг** будівельно-монтажних робіт, виконаних у рахунок укладеного з ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" договору від 23.12.2017 № 1, **сторновано.** Натомість до аудиту надано акти приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) за грудень 2018 року, якими заактовано виконання будівельно-монтажних робіт ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ" за договором від 23.12.2017 № 1 на загальну суму 24240,9 тис. гривень**.**

▪ Такі ж порушення, з ознаками кримінальних, встановлено з реконструкції **Ротмістрівської школи**, яка на замовлення цього ж Департаменту виконувалась ПП "Укрбудцентр", у ході обстеження якої **14.01.2019 не підтверджено виконання робіт** зі встановлення ґрат на вікнах сходових кліток і спортивної зали **на суму 128,3 тис. гривень**.

Довідково. *За поясненням посадовців Департаменту, ґрати перебувають на відповідальному зберіганні згідно з договором від 27.12.2018 без номера, укладеним між ПП "Укрбудцентр" та ФОП Ільченко Л. Я.*

Таким чином, **загалом** Департаментом оплачено фактично невиконаних робіт та ненаданих послуг у 2017 і 2018 роках за трьома проектами на суму **19 389,0 тис. грн**, що має ознаки **заподіяння державі істотних збитків**. Системність (повторюваність) таких порушень посадовцями Департаменту 2017 і 2018 років є **ознаками ймовірності**

вчинення ними кримінальних правопорушень, передбачених статтями 191 і 366 КК України.

Зазначене, серед іншого, є наслідком невикористання Департаментом як замовником робіт повноважень щодо контролю за станом та якістю виконання будівельних робіт, наданих йому частиною першою статті 849 Цивільного кодексу України ("Замовник має право у будь-який час перевірити хід і якість роботи, не втручаючись у діяльність підрядника"), та умов договорів ("Замовник має право контролювати стан та якість виконання будівельних робіт…").

Натомість директор Департаменту **Демиденко С. М.** самоусунувся від контролю за виконанням робіт і використанням бюджетних коштів шляхом передання права підпису на всіх документах, які пов'язані з будівництвом об'єктів, заступнику начальника управління – начальнику відділу економічного аналізу управління служби замовника та будівництва Департаменту Бережній А. М.

Довідково. *Про кримінальні правопорушення, допущені посадовими особами Департаменту містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської ОДА на трьох об'єктах, листом Рахункової палати від 31.01.2019 № 18-348 повідомлено НАБУ; згідно з листом НАБУ, вх. 348/05 від 28.02.2019, розпочато досудове розслідування у кримінальних провадженнях № 52019000000000165, № 52019000000000016 за частиною п'ятою статті 191 та частиною першою статті 366 КК України.*

Водночас згідно з актом (проміжним) проведення внутрішнього аудиту щодо ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку у 2017–2018 роках від 18.03.2019 № 1, надісланим листом Департаменту містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської обласної держадміністрації від 18,03.2019 № 4010/02/02-04.01-07, вжитими під час аудиту Рахункової палати і після його звершення заходами забезпечено відшкодування збитків на загальну суму ***18 365,2 тис. гривень****.*

Кіровоградська область

За результатами аудиту, проведеного за 17 проектами **Кіровоградської області**, у **восьми** випадках (89 відс.) встановлено використання коштів ДФРР з порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **25 789,4 тис. грн**, унаслідок чого заподіяно **збитків** державі на суму **18 500,5 тис. гривень**.

- Зокрема, в **Управлінні капітального будівництва Кіровоградської облдержадміністрації** (далі – УКБ, начальник **Проненко С. М.**) встановлено неодноразове застосування механізму штучного уникнення повторного проведення процедур публічної закупівлі зі зміною істотних умов первинних договорів підряду (договірної ціни), що має ознаки корупційних діянь з боку посадових осіб УКБ.

Так, усі вісім договорів підряду, укладених у 2017 році **УКБ Кіровоградської ОДА** в кінці 2017 року, або у 2018 році на підставі додаткових угод, з посиланням на статті 651, 653 та 654 Цивільного кодексу України, **були розірвані за погодженням сторін**. Відповідно до додаткових

угод сторони визнавали відсутність претензій за договорами підряду, що розриваються.

Довідково. *За усним повідомленням УКБ, причиною розірвання цих договорів підряду було коригування ПКД та відповідне проведення в подальшому додаткових закупівель.*

Як наслідок, припинялись зобов'язання, взяті підрядниками щодо виконання робіт за об'єктами відповідно до ПКД, та передавання в установленому порядку завершених будівництвом і готових до експлуатації об'єктів замовнику, а також втрачала чинність умова договорів щодо динамічної ціни матеріальних ресурсів без зміни загальної вартості будівництва.

При цьому ініціаторами розірвання договорів не надавались письмові повідомлення іншим сторонам договору, не отримувались письмові погодження від інших сторін договору, не складались акти приймання-передачі будівельних майданчиків, виконаних робіт та наявних на будівельних майданчиках матеріалів, устаткування, що необхідні для здійснення подальших робіт на об'єктах. Це свідчить про порушення вимог пункту 118 Загальних умов підряду № 668 та розділу XXI договорів підряду, укладених УКБ Кіровоградської ОДА.

Натомість, як засвідчили результати аудиту, **УКБ в подальшому укладалися з цими ж підрядниками інші договори підряду** (*у тому числі у чотирьох випадках за результатами* ***переговорної процедури***) на виконання робіт за об'єктами, щодо виконання яких були розірвані попередні договори підряду.

Так, за результатами процедури відкритих торгів УКБ первинно укладено з ПП "Сапфір" договір підряду від **28.07.2017 № 18/17** на виконання будівельних робіт з реконструкції Побузької загальноосвітньої школи Голованівського району Кіровоградської області **на суму 14 271,4 тис. гривень.** Протягом 2017 року та січня-вересня 2018 року додатковими угодами вартість договору підряду зменшено до **6 199,7 тис. грн** (що і виконано), а додатковою угодою від **20.09.2018** № 18/17/95 **договір підряду № 18/17 розірвано за погодженням сторін**.

Водночас на засіданні тендерного комітету УКБ **03.09.2018**, тобто за 17 календарних днів до розірвання договору підряду № 18/17, УКБ **було ухвалено рішення провести переговорну процедуру закупівлі будівельних робіт за вказаним об'єктом** з ПП "Сапфір" на суму **11 213,5 тис. грн**., за результатами якої УКБ укладено з ПП "Сапфір" новий договір підряду від **28.09.2018** № 98/18 на суму 11 213,5 тис. гривень.

Довідково. *У протоколі засідання тендерного комітету від 03.09.2018 без номера, за повідомленням голови Комітету Царьова І. В. зазначено, що під час виконання робіт за договором підряду № 18/17 виникла потреба у проведенні додаткових будівельних робіт, які технологічно пов'язані з роботами за первинним договором, та, як наслідок, у здійсненні додаткової закупівлі.*

Документами, що підтверджують наявність умов застосування переговорної процедури закупівлі, у протоколі серед інших зазначено договір підряду № 18/17, наказ начальника УКБ про затвердження ПКД **від 28.08.2018 № 128-ОД** та експертний звіт від 17.01.2017 № 12-0997к-16.

Отже, **наказом начальника УКБ від 28.08.2018 № 128-ОД була повторно затверджена проектна документація за об'єктом** Реконструкція загальноосвітньої школи загальною кошторисною вартістю 18205,9 тис. грн, **яка пройшла експертизу у січні 2017 року** згідно з експертним звітом № 12-0997к-16 та була затверджена наказом начальника відділу освіти, молоді та спорту Голованівської райдержадміністрації від 20.01.2017 № 17. На підставі саме цієї ПКД і за результатами відкритих торгів з ПП "Сапфір" було укладено договір підряду від 28.07.2017 № 18/17.

Отже, тендерним комітетом УКБ прийнято рішення про **проведення переговорної процедури** закупівлі робіт за об'єктом Реконструкція загальноосвітньої школи з ПП "Сапфір" **за відсутності коригованої ПКД, яка підтверджувала б потребу у проведенні додаткових будівельних робіт,** що технологічно пов'язані з роботами за первинним договором, **тобто безпідставно**.

Враховуючи вартість робіт, виконаних ПП "Сапфір" за договором підряду № 18/17, **безпідставне розірвання цього договору та проведення переговорної процедури закупівлі робіт** за тим самим об'єктом на підставі тієї ж ПКД створило передумови для **необґрунтованого** (безпідставного) здійснення **додаткових витрат** коштів ДФРР у сумі **3141,8 тис. грн**[9] на оплату ПП "Сапфір" робіт, які підрядник мав виконати: за договором підряду від 28.07.2017 № 18/17 – на 8 071,1 тис. грн; за договором підряду від 28.09.2018 № 98/18 – на 11 213,5 тис. гривень.

Таким чином, розірвання УКБ (начальник **Проненко С. М.**) договорів підряду з виконавцями будівельних робіт до повного завершення робіт, передбачених ПКД (яке зумовлене коригуванням з ініціативи УКБ проектно-кошторисної документації, що призводить до суттєвих змін проектних рішень та зростання вартості проектів), **створює передумови** для уникнення від виконання підрядниками договірних зобов'язань щодо виконання робіт в повному обсязі, недотримання договірної ціни, визначеної за результатами проведених процедур закупівель, та, як наслідок, перенесення на замовника додаткових обсягів витрат, понесених підрядниками на виконання робіт і придбання матеріалів за цінами, вищими від визначених ПКД та договірною ціною при укладенні договору підряду.

Тільки за двома фактами безпідставного проведення переговорних процедур УКБ створено передумови для необґрунтованого здійснення додаткових витрат коштів ДФРР в інтересах третіх осіб на загальну суму **7 321,0 тис. грн,** чим заподіяно шкоду (збитки) державі. Отже, в діях посадових осіб УКБ (начальник **Проненко С. М.**, заступник начальника **Царьов І. В.**) містяться ознаки кримінальних правопорушень, передбачених **статтями 191 і 366** КК України.

Крім того встановлено, що **підрядником ТОВ "Кіровоградський будівельний альянс"** придбано та включено до актів приймання виконаних будівельних робіт № 3 та № 4 **за грудень 2017 року** (підписано заступником начальника Управління Царьовим І. В.) вартість **обладнання та**

[9] 11213,5–(14271,4–6199,7)=3141,8 тис. гривень.

устаткування для улаштування системи вентиляції за об'єктом "Реконструкція дитячо-юнацької школи олімпійського резерву – 2, по вул. Академіка Тамма, 2, м. Кропивницький (коригування)" **на загальну суму 3894,1 тис. грн**, яке не відповідає типу вентиляції, передбаченої ПКД, що пройшла відповідну експертизу та затвердження. За рахунок коштів ДФРР оплачено 1874,8 тис. гривень. При цьому проведеним оглядом виявлено, що **придбане обладнання** на об'єкті реконструкції **не встановлене** (понад один рік не використовується та перебуває на відповідальному зберіганні у підрядника). Отже, має місце нерезультативне використання коштів Фонду.

- Аудитом з питань реставрації **Олександрійського міського будинку культури Кіровоградської області** встановлено, що підрядною організацією ТОВ "ВКФ "Софіт" до акта № 5 приймання виконаних будівельних робіт за грудень 2017 року, оплачених УКБ, включено вартість цегли керамічної в кількості 12 550 шт. та піску природного – 8,7 $м^3$ на загальну суму прямих витрат 65,5 тис. грн, а з урахуванням ПДВ – 78,6 тис. гривень. При цьому виконання робіт із використанням вказаних будівельних матеріалів в акті № 5 не відображено, а під час проведення огляду 18.12.2018 включені до акта № 5 цегла та пісок природний не виявлені, підтвердження їх використання на об'єкті генпідрядником не надано.

За цим же об'єктом підрядною організацією ТОВ "РБК Інтерресурси" до актів приймання виконаних будівельних робіт №№ 4, 6, 7 та 8 за 2018 рік включено вартість робіт з улаштування обшивки стін гіпсокартонними плитами, встановлення металевих дверей, підготовка під золочення та золочення сухозліткою на лак "мордан" гіпсових поверхонь тощо на загальну суму прямих витрат 3 406,9 тис. грн, а з урахуванням ПДВ – 4 088,3 тис. грн, виконання яких вибірковим оглядом, проведеним 18.12.2018, не підтверджено (**див. фото 7, 8 у додатку до Звіту**).

Також під час проведення аудиту ТОВ "РБК Інтерресурси" самостійно подано до УКБ акт № 9 приймання виконаних будівельних робіт за грудень 2018 року (від 26.12.2018), до якого включено від'ємні показники виконання окремих робіт, що були включені до актів № 4 за жовтень 2018 року, № 6 за листопад 2018 року, № 7 та № 8 за грудень 2018 року та не відображені в акті огляду від 18.12.2018, тобто зменшено обсяги включених до попередніх актів фактично невиконаних та оплачених УКБ робіт на загальну суму 998 тис. гривень.

Таким чином, у діях службових осіб УКБ Кіровоградської ОДА **(**начальник Проненко С. М.) вбачаються ознаки розтрати коштів Фонду на суму **4 166,9 тис. грн** та службового підроблення, відповідальність за які передбачена статтями **191, 366 КК України**.

- Оглядом виконання робіт та постачання обладнання і устаткування, проведеним на об'єкті "**Реконструкція Новопразької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 2 Олександрійського району Кіровоградської області",** не підтверджено виконання підрядною організацією ПП "Камелот – 3000" окремих будівельно-монтажних робіт та наявність

окремого закупленого обладнання і устаткування, відображених в актах приймання виконаних будівельних робіт за 2017 та 2018 роки на загальну суму прямих витрат 4 211,4 тис. грн, а з урахуванням ПДВ – 5 053,7 тис. грн (у т. ч. у 2017 році – на 1 852,4 тис. грн, у 2018 році – на 3 201,3 тис. гривень).

Таким чином, у діях службових осіб УКБ Кіровоградської ОДА вбачаються ознаки розтрати коштів Фонду на суму **5 053,7 тис. грн** та службового підроблення, відповідальність за які передбачена статтями **191, 366 КК України**.

- Так само, оглядом виконання робіт та постачання обладнання і устаткування, проведеним на об'єкті **"Капітальний ремонт Кіровоградського обласного онкологічного диспансера"**, не підтверджено постачання обладнання та меблів на загальну суму 959,3 тис. грн, включених підрядником ТДВ "Інтерресурси" до акта № 1 вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт за грудень 2018 року.

Таким чином, у діях службових осіб УКБ Кіровоградської ОДА вбачаються ознаки розтрати коштів Фонду на суму **959,3 тис. грн** та службового підроблення, відповідальність за які передбачена статтями **191, 366 КК України**.

Довідково. *Про кримінальні правопорушення, допущені посадовими особами УКБ Кіровоградської ОДА, листом Рахункової палати від 26.03.2019 № 18-944 повідомлено НАБУ, а листом від 26.03.2019 № 001/2-945 – Генеральну прокуратуру України.*

В ході аудиту підрядниками до УКБ Кіровоградської ОДА подано коригуючі акти за трьома об'єктами на загальну суму ***10 219,9 тис. грн****, у яких зменшено обсяг виконаних робіт на суми, не підтверджені аудитом. Разом з тим,* ***зважаючи на очевидність недостовірності внесених до актів виконаних робіт відомостей, узгодженість дій підрядника, замовника, технічного та авторського нагляду, системності та подібності порушень,*** *замовником яких є УКБ Кіровоградської ОДА, в діях його службових осіб вбачаються умисні дії з розтрати коштів ДФРР.*

Сумська область

За усіма трьома перевіреними проектами **Сумської області** встановлено використання коштів ДФРР з порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **7 331,1 тис. грн,** унаслідок чого заподіяно **збитків** державі на **суму 7 016,8 тис. гривень.**

- Значні за обсягом і суттю порушення встановлено у **Департаменті інфраструктури міста Сумської міськради** (далі – Департамент інфраструктури) при реалізації проекту "Реконструкція каналізаційного залізобетонного самотічного колектора Д600-1000, який проходить по вул. Пушкіна, Садова, Засумська та Ярослава Мудрого (Пролетарська) до КНС-2 від вул. Степана Бандери (Баумана) до вул. Лугової" (далі – "**Реконструкція колектора**") в м. Суми.

При укладанні договору підряду ціною 6700 тис. грн **сторонами не дотримано вимоги частини першої статті 884 Цивільного кодексу України та пунктом 103 Загальних умов підряду № 668** в частині визначення в договорі встановленого законодавством строку гарантії виконаних робіт. За договором гарантійний строк становить **24 місяці** з дня

підписання акта про приймання-передачу закінчених робіт, замість мінімального – 10 років.

Аналізом актів виконаних будівельних робіт, прийнятих та оплачених Департаментом інфраструктури у 2017 році в рамках договору підряду від 25.07.2017 № 1262-б щодо реконструкції міського колектора, **встановлено невідповідність включених до актів витрат** на роботу устаткування "АНД-100 Агрегат насосний пересувний (мотопомпа)". Зокрема, не підтверджено часу роботи мотопомпи тривалістю 3953 машино-години вартістю **886,4 тис. грн** (з ПДВ).

З урахуванням з'ясованого принципу з'єднання монтажних модулів поліетиленової труби "Spiro", до актів приймання виконаних будівельних робіт (підписаних директором Департаменту інфраструктури Яременком Г. І. та директором ТОВ "СБК Сумиводстрой") безпідставно включено вартість труб довжиною 140,8 м і робіт з їх монтажу на суму **310,4 тис. гривень.**

Крім того, аудитом не підтверджено виконання робіт та витрат (з розбирання дорожніх покриттів, улаштування дорожніх корит, засипки траншей, розроблення і ущільнення ґрунту та улаштування одношарової основи зі щебеню) на загальну суму **1224,3 тис. грн**, які включено до акта приймання виконаних будівельних робіт від 26.09.2018 № 1 і оплачено за рахунок коштів ДФРР.

Додатковим доказом неможливості виконання ТОВ "СБК Сумиводстрой" у 2018 році саме таких обсягів робіт і понесення витрат, включених до акта від 26.09.2018 № 1, є те, що обсяги земельних робіт із засипки піску в котловани (траншеї) значно більші за обсяги робіт з розробки ґрунту. Так, до акта ТОВ "СБК Сумиводстрой" включено роботи з розробки ґрунту загальним обсягом 1496,57 м^3, тоді як роботи із засипки котлованів піском мають обсяг 6170,37 м^3, що **перевищує об'єм розроблених котлованів щонайменше у чотири рази**. Аудитом встановлено, що в рамках реконструкції колектора інші земельні роботи у 2018 році до актів приймання виконаних будівельних робіт не включались.

Під час аудиту (**1-2 листопада 2018 року**) контрольною групою за участю фахівця-експерта Асоціації Інженерів-Консультантів України, начальника управління розвитку житлово-комунального господарства Департаменту інфраструктури Богданова В. В., директора ТОВ "СБК Сумиводстрой" та в присутності інженера технічного нагляду ФОП Зінченка С. В. **проведено огляд виконаних будівельно-монтажних робіт на об'єкті.**

За результатами огляду 48 колодязів, доступ до яких був отриманий (із 53 од.), встановлено ознаки неналежного виконання робіт, зокрема: у колодязях №№ 18, 19, 48 виявлене сміття та замулення; у колодязі № 30 неякісно виконано ремонт бетонного лотка, наявне закручування потоку нечистот та відповідно вимивання основи колодязя; у 17-ти колодязях не відремонтовано бетонні лотки; у колодязі № 37а через пошкодження залізобетонних кілець, які не відремонтовані, просипається ґрунт; у 38-ми колодязях не виконано монтажу скоб ходових з гарячекатаної арматурної

сталі **(див. фото 5, 6 у додатку 3 до Звіту)**; не встановлено – люки на двох колодязях, на шести – плити перекриття, в 11-ти – залізобетонні кільця.

Загалом, оглядом не підтверджено робіт і витрат на загальну суму 121 тис грн (прямі витрати), а з урахуванням податків – на суму **145,2 тис. грн**, чим нанесено **збитки** державі на вказану суму. У структурі завданих збитків за рахунок коштів ДФРР профінансовано **85,1 тис. грн** (у 2017 році) та за рахунок коштів місцевого бюджету – 60,15 тис. грн (у 2018 році).

Довідково. *В ході аудиту ТОВ "СБК "Сумиводстрой" надано інформацію[10] про часткове усунення встановлених оглядом невиконаних робіт. Так, проведено заміну скоб ходових в колодязях №№ 23 – 31, 31а, 32, 32а, 33, 34, а також підняття горловини у колодязях № 31а та № 40, виконано заміну плит перекриття на колодязях № 39 і № 40 та поставлено в них ходові скоби.*

Таким чином, у ході реконструкції колектора ТОВ "СБК Сумиводстрой" та Департаментом інфраструктури (директор Яременко Г. І.) **в порушення п. 6.4.4.1 Правил визначення вартості будівництва ДСТУ Б Д.1.1-1:2013**[11] (яким визначено, що прямі витрати при визначенні вартості виконаних робіт розраховуються на підставі нормативних витрат трудових і матеріально-технічних ресурсів, виходячи з фізичних обсягів виконаних робіт та уточнених цін ресурсів, прийнятих в динамічній договірній ціні) **завищено фактичний обсяг робіт і витрат на загальну суму 2566,3 тис. гривень.**

Такий факт свідчить про недосягнення завдання проекту регіонального розвитку щодо покращення експлуатаційних показників роботи реконструйованого колектора та є ризики щодо утворення викидів стічних вод на поверхню в пікові часи користування.

Отже, заподіяно **збитки** державі в сумі **2566,3 тис. гривень.** З цієї причини в діях директора Департаменту інфраструктури міста Сумської міськради **Яременка Г. І**. вбачаються ознаки кримінальних правопорушень, передбачених частиною п’ятою **статті 191** та **статтею 366** КК України.

Довідково. *Про кримінальне правопорушення листом Рахункової палати від 18.01.2019 № 001/2-186 повідомлено Генеральну прокуратуру України, а листом 31.01.2019 № 18-349 – НАБУ. Відповідно до листа-відповіді, вх. 202/05 від 07.02.219, НАБУ розпочато досудове розслідування від 01.02.2019 у кримінальних провадженнях за частиною п'ятою ст. 191 КК України – № 52019000000000095 та частиною першою ст. 366 КК України – № 52019000000000096.*

- В **Управлінні капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міськради** (начальник **Шилов В. В.**) встановлено, що **будівельні роботи з покриття легкоатлетичного спортивного ядра стадіону "Авангард"**, фінансування яких здійснювалося в рамках реконструкції стадіону за додатковою угодою від 21.08.2017 № 2, підрядником ТОВ "БВК компанія "Федорченко" фактично не виконувалися.

---

[10] Лист ТОВ "СБК Сумиводстрой" за № 0711-1.

[11] Цей стандарт обов’язковий для визначення вартості нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об’єктів, що споруджуються за рахунок бюджетних коштів.

Замість улаштування горизонтальної основи з геотекстилю для штучної трави, з наповненням її кварцовим піском і гумовим гранулятом, що було передбачено динамічною договірною ціною, локальним кошторисом та календарним графіком виконання робіт на серпень – вересень 2017 року, згідно з актами приймання виконаних будівельних робіт за жовтень – грудень 2017 року, які підписано від замовника – завідувачем сектору відділу технічного нагляду Управління Маслієм О. А., прийнято та оплачено роботи з розроблення ґрунту, улаштування цементно-бетонних покриттів, армування підстилаючих шарів, укладання дощової і дренажної каналізації, улаштування тротуарних доріжок тощо. Відповідно видатки з оплати непередбачених договором робіт у сумі **3915,0 тис. грн** здійснені з порушенням законодавства, чим **заподіяно збитки** державі на зазначену суму.

Довідково. *Пояснення щодо причин невиконання робіт з покриття легкоатлетичного спортивного ядра до аудиту начальником Управління на письмову вимогу контрольної групи не надано.*

У той же час, до акта приймання виконаних будівельних робіт від 18.12.2017 №11/2 включено обсяг робіт з улаштування верхнього шару двошарової основи зі щебеню в загальній сумі **347,6 тис. грн**, який вже був прийнятий та оплачений в серпні 2017 року за кошти місцевого бюджету.

За поясненням заступника начальника Управління Щербаченка І. Д.: "*До акта приймання виконаних будівельних робіт від 18.12.2017 №11/2* ***помилково*** *було включено виконання робіт з улаштування верхнього шару двошарової основи зі щебеню за товщини 15 см (ЕН27-13-20 в кількості 3,9584 тис. м^2). Одразу після виявлення вищезазначеної помилки було складено акт приймання виконаних будівельних робіт від 20.12.2017 № 12, в якому було знято (відмінусовано) виконання робіт з улаштування верхнього шару двошарової основи зі щебеню за товщини 15 см (ЕН27-13-20 в кількості 3,9584 тис. м^2)*". Надане пояснення підтверджує оплату Управлінням за рахунок коштів Фонду у сумі 347,6 тис. грн помилкового обсягу робіт, чим нанесено **збитки** державі на зазначену суму.

Отже, у діях посадових осіб Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міськради вбачаються ознаки кримінальних правопорушень, передбачених статтями **191** і **366** КК України.

Довідково. *Про кримінальні правопорушення листом Рахункової палати від 18.01.2019 № 001/2-186 повідомлено Генеральну прокуратуру України, листом від 31.01.2019 № 18-349 – НАБУ. Відповідно до листа-відповіді (вх. 202/05 від 07.02.219) НАБУ розпочато досудове розслідування від 01.02.2019 у кримінальних провадженнях за частиною п'ятою статті 191 ККУ – № 52019000000000097 та частиною першою ст. 366 КК України – № 52019000000000098.*

Під час аудиту по Сумській області було відшкодовано збитків на загальну суму ***109,6 тис. гривень.***

Дніпропетровська область

За результатами аудиту, проведеного за трьома проектами регіонального розвитку **Дніпропетровської області,** встановлено використання коштів ДФРР з порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **2 124,7 тис. грн,** унаслідок чого державі заподіяно збитки.

- Зокрема, за об’єктом "Реконструкція СЗШ № 105" м. Дніпро,

замовником робіт на якому був **Департамент благоустрою та інфраструктури Дніпровської міської ради** (далі – Департамент благоустрою), підрядником ТОВ НВП "Южспецхіммаш" до акта приймання виконаних робіт за формою КБ-2в від 17.10.2018 № 13 включено вартість невиконаних робіт (зі встановлення на першому і другому поверхах школи плит пінополістирольних, влаштування покриттів з керамічних плиток, з улаштування цементних стяжок, гідро-, тепло- та звукоізоляції) на загальну суму **1951 тис. гривень.** Це порушення свідчить про заподіяння **шкоди** (збитків) державі і має ознаки кримінальних правопорушень, передбачених статтями 364 та 366 КК України.

***Довідково**. Про це кримінальне правопорушення листом Рахункової палати від 12.12.2018 № 18-2968 поінформовано Прокуратуру Дніпропетровської області. Відповідно до листа–відповіді, вх. 1310/06 від 18.12.2018, відомості внесено до ЄРДР № 42018040000001541 за частиною першою статті 366, частиною другою статті 364 КК України.*

*Під час аудиту підрядником подано до Департаменту благоустрою довідку про вартість виконаних будівельних робіт та витрат (форма КБ-3), а також акт № 11 (форма КБ-2в), коригування акта № 13 за жовтень 2018 року, якими знято з розрахунків на зазначені вище невиконані обсяги робіт загалом **1951 тис. гривень**. Крім того, Департаментом гуманітарної політики Дніпровської міської ради повернуто на казначейський рахунок відшкодовані **19,4 тис. грн**, незаконно використані при реконструкції ЗСШ № 6.*

Донецька область

За результатами аудиту, проведеного за дев'ятьма проектами **Донецької області,** у п'яти випадках встановлено використання коштів ДФРР з порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **6 862,8 тис. грн,** унаслідок чого заподіяно **збитків** державі на **суму 5 758,7 тис. гривень.**

Зокрема, у 2017–2018 роках **Покровською міськрадою** в рамках реалізації проекту "Адміністративна будівля на площі Шибанкова, 11, у м. Покровську – прибудова під центр надання адміністративних послуг" за актами ф. КБ-2в прийнято від підрядника ПП "ДОНБАСС БУДІНДУСТРІЯ СЕРВІС" будівельні матеріали та обладнання загальною вартістю 12167,7 тис. грн, які оплачені за рахунок коштів Фонду. В подальшому ці будівельні матеріали та обладнання передані на відповідальне зберігання підряднику. В договорах зберігання місце розташування товарно-матеріальних цінностей, придбаних за державні кошти, не вказано.

Керівництвом міськради для огляду наявності ТМЦ, придбаних за рахунок коштів ДФРР, організовано доступ контрольної групи до складських приміщень субпідрядної організації ТОВ "СІТІ СТРОЙ".

За результатами огляду встановлено **відсутність на об'єкті** 41 найменування ТМЦ загальною вартістю **2 989,5 тис. гривень** (без ПДВ). Зокрема, зовнішнього блоку мультизонального VRV RXYSQ4TY1 (3 од. загальною вартістю 577,08 тис. грн) та плит бетонних (2355 $м^2$ вартістю 1001,6 тис. гривень).

Факт нестачі вказаних ТМЦ присутні під час проведення огляду представники ПП "ДОНБАСС БУДІНДУСТРІЯ СЕРВІС" та ТОВ "СІТІ СТРОЙ" (в усному порядку без надання підтвердних документів) пояснили переданням їх на зберігання іншим суб'єктам господарювання. Присутні на огляді заступник міського голови м. Покровська Луганський А. О. та спеціаліст бухгалтерії міської ради Лобза Н. В. від пояснень відмовились.

Таким чином, у порушення п. 6.4.3 ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013, в акти приймання виконаних будівельних робіт за договором підряду з твердою договірною ціною у 2017–2018 роках підрядною організацією ПП "ДОНБАСС БУДІНДУСТРІЯ СЕРВІС" включено, а Покровською міськрадою (голова **Требушкін Р. В.)** прийнято та оплачено вартість будівельних матеріалів та устаткування на загальну суму **2989,5 тис. грн** (без ПДВ), наявність яких фактично не підтверджена оглядом, що свідчить про заподіяння **збитків** державі у зазначеній сумі.

Довідково. *Листом Рахункової палати від 26.11.2018 № 001/2-2835 про кримінальні правопорушення повідомлено Прокуратуру Донецької області; згідно з її листом-відповіддю від 10.12.2018 (вх.1282/06) розпочато кримінальне провадження № 42018051670000163 від 27.11.2018 за частиною п'ятою статті 191 КК України.*

- В **УКБ Краматорської міськради** встановлено, що в порушення п. 6.4.4.1 ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 в акт приймання виконаних робіт № 3 за грудень 2018 року за договором підряду з динамічною договірною ціною підрядною організацією ТОВ "Автоінтерстрой" включено, технаглядом (Ч. Л. П.) погоджено, а УКБ (начальник Османов С. І.) прийнято і оплачено невиконані обсяги будівельних робіт та невикористані матеріали на загальну суму прямих витрат **387,6 тис. грн** (з ПДВ), що мають ознаки заподіяння збитків державі на відповідну суму.

Довідково. *Начальник УКБ Краматорської міськради* ***Османов С. І.*** *щодо виявлення невідповідності фактичних обсягів робіт включеним до акта приймання виконаних робіт надати пояснення відмовився.*

Під час аудиту УКБ Краматорської міськради, ТОВ "Автоінтерстрой", ТОВ "Хозхімсервіс" тощо **вжито заходів** щодо усунення зазначених збитків на суму **759,6 тис. грн**, з них на казначейські рахунки підрядними організаціями повернуто коштів на суму 710,0 тис. гривень.

Довідково. *Листом Рахункової палати від 23.01.2019 № 001/2-223 про кримінальне правопорушення повідомлено Прокуратуру Донецької області; згідно з її листом-відповіддю від 04.02.2019 (вх.376/06) розпочато кримінальне провадження № 42019050000000034 від 28.01.2019 за частиною другою статті 364 КК України.*

Львівська область

За результатами аудиту, проведеного за 12 проектами **Львівської області,** у семи випадках встановлено використання коштів ДФРР з порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **9 654,5 тис. гривень.**

Зокрема, **Управлінням капітального будівництва Львівської ОДА** (т. в. о начальника **Пелих О. З.**) на об'єкті Реконструкція пологового відділення на 30 ліжок Бродівської центральної районної лікарні та об'єкті

Будівництво загальноосвітньої школи I–III ступенів на 360 учнівських місць в с. Нижня Яблунька Турківського району прийнято та оплачено без належного підтвердження роботи на суму **29,8 тис. грн** і **77,8 тис. грн** відповідно.

Великолюбінською селищною радою (голова Фабрига Й. Я.) Городоцького району на об'єкті Будівництво дошкільного навчального закладу в смт Великий Любінь використано з порушенням законодавства **497,8 тис. гривень.**

Довідково. *У результаті заходів, вжитих під час аудиту і після його завершення, по Львівській області* ***відшкодовано незаконних видатків на загальну суму 886,5 тис. гривень.*** *З них ТОВ "Будівельний-Регіон" надано замовнику (Великолюбінській селищній раді) п'ять коригуючих (мінусових) актів на зменшення вартості робіт та устаткування за листопад 2018 року (без номера) на загальну суму 345,9 тис. гривень.*

Харківська область

Аудитом, проведеним за шістьма проектами **Харківської області,** у всіх **шести** випадках встановлено використання коштів ДФРР з порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **9 236,6 тис. грн,** чим заподіяно **збитків** державі на **суму 1 516,9 тис. гривень**

Так, аудитом в Ізюмській центральній міській лікарні за об'єктом "Капітальний ремонт лікарні" встановлено включення до актів приймання виконаних будівельних робіт та в подальшому оплату роботи із улаштування підстильних та вирівнювальних шарів основи з гранвідсіву при влаштуванні відмостки товщиною 100 см, у той час як фактично влаштовано вказаний шар товщиною 10 см. Як результат, обсяг робіт із улаштування підстильних та вирівнювальних шарів основи з гранвідсіву при влаштуванні відмостки завищено на 169,2 м^3 вартістю 111,54 тис. гривень. Аналогічно завищено обсяги робіт з улаштування підлоги з керамічної плитки (на 97,75 м^2 вартістю 92,64 тис. грн), з улаштування стель типу "Армстронг" (на 657,26 м^2 вартістю 260,38 тис. грн) тощо. Всього в Ізюмській центральній міській лікарні (головний лікар **Зінов'єв Д. І.**) встановлено фактів приймання та оплати фактично відсутніх робіт на загальну суму **1 348,7 тис. гривень**.

Довідково. *Про кримінальне правопорушення, допущене в Ізюмській центральній міській лікарні, листом Рахункової палати від 26.03.2019 № 001/2-945 повідомлено Генеральну прокуратуру України.*

Під час аудиту ***по Харківській області*** *усунуто порушень та відшкодовано збитків на загальну суму* ***6830,8 тис. гривень.***

Херсонська область

Аудитом, проведеним за двома проектами **Херсонської області,** встановлено використання коштів ДФРР із порушеннями бюджетного законодавства на загальну суму **62 293,2 тис. грн,** чим заподіяно **збитків** державі на **суму 9997,4 тис. гривень.**

- Так, згідно з договором від 04.08.2017 № 2 Херсонська облдержадміністрація (розпорядник коштів Фонду) надала повноваження одержувача бюджетних коштів за проектом **"Відновлювальні роботи покриття, рульових доріжок 1 і 2, перону аеропорту "Херсон" –**

реконструкція" Комунальній установі з капітального будівництва та експлуатації Херсонської облради (далі – Установа, начальник **Грибун І. В.**). Загальна вартість будівництва – 98 899,6 тис. грн, у т. ч. 12870,7 тис. грн за рахунок коштів Фонду.

Результатом реалізації проекту визначено встановлення регулярного авіаційного сполучення м. Херсона з м. Києвом, іншими містами України **та зарубіжжя**. Для цього згідно з пунктом 3.1.10 додатка 14 тому 1 Аеродроми (Міжнародна організація цивільної авіації) ширина злітно-посадкової смуги аеропорту "Херсон" з кодовою літерою 4С повинна бути **не менше 45 метрів.** Фактично ширина злітно-посадкової смуги в аеропорту "Херсон" (теперішня і проектна) становить **42 м**, тому відповідно до пункту 6.2 наказу Державіаслужби України від 17.03.2006 № 201 "Злітно-посадкові смуги" вона відноситься до класу В. Такий стан справ не дозволяє повною мірою забезпечити прийом достатньої кількості міжнародних рейсів та трансатлантичних лайнерів.

Однак **проведені відновлювальні роботи не забезпечили досягнення мети проекту**. Зокрема, аудитом не підтверджено виконання прийнятих і оплачених робіт на загальну суму **10069,4 тис. грн**, що вказує на значні ризики розтрати коштів в особливо великих розмірах. Для встановлення суми збитків необхідне подальше проведення експертних досліджень у сфері будівництва, які в ході аудиту провести не видавалось можливим.

Установою прийнято та оплачено роботи, які не відповідають параметрам аеропорту "Херсон" в частині ширини злітно-посадкової смуги, як наслідок, Установою неправомірно сплачено ТОВ "Альтіс-Констракшн" кошти на загальну суму **107,2 тис грн**, чим завдано **збитки** державі на вказану суму.

Оглядом робіт, проведених на об’єкті, встановлено наявність тріщин на бетонному покритті рульових доріжок аеропорту довжиною 5–10 метрів, сколів кромок бетонного покриття, неякісне (не на повну глибину) заповнення швів між окремими плитами гумово-бітумною сумішшю тощо. На бетонному покритті рульових доріжок в окремих місцях наявні достатньо глибокі (до 10 мм) відбитки кінцівок живих істот **(див. фото 7–12 у додатку 3 до Звіту).**

Згідно з трьома укладеними між Установою та ТОВ "Альтіс-Констракшн" договорами зазначались умови дотримання належної якості та відповідні штрафні санкції у разі їх недотримання. Однак Установа жодного разу письмово до підрядника з претензіями щодо неякісного виконання ним робіт не зверталася.

Дозвіл на виконання будівельних робіт містить недостовірні дані та інформацію, за якою визначені в ньому особи не мають права здійснювати таку діяльність. Зокрема, визначена у дозволі Крижанівська Т. М. не могла здійснювати авторський нагляд на об’єкті, оскільки не мала відповідного кваліфікаційного сертифікату, а визначений у дозволі Андрієвський П. Я. не мав дійсного кваліфікаційного сертифіката провідного інженера технічного

нагляду на виконання відповідних робіт щодо об'єктів будівництва автомобільних доріг класу наслідків (відповідальності) СС3 (значні наслідки).

За таких умов Установою безпідставно прийнято та оплачено роботи з авторського та технічного нагляду на загальну суму **43,7 тис. гривень.**

Таким чином, у діях службових осіб вбачаються ознаки розтрати бюджетних коштів, зловживання службовим становищем та службового підроблення, відповідальність за що передбачена статтями 191, 364, 366 КК України.

▪ За об'єктом "Будівництво шляхопроводу по просп. Адмірала Сенявіна – вул. Залаегерсег у м. Херсоні" (замовник Департамент будівництва та розвитку інфраструктури Херсонської обласної державної адміністрації, директор Руснак О. Ю.) документально на час аудиту не підтверджено фактичного виконання робіт автомобілями-самоскидами, прийнятих і оплачених за актами (форма № Кб-2в) на загальну суму **5094,9 тис. гривень.** Встановлено також, що всупереч проектним рішенням щодо придбання термічно зміцненого геотекстилю типу Tipptex BS 9 кількістю 28112,4 м² за поточною ціною 40,92 грн за м² на загальну суму 1150,4 тис. грн (без ПДВ) придбано геотекстиль типу Stabilenka 300/45, кількістю 22501 м² за поточною ціною 2047,37 грн за 10 м² на загальну суму 4606,8 тис. грн (без ПДВ). Таким чином при придбанні в меншій кількості (на 5611,4 м²) геотекстилю надлишково використано бюджетних коштів на **3456,4 тис грн**, чим завдано **збитків** державі на цю суму.

Довідково. *Про кримінальне правопорушення Рахункова палата листом від 06.03.2019 № 001/2-729 поінформувала Генерального прокуратура України.*

Хмельницька область

▪ Аудитом у ДП "Хмельницька обласна служба єдиного замовника" (далі – Служба) встановлено факт включення до акта від 09.02.2018 № 4а за проектом "Реконструкції водогону в смт Дунаївці, Дунаєвецький р-н, смт Дунаївці" матеріальних цінностей, які не пред'явлені контрольній групі представниками підрядника ТОВ "Альфа-газ" за місцем знаходження об'єкта будівництва, а саме: плит днищ ПН10 – 19 од. на суму **17,1 тис грн**; плит покриття ПП-10 – 4 од. на суму **2,9 тис грн**; люків полімерпісчаних до 25 т – 8 од. на суму **12,5 тис. гривень.**

Освоюючи бюджетні кошти за об'єктами "Реконструкція водогону в смт Дунаївці, Дунаєвецький р-н, смт Дунаївці" та "Завершення будівництва водогону с. Браїлівка смт Нова Ушиця", службові особи Служби фактично не здійснювали на цих об'єктах технічного нагляду через ненадання і неведення виконавчої документації підрядником ТОВ "Альфа-газ". Незважаючи на це та не маючи відповідної кваліфікації, інженером з технічного нагляду підписано акти виконаних робіт та оплачено їх, в результаті чого **привласнено кошти** ДФРР у сумі **273,6 тис. грн**, відповідальність за що передбачена **статтею 191** КК України.

Довідково. *Про кримінальне правопорушення листом Рахункової палати від 28.01.2019 № 001/2-312 повідомлено Прокуратуру Хмельницької області. Головне управління Національної поліції листом* (*вх. 595/06 від 18.02.2019) повідомило про*

розпочате кримінальне провадження № 12019240000000061 за частиною другою статті 191, № 12019240000000063 – за частиною першою статті 366 КК України.

▪ Подібні порушення встановлені також на об'єкті "Реконструкція каналізаційного колектора діаметром 800 мм від колодязя № 554а до КНС-2 по вул. Паркова, 64 у м. Хмельницький", одержувачем коштів Фонду за яким було **Міське комунальне підприємство "Хмельницькводоканал"** (директор Кавун В. Б.).

Зокрема встановлено, що листом від 27.12.2017 № 3595 директор підприємства Кавун В. Б. поінформував начальника фінансового управління виконавчого комітету Хмельницької міськради Ямчука С. М. про неможливість при виконанні робіт з улаштування котлованів пониження рівня води за допомогою голкофільтрів через геологію ґрунтів, тому для безпечного проведення робіт у пливунах на глибині від 6 до 8 метрів водовідлив з котлованів виконувався за допомогою насосів для водозниження та відкачування води. Об`єм води, який необхідно зменшити (понизити), визначено в обсязі 1512 м³. У результаті згідно з актом приймання виконаних робіт № 2 за грудень 2017 (без дати) на суму 2074,6 тис. грн (з ПДВ), підрядником ТОВ "Будсервіс-3" у підсумковій відомості ресурсів зазначено насоси для водозниження та водовідводу потужністю 4 кВт загальною кількістю 8739,36 машино/годин (за вартості години 28,9 грн) на суму **252,6 тис. грн** гривень.

Проте під час аудиту підприємством не надано підтвердженої документально інформації щодо кількості задіяних насосів та їх технічних характеристик. Як результат, **неможливо підтвердити їх використання та відповідно законне спрямування** коштів на зазначені цілі, тобто виконання робіт насосами для водозниження та водовідливу потужністю 4 кВт загальною кількістю 8739,36 машино/годин.

Довідково. *Про кримінальне правопорушення Рахункова палата листом від 12.02.2019 № 001/2-451 поінформувала Прокуратуру Хмельницької області; згідно з листом Хмельницької місцевої прокуратури (вх. 811/06 від 04.03.2019) розпочато кримінальне провадження № 42019241010000007 за частиною другою статті 191 КК України.*

м. Київ

Аудитом проекту "Реставрація з пристосуванням під розміщення Державного спеціалізованого мистецького навчального закладу "Київська дитяча школа мистецтв № 2 ім. М. І. Вериківського" встановлено, у 2017–2018 роках Школою мистецтв за рахунок коштів ДФРР без проведення обов'язкових процедур закупівель придбано роботи та товари на загальну суму **73 564,9 тис. грн**, з них 41 888,2 тис. грн – музичні інструменти, устаткування їдальні, меблі. Закупівлю цих матеріальних цінностей проведено в той час, коли на об'єкті ще необхідно було виконати значний обсяг будівельних робіт, що свідчить про неефективні управлінські рішення директора.

Зокрема, всупереч тендерній документації замовника і акцептованій тендерній пропозиції підрядника, на придбання музичних інструментів,

устаткування, меблів, послуги з охорони об’єкта використано коштів ДФРР загальною сумою **7192,0 тис. гривень.** При цьому придбання музичних інструментів, устаткування, меблів, послуги з охорони об’єкта на суму **3805,37 тис. грн** (з ПДВ) взагалі не передбачено проектно-кошторисною документацією, що є порушенням частини першої статті 877 Цивільного кодексу України та свідчить про витрачання їх на цілі, що не відповідають бюджетним призначенням, встановленим законом про Державний бюджет України на відповідний рік. Отже, в діях директора школи Ростовцевої Л. О. прослідковується **нецільове використання бюджетних коштів**, що має ознаки кримінального правопорушення, визначеного **статтею 210** КК України.

Довідково. *Порушення на суму 3805,37 тис. грн усунено під час аудиту шляхом ініціювання керівництвом Школи мистецтв внесення змін до проектно-кошторисної документації.*

В результаті неправомірного включення придбання музичних інструментів, устаткування, меблів, послуг з охорони об’єкта до актів приймання виконаних робіт (форма КБ-2в) Школою мистецтв додатково сплачено підряднику 3,77 відсотка їх вартості за заготівельно-складські витрати на загальну суму **1231,4 тис. грн**, чим заподіяно матеріальну шкоду (збитки) державі на зазначену суму.

Контрольною групою Рахункової палати разом з представниками Школи мистецтв та ТОВ "Будівельні технології" **27.11.2018** проведено огляд матеріальних цінностей, придбаних підрядником у 2017–2018 роках за рахунок коштів Фонду, згідно з проектно-кошторисною документацією у рамках виконання робіт на об’єкті.

Встановлено, що матеріальні цінності на суму 15 155,3 тис. грн хаотично розміщені у будівлі за адресою вул. Воровського, 2, в якій здійснюються будівельні роботи, у непристосованих для цього приміщеннях за відсутності належних умов (відсутнє тепло-, електропостачання, немає охоронної та пожежної сигналізації). Деяке майно розміщено у коридорах із загальним доступом сторонніх осіб. Під час огляду неодноразово виникали труднощі щодо знаходження представниками школи та генпідрядником матеріальних цінностей через відсутність належного обліку та контролю за ними.

Оглядом майна вартістю 25421,8 тис. грн, розміщеного на об’єкті за адресою: вул. Ярославів Вал, 25, встановлено, що матеріальні цінності закріплені за заступником директора Школи мистецтв з адміністративно-господарської частини (з покладанням обов’язків), проте вони також хаотично розміщені в загальних коридорах, навчальних класах, кабінетах працівників та інших непристосованих приміщеннях.

За результатами огляду встановлено **відсутність** оплачених Школою мистецтв придбаних за рахунок коштів Фонду матеріальних цінностей, що перебували на відповідальному зберіганні у підрядника та Школи мистецтв, на загальну суму **719,8 тис. грн,** а саме таких: дошка інтерактивна настінна (1 шт.), комплект столів для засідання (3 шт.), дошка одинарна магнітна (3 шт.),

дзвіночки оркестрові (1 комплект), чохли до літаврів (4 шт.), Herkules-візок гідравлічний для переміщення концертних роялів (1 шт.), обладнання з газового пожежогасіння (1 шт.), обладнання протипожежної автоматики (1 штука).

***Довідково**. Згідно з поясненням (інформаційною довідкою) директора школи Ростовцевої Л. О. від 05.12.2018, вартість обладнання, яке перебуває на відповідальному зберіганні у підрядника за адресою: вул. Воровського 2, на суму 39,25 тис. грн буде вилучена з обсягу виконаних робіт за грудень 2018 року. До аудиту надано гарантійні листи субпідрядника ПП "Рокада" від 13.11.2017 № 126 та від 22.11.2017 № 130 про відповідальне зберігання ним придбаного за кошти Фонду обладнання з газового пожежогасіння та протипожежної автоматики. Водночас зазначено, що інше відсутнє обладнання, музичні інструменти, які мали б знаходитись у приміщенні Школи мистецтв на її відповідальному зберіганні, будуть поставлені до кінця 2018 року відповідно до наданих гарантійних листів постачальників (за усною інформацією директора Школи мистецтв їх поставлено в кінці грудня 2018 року).*

Крім того, встановлено, що в порушення пункту 1.1 договору від 22.12.2017 № 1 про надання послуг відповідального зберігання, згідно з яким Школа мистецтв приймає від ТОВ "Будівельні технології" майно на відповідальне зберігання без права його використання у господарському обігу, придбані за рахунок коштів Фонду у 2017 році роялі **Steinway & Sons** С-277 (два), піаніно **Petrof P125 M1-0801** (шість), банкетки **Discacciati 105 F-0801** (шість), використовуються Школою мистецтв у навчальному процесі.

Вибірковою перевіркою членом Асоціації Інженерів-Консультантів України актів (форма КБ-2в), наданих генпідрядником, встановлено перевищену фактичну сплату вартості матеріалів понад нормативну їх вартість та окремих робіт, що не відповідають затвердженим проектним рішенням: за 2017 рік – на **150,7 тис. грн**, за 2018 рік – на **1438,5 тис. гривень.** Зокрема, неправомірно застосовано К-1.06 та К-1.2 на стиснені умови виконання будівельних робіт, не виконані роботи з обетонування перекриттів і балок підвалу, перевищено норми витрат сумішей для шпаклювання поверхонь листів гіпсокартонних та поверхонь після штукатурки МП-75 тощо.

Отже, державі фактично заподіяно збитки в сумі **3540,4 тис. грн**, що мають ознаки кримінального правопорушення, передбаченого **статтею 191** КК України.

***Довідково.** Про кримінальне правопорушення Рахункова палата листом від 13.03.2019 № 001/2-840 поінформувала прокуратуру м. Києва.*

❖ *Неекономне використання коштів Фонду*

Факти неекономного використання коштів ДФРР встановлено за 15 проектами у **семи** областях на загальну суму **20 508,9 тис. грн**, з них у Кіровоградській області – 7 067,1 тис. грн, Черкаській – 6 318,3 тис. грн, Донецькій – 5 225,5 тис. гривень.

▪ У Департаменті містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства **Черкаської облдержадміністрації**

виявлено факти придбання товарно-матеріальних цінностей за цінами, вищими за визначені у локальному кошторисі і договірній ціні.

Так, за об'єктом "**Реконструкція драмтеатру**" локальним кошторисом на освітлення № 2-1-16 передбачалося, що підрядник придбає, зокрема: люстру індивідуального виготовлення на 150 ламп розжарювання за 1002,2 тис. грн (вартість вказана без ПДВ), фактично її придбано за **2365,6 тис. грн**; чотири люстри СВ0509/00/006 за ціною 17,3 тис. грн на суму 69,2 тис. грн, фактично придбано дев'ять малих люстр у фойє за 578,8 тис. грн; 81 од. бра WB0661/01/002 – по 3,9 тис. грн на загальну суму 315,0 тис. грн, фактично придбано бра великі (230 од.) за 2350,5 тис. грн; чотири од. бра WB0661/01/002 за ціною 75,83 грн на загальну суму 1,8 тис. грн, фактично придбано бра малі (32 од.) на 193,5 тис. гривень. Разом з тим передбачена локальним кошторисом на освітлення № 2-1-16 41 люстра WB0509/00/03 (за ціною 10,477 тис. грн) на загальну суму 429,6 тис. грн не придбана. Таким чином, **оплата цим Департаментом** освітлювальних приладів **за цінами, які суттєво перевищують зазначені в локальних кошторисах,** має наслідком **неекономне витрачання коштів ДФРР у загальній суми 4 404,7 тис. гривень.**

Незважаючи на те, що локальними кошторисами та договором від 10.12.2018 № 3 (додатком розрахунку ціни), укладеним між Департаментом та ТОВ "ПМ-АРСЕНАЛ", **передбачалося установлення 65 од.** блоків дверних дерев'яних на загальну суму **156,6 тис. грн** (без ПДВ), **Департаментом оплачено** за 44 блоки дверні одностулкові (в комплекті) загалом **1303,5 тис. грн** (без ПДВ), як наслідок, кошти **ДФРР** у сумі **1376,3** тис. грн (з ПДВ) **витрачені неекономно.**

- В завданнях на коригування ПКД, поданих **УКБ Кіровоградської облдержадміністрації** проектним організаціям, **не враховувались** положення пункту 4.2 Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів, затвердженого наказом Мінрегіону від 16.05.2011 № 45, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.06.2011 за № 651/19389 (далі – Порядок № 45), щодо обґрунтування необхідності використання імпортних матеріалів, виробів, конструкцій та устаткування (з порівнянням технічних та цінових характеристик відповідних вітчизняних матеріально-технічних ресурсів). Це призводило до передбачення в ПКД **придбання,** за відсутності відповідних обґрунтувань, **дороговартісного устаткування та обладнання** за наявності аналогічного обладнання за значно нижчими цінами.

Так, за проектом Капітальний ремонт операційного блоку КЗ "Кіровоградський обласний онкологічний диспансер" встановлено випадки передбачення в ПКД придбання медичного обладнання за вартістю, що **суттєво перевищує** вартість такого обладнання за даними Інтернет-ресурсу.

Наприклад, згідно з локальним кошторисом № 2-1-10 придбано електро-гідравлічні операційні столи Dixion Surgery 8600 в кількості 6 шт. за ціною 420,6 тис. грн на суму 2523,4 тис. грн, тоді як за даними мережі Інтернет (https://prom.ua/p797594100-operatsijnij-stil-surgery.html фірма

ОДА МЕД сайт https://odamed.com.ua/) вартість таких столів становить 370,2 тис. грн за 1 шт., тобто є ознаки щонайменше **неекономних додаткових витрат** на придбання шести столів на **302,6 тис. гривень**.

Подібно, локальним кошторисом № 2-1-10 передбачено і фактично придбано стерилізатори парові ГК-100-02 з напівавтоматичним управлінням процесом стерилізації в кількості 2 шт., за 239,0 тис. грн на суму 478,0 тис. гривень. При цьому, за даними мережі Інтернет (https://medoborudovanie.com/sterilizatory/sterilizator-parovoj-gk-100-pr-vo-ukraina.html (Полтавський завод медичного обладнання)), вартість таких стерилізаторів становить 105 тис. грн за одиницю, тобто є ознаки **неекономних додаткових витрат,** за розрахунками, у сумі **268,0 тис. гривень**.

▪ У **ДП "Хмельницька обласна служба єдиного замовника"** встановлено неекономне використання коштів ДФРР за об'єктом "Будівництво Корчицької ЗОШ І–ІІІ ступенів у с. Корчик Шепетівського району" (підрядник ТОВ "БФК "Форвард Плюс") на суму **1139,3 тис. гривень**.

Зокрема, згідно із зведеним кошторисним розрахунком передбачалось придбання модульної котельні вартістю 485,3 тис. грн (без ПДВ). Фактично в акт вартості устаткування, що придбавається, виконавцем робіт від 22.12.2018 № 18/1 (форма КБ-2в), за погодженими проектувальником змінами, включена модульна котельня вартістю 1949,6 тис. грн (з ПДВ). Таким чином, Службою оплачено придбання підрядником обладнання, дорожчого **на 1139,3 тис. грн,** що майже в чотири рази більше, ніж вартість, визначена попередньою проектною документацію.

▪ У **Донецькій області** під час аудиту встановлено, що робочим проектом з реконструкції приміщень Комунального лікувально-профілактичного закладу "Пологовий будинок" (м. Слов'янськ) передбачено встановити 41 од. нових кондиціонерів *(35 одиниць у головному корпусі та шість – у допоміжному корпусі пологового будинку)* марки Mitsubichi Elektrik MZS-GE35VA/MVZ-GE35VA вартістю 42016,82 грн (з ПДВ) за одиницю.

Вказана марка та модель кондиціонерів є найбільш високовартісною і розрахована на охолодження приміщень площею 35 м^2. Проте відповідно до графічної інформації, наданої головним бухгалтером Ямпольською О. І. *(поверховий план інвентаризаційної справи "Пологового будинку")*, цими кондиціонерами передбачалося обладнати такі приміщення: у головному корпусі – 12 кімнат площею до 20 м^2, 16 кімнат – до 25 м^2 та 7 кімнат – понад 25 м^2; у допоміжному корпусі 6 кімнат площею від 25 м^2 – 35 м^2.

З огляду на зазначене, для облаштування вказаних приміщень достатньо було запроектувати частину кондиціонерів значно меншої потужності.

Аналізом альтернативних варіантів, що пропонуються на ринку, встановлено безліч пропозицій постачальників щодо кондиціонерів інших торгових марок середнього цінового сегмента, які щонайменше у п'ять разів є дешевшими за запроектовані Mitsubichi Elektrik MZS-GE35VA/MVZ-GE35VA.

Так, наприклад кондиціонери торгової марки "Osaka" з п’ятирічною гарантією виробника, залежно від їх потужності, коштують від 6,4 до 8,4 тис. гривень.

Таким чином, КП "Слов’янське управління капітального будівництва" на стадії проектування в порушення вимог пункту 5.4.6.1 Правил визначення вартості будівництва, без погодження з "Пологовим будинком", не враховуючи фактичну площу приміщень, передбачило в робочому проекті встановлення 41 од. високовартісних кондиціонерів Mitsubichi Elektrik MZS-GE35VA/MVZ-GE35VA більшої за необхідну потужність. Як наслідок, це призвело до необґрунтованого збільшення загальної кошторисної вартості проекту реконструкції загалом на 1491,7 тис. грн *(у т. ч. вартості самого обладнання на 1464,24 тис. грн та витрат на технічний нагляд – 27,45 тис. гривень).* У подальшому на етапі реалізації проекту це призвело до **неекономного використання коштів у сумі 1491,7 тис. гривень.**

❖ ***Непродуктивне використання коштів Фонду***

Факти непродуктивного використання коштів ДФРР аудитом встановлено за чотирма проектами регіонального розвитку у двох регіонах на загальну суму **35 679,2 тис. гривень.**

▪ Будівельно-технічним дослідженням, проведеним експертами – членами АІКУ, залученими до аудиту згідно з пунктом 6 частини першої статті 8 Закону України "Про Рахункову палату", у **Службі автомобільних доріг в Одеській області** (начальник **Варивода О. М.**) встановлено факти невідповідності параметрів окремих робіт з ремонту доріг галузевим нормам і кошторисній документації.

Так, у дефектних актах огляду двох автомобільних доріг загального користування державного значення і двох автомобільних доріг місцевого значення вказано суттєві невідповідності дорожнього одягу встановленим нормам (наприклад, на дорозі **С162009** – лущення асфальтобетону, локальне руйнування покриття, місцями у вигляді вибоїн, значна колійність, вижими; на окремих ділянках – руйнування дорожнього одягу на всю ширину проїзної частини; на дорозі **Т-16-38** – руйнування покриття, місцями у вигляді вибоїн глибиною до 20 см, колійність, вижими, значна ямковість тощо). Незважаючи на такі значні пошкодження, для реалізації за рахунок коштів ДФРР включено проекти з **поточного середнього ремонту**, що апріорі не може забезпечити безпечної експлуатації доріг в межах гарантійного терміну.

В дефектному акті б/д і технічному завданні на розробку робочого проекту "Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування місцевого значення **С162102** "Саврань – Кам’яне – кордон Кіровоградської області, км 3+343 – км 6+870 (окремими ділянками)", виданих Службою ТОВ "ПБФ Одеспромстрой", передбачено **влаштування шару покриття із чорного щебеню** товщиною **6 см** на площі 21162 м^2.

Проте в конструкції дорожнього одягу, яка врахована в локальному кошторисі на будівельні роботи № 4-1-1, зазначено, що існуюча чорна жорства мала товщину 8 см і відповідно передбачено улаштування покриття із чорного щебеню товщиною **8 см** (лист Служби від 09.11.2018

№ 02-3996/10 за підписом першого заступника начальника Лещенка С. В.; витяг із локального кошторису **(див. фото 13 у додатку 3 до Звіту)**.

Фактично актами приймання виконаних робіт за 2017 рік задокументовано роботи із влаштування покриття із чорного щебеню товщиною **6 см** на площі 21162 м^2, тобто на 2 см менше.

Проведеними під час аудиту (у жовтні 2018 року) замірами розбіжностей із заактованими технічними показниками не встановлено. Водночас залучені до аудиту фахівці-експерти АІКУ візуальним обстеженням установили, що місцями на дорозі С162102 з'явилися **вибоїни та тріщини (див. фото 14 у додатку 3 до Звіту)**, що, на думку експертів, є наслідком влаштування підрядною організацією (ТОВ "Березівкаагрошляхбуд") у вересні – грудні 2017 року чорного щебеневого шару товщиною 6 см.[12]

Довідково: *Слід зазначити, що комісією Служби ще 15.08.2018, тобто через вісім місяців її експлуатації при гарантійному терміні зазначених ремонтних робіт у три роки, було встановлено, що на відрізку км 3+343 – км 4+500 має місце часткове викришування поверхневої обробки загальною площею 1950 м^2.*

З метою досудового врегулювання спору, Службою в порядку статті 222 Господарського кодексу України направлено претензію підряднику для усунення виявлених недоліків в порядку та в строк, визначені чинним законодавством та згідно з укладеним договором.

Будь-яких документів, що підтверджують факт виконання робіт з усунення дефектів, підрядником не надано.

Довідково. *Служба автомобільних доріг в Одеській області надала контрольній групі лист від 09.11.2018 за підписом першого заступника начальника Лещенка С. В., який, по суті, заперечує твердження залучених експертів про необхідність застосування в проектно-кошторисній документації на поточний середній ремонт ДБН В.2.3-4:2015 (це зауваження контрольною групою враховане) і, відповідно, необхідність влаштування* ***шару покриття із чорного щебеню*** *товщиною* ***8 см.*** *Водночас листом від 09.11.2018 від імені начальника Служби Вариводи О. М. (який фактично також підписано Лещенком С. В.) повідомлено про проведення робіт з усунення недоліків на зазначеному об'єкті за рахунок підрядної організації ТОВ "Березівкаагрошляхбуд" в межах гарантійних зобов'язань. Крім того, надано копію наказу від 01.11.2018 № 87, яким оголошено догани провідному інженеру відділу технічного контролю та якості робіт Служби Оранчуку В. В. – за допущену невідповідність технічного завдання і кошторисної документації та першому заступнику начальника Служби Лещенку С. В. – за недостатній контроль за роботою цього відділу. Зазначених працівників позбавлено премії за основні результати роботи та надбавки за високі досягнення праці за листопад 2018 року. Стверджується також, що згідно зі статтею 151 КЗпП України протягом строку дії дисциплінарного стягнення до них не будуть застосовуватися заходи заохочення.*

У свою чергу, підрядною організацією ТОВ "Березівкаагрошляхбуд" недоліки щодо якості дороги в листі від 13.11.2018 № 1495 на адресу Служби автомобільних доріг пояснено тим, що: "Поряд з вказаною дорогою розташовані ряд сільськогосподарських фермерських господарств, які в період літньої кампанії здійснювали **переміщення важкої**

[12] Висновок фахівців-експертів АІКУ від 24.10.2018 № 4/24/10.

сільськогосподарської техніки по даній дорозі, що призвело до руйнації дорожнього полотна в окремих місцях".

Проведений аналіз загалом дає підстави для висновку про те, що **проведення поточного середнього ремонту вітчизняних доріг з улаштуванням тонкошарових покриттів** (до яких відносяться покриття товщиною 6 см) **є недоцільним, оскільки не забезпечує їх тривалої і безпечної експлуатації**. Враховуючи зростання інтенсивності руху та осьових навантажень, доцільніше було провести капітальний ремонт цієї дороги.

З урахуванням зазначеного, видатки на поточний середній ремонт дороги С162102 у сумі 9160,7 тис. грн, з них **6016,9 тис. грн** – кошти ДФРР, мають ознаки **непродуктивного використання** бюджетних коштів.

За проектом "Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-06 КПП "Виноградівка"-Болград-/М-15, км 30+700-км 48+831 (окремими ділянками)" порушень щодо товщини шарів асфальтобетону не виявлено. Проте проведеними науково-дослідною лабораторією кафедри "Автомобільні дороги та мости" Національного університету "Львівська політехніка" випробуваннями зразків кернів, відібраних експертами АІКУ, **встановлено**, що влаштований асфальтобетон верхнього шару покриття не відповідає вимогам ДСТУ Б В.2.7-119-2011 за показником водонасичення і ДБН В.2.3-4:2015 за показником коефіцієнта ущільнення. У цьому асфальтобетоні є недопустимі пори, які при попаданні води призведуть до руйнування покриття[13]. Виконавець робіт – ТОВ "БК "Дорлідер". Аналогічно, за проектом "Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування місцевого значення С161009 Суворове – Першотравневе, км 0+000 – км 11+300 лабораторією Національного університету "Львівська політехніка" встановлено, що влаштований асфальтобетон нижнього шару покриття керну № 2 (км 10+700) не відповідає вимогам ДСТУ Б В.2.7-119-2011 за показником водонасичення і ДБН В.2.3-4:2015 за показником коефіцієнта ущільнення. Це створює ризики руйнування дороги (виконавець робіт – ТОВ "Ростдорстрой").

4.3. Якість авторського та технічного нагляду, стан внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту

❖ В ході аудиту встановлено непоодинокі факти **недотримання норм законодавства щодо здійснення авторського та технічного нагляду,** наслідком чого стало невиконання або неякісне виконання низки робіт за проектами регіонального розвитку.

▪ Так, численні факти порушення вимог законодавства щодо здійснення авторського та технічного нагляду виявлено при реалізації проекту **"Реконструкція колектора"** в м. Суми.

---

[13] Висновок фахівців-експертів АІКУ від 24.10.2018 № 1/24/10.

Встановлено, що дні відвідування об’єкта представниками ПрАТ "Сумський Промпроект", які мали здійснювати авторський нагляд, відмічені в Журналі авторського нагляду, не збігаються з відомостями про час їх присутності при проведенні прихованих робіт на об’єкті, що відображені в журналі загальних робіт. Відомості щодо робіт, які виконувалися впродовж липня – серпня **2018 року**, не підтверджуються даними цього журналу (останні роботи датовані **23.12.2017**) та не відповідають відомостям, відображеним в актах (форма КБ-2в) про фактичне виконання робіт у 2018 році.

Згідно з останнім записом у журналі авторського нагляду від серпня 2018 року зазначається, що: "Всі зауваження зняті, а роботи виконані у відповідності до проекту". Проте це не **відповідає дійсності**, тому що оглядом об’єкта, проведеним під час аудиту, встановлено факти неякісного виконання низки робіт та відхилення від проектно-кошторисної документації. Зокрема, встановлено застосування замість труби поліетиленової СПІРОКОР виробництва Рубіжанського трубного заводу (Луганська область) поліетиленової труби "Spiro" виробництва ТОВ "Спіропласт" (м. Харків), яка має дещо інші технічні параметри (наприклад, зовнішнього діаметра).

Встановлено, що акти приймання виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) та акти на закриття прихованих робіт підписані інженером технічного нагляду. Однак частина прихованих робіт не підтверджена відповідними актами закриття (зокрема щодо зворотної засипки піском та відновлення щебеневої підготовки), що свідчить про недотримання вимог ДБН А.3.1-5:2016 "Організація будівельного виробництва". Відсутня також виконавча документація щодо розкриття траншей та котлованів.

Усупереч пункту 4.3.10 договору від 25.07.2017 №1262-б щодо реконструкції міського колектора, згідно з яким підрядник у разі необхідності коригування кошторисної документації або виготовлення нової кошторисної документації та отримання відповідного державного експертного висновку має проводити такі витрати за власний рахунок, департаментом проводилося коригування ПКД та виготовлення нової кошторисної документації і отримання відповідного державного експертного висновку за рахунок міського бюджету. З цієї причини у 2018 році за проведення коригування та її експертизу ПрАТ "Сумський Промпроект" сплачено **99,2 тис. грн**, що є незаконним витрачанням коштів міського бюджету (заподіяно **збитки територіальній громаді**).

Враховуючи завищені обсяги робіт та витрат на об’єкті "Реконструкція колектора" у м. Суми, проведення робіт з авторського та технічного нагляду свідчить про формальний підхід з боку виконавців, а саме ПрАТ "Сумський Промпроект" та ФОП Зінченко С. В., до виконання своїх зобов’язань за відповідними договорами. В частині завищених обсягів будівельних робіт **Департаментом інфраструктури Сумської міськради** в 2017–2018 роках за рахунок міського бюджету сплачено ПрАТ "Сумський Промпроект" за

авторський нагляд **56,3 тис. грн** та ФОП Зінченко С.В. за технічний нагляд **122,4 тис. грн**, чим заподіяно **збитки територіальній громаді.**

Водночас, за результатами вивчення проекту "Реконструкція колектора" у м. Суми експертом АІКУ встановлено, що після реконструкції пропускна здатність колектора зменшилась майже в 1,44 раза (труби Д600 мм до Д500 мм та труби Д500 мм до Д400 мм), або на 30 відс. від початкового діаметру. Згідно з проектом (том. 1, стор. 11), діаметри трубопроводів колектора, що запроектовані, мають забезпечити відвід стічних побутових вод із швидкістю 0,87–0,95 м/с з наповненням основного трубопроводу до 0,6 Д. Проте оглядом, проведеним не в годину пікових навантажень (близько 12-00 год. дня), встановлено, що рівень стічних вод у трубопроводі вже перевищує проектний рівень (до 0,6 Д) на окремих ділянках. Такий факт свідчить про **недосягнення завдання проекту** регіонального розвитку щодо покращення експлуатаційних показників роботи реконструйованого колектора та існування ризиків щодо утворення викидів стічних вод на поверхню в пікові часи користування.

- Неналежний рівень технічного нагляду встановлено аудитом при реалізації проектів регіонального розвитку **Державним підприємством "Хмельницька обласна служба єдиного замовника".**

Зокрема, контрольним оглядом 17.01.2019 на об’єкті "Реконструкція водогону в смт Дунаївці, Дунаєвецький р-н, смт Дунаївці" – підрядник ТОВ "Альфа-газ" встановлено відсутність: загального журналу робіт (додаток А); спеціальних журналів з окремих видів робіт, перелік яких відображається в проекті організації будівництва залежно від видів робіт (додаток Б); журналу авторського нагляду відповідно до ДБН В.1.2-5:2016; виконавчих схем; актів на закриття прихованих робіт (додаток В); актів проміжного прийняття відповідних конструкцій (додаток Г); іншої документації, передбаченої нормативними документами на виконання конкретного виду будівельних робіт.

У порушення частини сьомої статті 37 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" підприємством не забезпечено повідомлення органів державного архітектурно-будівельного контролю про зміни відповідальних виконавців робіт та не подано засвідчених в установленому порядку копій документів, що підтверджують зазначені зміни, протягом трьох днів з дня їх настання.

Наприклад, незважаючи на те, що згідно з дозволом на виконання будівельних робіт від 26.09.2017 № ХМ 112172690766, технічний нагляд повинен здійснювати Кушнір М. К. (інженер ІІ категорії, сертифікат № АТ 005558), встановлено факти прийняття підприємством актів виконаних будівельних робіт (форма КБ-2в) за договором від 15.09.2017 № 6 та в подальшому їх оплати у 2017–2018 роках на загальну суму 4500,1 тис. грн (з ПДВ) з відмітками про **проведення технічного нагляду іншими особами.**

Інженер технічного нагляду Кушнір М. К. у письмових поясненнях від 18.01.2019 повідомив, що не підписував акти виконаних робіт підрядній

організації ТОВ "Альфа-газ" тому, що підприємство не надало і не вело виконавчу документацію на цьому об’єкті й далі ігнорує це питання, а також не надає накладні на закуплені матеріали на об’єкті.

Аналогічна ситуація щодо відсутності виконавчої документації, неподання відповідних змін до дозвільної документації та прийняття виконаних будівельних робіт з відмітками про **технічний нагляд** особами, які не внесені у відповідний дозвіл, має місце на інших об’єктах, підрядником на яких є ТОВ "Альфа-газ".

Окрім того, аудитом встановлено, що протягом 2017–2018 років Кушнір М. К. не мав дійсного кваліфікаційного сертифіката інженера технічного нагляду категорії на виконання відповідних робіт щодо об'єктів будівництва класу наслідків (відповідальності) СС2 (середні наслідки), а мав лише сертифікат інженера технічного нагляду ІІ категорії на виконання відповідних робіт щодо об'єктів будівництва класу наслідків (відповідальності) СС1 (незначні наслідки).

Таким чином, **Державне підприємство "Хмельницька обласна служба єдиного замовника"** в порушення Закону України "Про архітектурну діяльність" та Порядку здійснення технічного нагляду під час будівництва об’єкта архітектури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 903, як замовник, **не забезпечило у 2017–2018 роках здійснення технічного нагляду** за дотриманням на об’єктах, що фінансувалися за рахунок ДФРР, проектних рішень та вимог державних стандартів, будівельних норм і правил, що створило ризики втрати контролю за продуктивним використанням коштів ДФРР на загальну суму 18 816,9 тис. грн і коштів співфінансування місцевого бюджету у сумі 2352,6 тис. гривень.

Довідково. *Про зазначені порушення листом Рахункової палати від 28.01.2019 № 00112-313 поінформовано* ***Державну архітектурно-будівельну інспекцію*** *з пропозицією призначити перевірку виявлених аудитом фактів та забезпечити притягнення відповідних осіб до відповідальності за порушення у сфері містобудування, а листом від 28.01.2019 № 001/2-312 –* ***Прокуратуру Хмельницької області.*** *Листом-відповіддю (вх. № 595/06 від 18.02.2019) Прокуратура Хмельницької області повідомила про внесення відомостей до ЄРДР за № 12019240000000061 за частиною другою статті 191 КК України. Водночас Управління Державної архітектурно-будівельної інспекції у Хмельницькій області листом від 27.02.2019 №1022-1.18/659-19 повідомило про розпочаті за зверненням Рахункової палати позапланові заходи архітектурно-будівельного контролю на вказаних об'єктах будівництва, якими підтверджено факти неналежного ведення виконавчої документації, незабезпечення замовником будівництва авторського нагляду, що передбачають притягнення до відповідальності за пунктом 6 частини третьої статті 2 Закону України від 14.10.1994 № 208 "Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності".*

❖ З огляду на наявність окремих порушень вимог законодавства при управлінні коштами ДФРР з боку Мінрегіону, а також численних фактів порушень містобудівного та бюджетного законодавства на місцях (наведені у підрозділах 4.1 та 4.2 Звіту), **наявні ознаки неефективної системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту Мінрегіону**.

У Мінрегіоні в липні 2014 року утворено сектор внутрішнього аудиту в кількості трьох штатних одиниць. Проте наказом Міністерства від 11.03.2016 № 56 його ліквідовано та створено контрольно-ревізійний відділ з чисельністю шість штатних одиниць. Уже через 10 днів наказом від 21.03.2016 № 65 знову створено сектор внутрішнього аудиту чисельністю три штатних одиниці.

Незважаючи на такі структурні зміни, нове положення про підрозділ внутрішнього аудиту **не затверджено.**

Протягом 2017–2018 років у зазначеному секторі працювало від двох до чотирьох працівників. З 16.04.2016 по 06.09.2018 його очолювала **Бринюк Я. М.** Станом на час завершення аудиту у секторі працює лише одна особа (головний спеціаліст Чабак О. А.), якого не призначено виконуючим обов'язків завідувача сектору, **що суперечить пункту 5.7. Положення про сектор внутрішнього аудиту (затвердженого наказом Мінрегіону від 02.09.2014 № 240),** яким встановлено, що у разі відсутності завідувача сектору, його обов'язки виконує та несе персональну відповідальність за виконання покладених на сектор завдань один із головних спеціалістів сектору, призначений в установленому порядку.

Аудитом встановлено, що до планів діяльності з внутрішнього аудиту Мінрегіону на I та II півріччя 2017 року, а також I та II півріччя 2018 року (підписаних завідувачем сектору внутрішнього аудиту Бринюк Я. М. та затверджених Віце-прем'єр-міністром – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України), контрольні заходи за коштами ДФРР не включалися та, відповідно, контрольні заходи щодо використання коштів Фонду сектором не проводилися, оцінка ефективності планування та результатів використання коштів Фонду не надавалася. Участь у забезпеченні врахування рекомендацій Рахункової палати за результатами попередніх заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) за коштами Фонду сектор внутрішнього аудиту Мінрегіону не брав.

Відповідно до записів, зроблених у журналі реєстрації перевірок Мінрегіону, відповідні заходи внутрішнього аудиту щодо коштів Фонду підрозділами Державної аудиторської служби України в Мінрегіоні, а також окремі засідання Колегії Мінрегіону з питань використання коштів ДФРР протягом 2017–2018 років не проводилися.

Зазначене не сприяло ефективності управління коштами Фонду на центральному і місцевому рівні, повноті та своєчасності їх освоєння, реалізації відповідних програм і проектів у 2017–2018 роках.

Це свідчить про необхідність поліпшення системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, зокрема (враховуючи обсяги фінансування з державного бюджету та кількість бюджетних програм Мінрегіону, а також наявність 48 підвідомчих установ та організацій) шляхом розгляду питання щодо створення управління або відділу внутрішнього аудиту (замість сектору) та збільшення штатної та фактичної чисельності підрозділу внутрішнього аудиту Мінрегіону, внесення до плану

його роботи відповідних заходів внутрішнього аудиту (у тому числі планування та проведення таких заходів на місцях на окремих об'єктах контролю) щодо управління та використання коштів державного бюджету (головним розпорядником яких є Мінрегіон), зокрема коштів ДФРР.

V. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОРИСТАННЯ У 2017 ТА 2018 РОКАХ КОШТІВ ДФРР

Результати проведеного на центральному та місцевому рівні аудиту свідчать, що використання у 2017 та 2018 році коштів ДФРР дозволило реалізувати низку проектів регіонального розвитку та вирішити окремі проблемні питання відповідних територій.

Відомості про стан виконання за рахунок коштів ДФРР проектів регіонального розвитку у 2017 та 2018 роках за регіонами наведені у Додатку 4 до Звіту.

У **2017 році** за рахунок коштів ДФРР профінансовано **803** проекти регіонального розвитку, з яких завершено **401 проект**, або 75 відс. передбаченої кількості пускових проектів (552).

Це дало змогу, зокрема, провести роботи з реконструкції Полтавського обласного клінічного кардіологічного диспансеру (корпус інтервенційної кардіології та реабілітації), мостової споруди через р. Південний Буг у м. Вінниця, обласного протитуберкульозного диспансеру у м. Запоріжжі, Великої кільцевої дороги у м. Києві, Волинського обласного перинатального центру у м. Луцьку, злітно-посадкової смуги Міжнародного аеропорту "Ужгород" у м. Ужгороді тощо

За рахунок коштів Фонду для м. Краматорська Донецької області придбано сім нових тролейбусів загальною вартістю 26,8 млн грн, що дозволило підвищити якість пасажирських перевезень мешканців міським електротранспортом, забезпечити перевезення пільгової категорії населення. Протягом 9 місяців 2018 року придбаним електротранспортом додатково перевезено 2438 тис. пасажирів, створено нові робочі місця та збільшено надходження в міський бюджет податків та зборів.

Реалізація проектів щодо розвитку центрів надання адміністративних послуг дозволила суттєво підвищити їх якість і доступність надання суб'єктам підприємницької діяльності та мешканцям Мангушського, Ясинуватського районів, а також м. Новогродівка Донецької області.

До збудованої у 2017 році в смт Пісочин Харківської області школи станом на 01.09.2018 зараховано 890 учнів, що дозволило розв'язати існуючу проблему перенавантаження місцевих навчальних закладів, а також створити належні умови для навчання дітей з обмеженими можливостями. Крім того, реалізація у зазначеному населеному пункті проекту будівництва фізкультурно-оздоровчого комплексу (розрахований для заняття міні-футболом, баскетболом, волейболом, контактними видами спорту) та введення його в експлуатацію в січні 2018 року дало змогу займатися спортом більше 600 дітям, брати участь у відповідних спортивних змаганнях.

Разом з тим **у 2017 році не було реалізовано** у запланований термін **131 проект,** або **25 відс**. передбаченого, з яких у Луганській області – 27 проектів, Запорізькій – 16, Сумській – 14, Тернопільській – 13 проектів.

Наприклад, за проектом **"Реконструкції незавершеного будівництва загальноосвітньої школи під спортивну школу по вул. І. Франка, б/н у м. Ізмаїл"** з моменту початку будівництва (2012 рік) та до теперішнього часу використано 45,1 млн грн (у тому числі лише за останні два роки 24,4 млн грн, з яких кошти Фонду – 12,7 млн гривень). На час проведення аудиту рівень будівельної готовності проекту становив **31,6 відс.,** а кошторисна вартість об'єкта збільшена майже у три рази. В результаті за сім років реалізації проекту та використання понад 45 млн грн питання створення сучасних умов для спортивних занять та дозвілля значної кількості мешканців м. Ізмаїл, отримання особами з обмеженими фізичними можливостями сприятливих умов для зміцнення фізичного здоров'я залишається невирішеним.

За проектом "Удачненський центр культури та дозвілля комунального закладу культури "Покровський районний культурно-дозвіллєвий центр" в Донецькій області – капітальний ремонт частини будівлі" роботи мали завершитись в грудні 2017 року, однак, навіть у 2018 році роботи на цьому об'єкті не завершені, мету проекту не досягнуто.

За проектом "Спортивний зал дитячо-юнацької спортивної школи по вул. Уварова, 4, м. Балта – будівництво" в Одеській області з моменту початку будівництва (2017 рік) та до 2018 року, або за два роки будівельних робіт, на будівництво використано 26,7 млн грн, з яких кошти Фонду – 22,9 млн гривень. Станом на 25.01.2019 рівень будівельної готовності проекту становив 95 відс., для завершення будівництва потрібно ще понад 1,5 млн грн, а термін завершення робіт та введення в експлуатацію перенесено на липень 2019 року.

У **2018 році** із 806 проектів, що заплановані для фінансування, мали бути завершені 450 проектів, проте у запланований термін завершено лише **212** проектів, або **47 відс.** від передбаченої кількості.

Так, у 2018 році не завершено роботи за **238 пусковими проектами,** або у **53** відс. передбаченого, що **вдвічі більше** за показник 2017 року. Найбільше нереалізованих проектів нараховується у Донецькій області – 47, Луганській – 30, Запорізькій і Черкаській – по 17, Сумській – 16 проектів. Причиною цього переважно є відсутність їх фінансування за рахунок спеціального фонду державного бюджету.

Наприклад, на капітальний ремонт магістрального Другого Донецького водопроводу Д 1400 мм (ліва нитка), Слов'янський район, було затверджено співфінансування за спецфондом у сумі 54,4 млн грн та загальним фондом 5,9 млн грн, проте фінансування здійснювалося лише за рахунок загального фонду, тому загалом становило **10 відсотків.** З аналогічних причин нереалізовано у відповідних регіонах низку інших запланованих проектів.

Зокрема, із обсягу фінансування в сумі 86,2 млн грн (у т. ч. спецфонд – 34,7 млн грн), затвердженого на будівництво шляхопроводу по

просп. Адмірала Сенявіна – вул. Залаегерсег у м. Херсон, фактично виділено та використано 52 млн грн (із загального фонду 51,5 млн грн, невикористаний залишок спецфонду 2017 р. – 0,5 млн грн) або **60 відс.** затвердженого; на реконструкцію будівлі Житомирської міської гімназії № 3 у м. Житомирі із затвердженого обсягу фінансування з держбюджету в сумі 33,6 млн грн виділено 22,3 млн грн із загального фонду, тобто **66,4** відсотка.

За проектом "Реконструкція території гімназії № 1 в м. Чорноморську по вул. Шевченко, № 8 з будівництвом учбово-виховного комплексу початкової школи та гімназії на 660 учнів" в Одеській області з початку будівництва (2012 рік) та до кінця 2018 року, або за сім років, використано 71,2 млн грн, з яких лише за останні два роки 41,9 млн грн, у тому числі 8,4 млн грн – кошти Фонду, однак станом на 22.12.2018 рівень будівельної готовності проекту становив лише 34 відсотки. За цієї причини навчально-виховний процес близько трьохсот учнів проходить в аварійному навчальному корпусі, який збудовано у 1952 році.

Яскравим прикладом нерезультативного використання коштів Фонду є також спрямування їх на придбання обладнання, меблів, які потім тривалий час **не використовуються за призначенням.**

Так, на час проведення огляду (21.11.2018) виконаних робіт та придбаного обладнання (устаткування) для об'єкта **Реконструкція драмтеатру у м. Черкаси 8 од. обладнання (устаткування) майже рік залишалося незмонтованим** (знаходиться в заводській упаковці у підвалі театру та на горищі): припливно-витяжні установки GS3 Global, Star "iClimate" з автоматикою, повітряно-теплова завіса Intelekt E36 Neo Clima, повітряно-опалювальні апарати Proton EL15. Таким чином, з огляду на необхідність виконання ще значної частини будівельних робіт, кошти ДФРР у загальній сумі 2300,9 тис. грн (з урахуванням сплаченого ПДВ) використані нерезультативно.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (головний розпорядник коштів державного бюджету)**, низкою обласних і Київською міською державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування не забезпечено належного управління коштами державного фонду регіонального розвитку, затвердженими в державному бюджеті на 2017 рік у сумі 3,5 млрд грн, на 2018 рік – 6,0 млрд грн, унаслідок чого не досягнено повною мірою його головної мети – підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування базису їх зростання, усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг.**

1.1. Бюджетна програма за видатками у 2017 році виконана в сумі **3089,9 млн грн**, у 2018 році – **3548,5 млн грн**, що становить відповідно **88** відс. і **89** відс. відкритих асигнувань. У 2018 році освоєно також 250,1 млн грн залишку коштів спецфонду 2017 року. Водночас через

відсутність фактичних надходжень до спецфонду у 2018 році бюджетна програма з держбюджету профінансована на рівні **67 відс**. затвердженого обсягу.

Незважаючи на таке значне недофінансування бюджетної програми, на місцях у 2018 році не освоєно **493,0 млн грн**, у тому числі 451,5 млн грн загального фонду, або 11 відс. (у 2017 році не було використано за призначенням **410,1 млн грн,** з них за загальним фондом – 118,5 млн гривень). Повернення до державного бюджету як невикористаних таких значних обсягів коштів загального фонду свідчить про неефективне управління коштами Фонду.

За результатами аудиту використання у 11 регіонах 1133,8 млн грн коштів Фонду встановлено **порушення бюджетного законодавства** на суму **196,5 млн грн** (**17,3 відс**. суми коштів, перевірених під час аудиту на місцях), з них оплачено невиконаних робіт, чим завдано збитків державі – **69,6 млн гривень**. Крім того, встановлено фактів **неефективного використання коштів** Фонду у сумі **158,5 млн грн** (або **14 відс**. використаного ресурсу), з них неекономне використання – 20,5 млн грн, непродуктивне – 35,7 млн грн, нерезультативне використання – 102,3 млн гривень.

Головними причинами цього є нерелевантний та несвоєчасний розподіл коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями, інвестиційними програмами та проектами регіонального розвитку, недотримання вимог законодавства при відборі проектів для фінансування, неналежне здійснення авторського та технічного нагляду, відсутність ефективного контролю за виконанням запланованих робіт і використанням коштів державного бюджету.

Внаслідок недофінансування та неефективного управління, незаконного та неефективного використання коштів Фонду у 2017–2018 роках не реалізовано у запланований термін відповідно **131** та **238** проектів, або **25** і **53** відс. від їх загальної кількості, погоджених Мінрегіоном і затверджених Кабінетом Міністрів України.

1.2. За рахунок коштів Фонду у 2017–2018 роках Кабінетом Міністрів України затверджено для фінансування відповідно 803 та 806 проектів регіонального розвитку, **переважна кількість яких спрямована на розв'язання нагальних соціальних питань**, таких як будівництво, реконструкція та капітальний ремонт будівель шкіл, лікарень, дитячих садків, поточний середній ремонт доріг, побудова та реконструкція водогонів. На забезпечення економічного розвитку регіонів спрямовані одиничні проекти, а інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що мають на меті створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, фінансування яких передбачено статтею 24^1 Бюджетного кодексу України, у цей період для реалізації не затверджувалися взагалі.

2. Нормативно-правова база Фонду є достатньою для забезпечення законного і цільового використання коштів державної фінансової

підтримки розвитку регіонів, водночас окремі положення статті 24[1] Бюджетного кодексу України, якими, зокрема, врегульовані питання спрямування коштів Фонду на економічний розвиток регіонів, потребують вдосконалення.

2.1. Затвердження Кабінетом Міністрів України та погодження Мінрегіоном спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету відповідних розподілів коштів Фонду не тільки за адміністративно-територіальними одиницями, а й за інвестиційними програмами та проектами регіонального розвитку свідчать про існування складного механізму довготривалого формування відповідних переліків за результатами конкурсного відбору на місцевому та центральному рівнях.

2.2. Внесення змін згідно із Законом України від 20.12.2016 № 1789 "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України", який набрав чинності з 01.01.2017, до абзацу першого частини першої статті 24[1] Бюджетного кодексу України (щодо виключення з нього слів "загального фонду") та зупинення законами про Державний бюджет України на 2017, 2018 та 2019 роки дії абзацу другого частини першої статті 24[1] Бюджетного кодексу України дало можливість затверджувати у вказаних законах бюджетні призначення за коштами Фонду в обсязі менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період, а також затверджувати ці бюджетні призначення не тільки за загальним, а й за спеціальним фондом (який має нестабільні джерела формування). Це загалом створило значні ризики нефінансування низки важливих для регіонів відібраних на конкурсних засадах проектів регіонального розвитку, затверджених Кабінетом Міністрів України.

2.3. Порядок підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 "Деякі питання державного фонду регіонального розвитку", не забезпечує спрямування частини коштів Фонду на досягнення позитивних економічних змін у регіонах, дозволяє спрямовувати їх майже винятково на створення та підтримання у справному стані соціальних об’єктів. Для порівняння, в ЄС на підвищення бізнес-спроможності регіонів спрямовується 20-30 відс. усіх державних інвестицій.

Неврегульованість цього питання створює ризики внесення до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, розподіл коштів за якими затверджує Кабінет Міністрів України, проектів, які не забезпечують розвитку регіонів, особливо економічного, не мають інвестиційної та інноваційної складових. Це є свідченням того, що на сьогодні ДФРР за формою цілком, а за змістом частково відповідає діяльності Європейського фонду регіонального розвитку.

3. Розподіл коштів Фонду у 2017 і 2018 роках за територіями та інвестиційними програмами і проектами регіонального розвитку

здійснювався Кабінетом Міністрів України за пропозиціями Мінрегіону (на підставі рішень його комісії) з порушенням строків, визначених частиною п'ятою статті 24[1] Бюджетного кодексу України, та у низці випадків з порушенням законодавства, що не сприяло ефективності управління коштами Фонду, повноті і своєчасності їх освоєння, виконанню в установлені строки запланованих робіт.

Протягом 2017 і 2018 років більшість обласних та Київська міська держадміністрації систематично порушували вимоги частини третьої статті 24[1] Бюджетного кодексу України щодо подання Мінрегіону у строк до 1 травня року, що передує плановому, відповідних пропозицій з переліком і описом інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку на відповідний рік. Такі **пропозиції держадміністрації, як правило, надавали в першій половині поточного бюджетного року**, до того ж тільки на частину загальної суми розподілених коштів, що стало головною причиною несвоєчасного подання відповідних пропозицій Мінрегіоном та затвердження їх Кабінетом Міністрів України. Зокрема, під час першого засідання Комісії Мінрегіону 13.04.2017 між регіонами та проектами не було розподілено 83 відс., а за результатами засідання від 01.03.2018 – 70 відс. загального обсягу бюджетних призначень за коштами Фонду.

Майже дві третини поданих пропозицій поверталися на доопрацювання на місця. Вжиті Мінрегіоном заходи з цього приводу не були дієвими. В результаті перша частина коштів Фонду у 2017 році розподілена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 439-р, а у 2018 році – розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 372-р, тобто із затримкою на 3 і 2 місяці відповідно, що є порушенням частини п'ятої статті 24[1] Бюджетного кодексу України і не сприяло їх повному і ефективному використанню.

4. Низкою обласних та Київською міською державними адміністраціями не забезпечено дотримання бюджетного законодавства та законодавства про містобудівну діяльність і публічні закупівлі, що стало однією з причин незаконного та неефективного використання коштів державного бюджету.

4.1. Запропоновані **Дніпропетровською**, **Кіровоградською**, **Львівською**, **Одеською** облдержадміністраціями та затверджені Кабінетом Міністрів України розподіли коштів ДФРР з переліками інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку неповною мірою відповідали критеріям відбору, передбаченим Порядком відбору проектів № 196, зокрема, у зв'язку з внесенням до них об'єктів за відсутності та/або наявності морально застарілої проектно-кошторисної документації та невключенням до них незавершених перехідних проектів.

Зазначене призвело до необґрунтованого визначення пусковими у 2017, 2018 роках цілої низки об'єктів, спричинило виділення бюджетних коштів в обсягах, недостатніх для завершення будівельних робіт, і свідчить про безгосподарність, розпорошення та неефективне управління коштами Фонду,

що знижує результативність бюджетної програми, збільшує обсяги незавершеного будівництва.

4.2. Під час реалізації проектів регіонального розвитку в **дев'яти регіонах** (із 11, де проведено аудит) **за 22 проектами** (з перевірених 70) встановлено факти порушення вимог законодавства про містобудівну діяльність на загальну суму **475,9 млн грн,** з них по Херсонській області – 210,5 млн грн, Харківській – 95,9 млн грн, Дніпропетровській – 34,2 млн грн, м. Києву – 73,6 млн гривень.

У деяких випадках проектами нового будівництва або реконструкції не передбачено, а відтак не забезпечено доступу маломобільних груп населення до приміщень громадських установ (зокрема, державного спеціалізованого мистецького навчального закладу "Київська дитяча школа мистецтв № 2 імені М. І. Вериківського", фізкультурно-оздоровчого комплексу спортивної школи Золочівського району та Ізюмської центральної районної лікарні Харківської області), в окремих випадках занижено категорію складності будівельних робіт.

4.3. Факти порушень замовниками вимог законодавства у сфері публічних закупівель виявлено у **семи** регіонах стосовно **17** проектів регіонального розвитку (24 відс.) на загальну суму **249,2 млн грн,** у тому числі по **Кіровоградській** області – 131,2 тис. грн, **Львівській** – 30,9 млн грн, **Сумській** – 18,5 млн грн, **Одеській** – 17,8 млн грн, **м. Києву** – 41,9 млн гривень. Серед поширених недоліків – невідхилення пропозицій учасників закупівель при непідтвердженні ними досвіду виконання аналогічних робіт, наявності ліцензії на проведення відповідної господарської діяльності, кваліфікованого персоналу та відповідної техніки, а також непроведення процедур публічних закупівель.

5. Обласні держадміністрації у Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській областях, Київська міська державна адміністрація і окремі розпорядники коштів на місцях через неналежне управління коштами Фонду, відсутність дієвої системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту не забезпечили при реалізації 44 проектів (із перевірених 70, тобто у 63 відс. випадків) законного та по 28 проектах (40 відс.) ефективного використання коштів державного бюджету (відповідно 196,5 і 158,5 млн гривень).

Встановлено, зокрема, що з порушенням бюджетного законодавства у Черкаській області використано 36,8 млн грн та неефективно – 12,1 млн грн, у Кіровоградській – відповідно 25,8 і 78,9 млн грн, Одеській – 15,3 і 44,4 млн грн, Львівській – 9,6 і 12,5 млн грн, Донецькій – 6,8 і 8,2 млн грн, Сумській – 7,3 і 7,0 млн грн, Харківській – 9,2 і і 0,3 млн грн, Херсонській – 62,3 і 0,3 млн грн, Хмельницькій – 10,4 і 1,1 млн грн, а також у м. Києві – незаконно 10,7 млн гривень.

5.1. Факти порушення законодавства, що виявлені в діяльності **14** об'єктів аудиту (а саме Покровської міськради, УКБ Дружківської

міськради та УКБ Краматорської міськради Донецької області, Департаменту благоустрою та інфраструктури Дніпровської міськради, Управління капітального будівництва Кіровоградської облдержадміністрації, Управління капітального будівництва та дорожнього господарства та Департаменту інфраструктури міста Сумської міськради, Ізюмської центральної районної лікарні Харківської області, відділу освіти виконкому Роменської міськради Сумської області, ДП "Хмельницька обласна служба єдиного замовника" та міського комунального підприємства "Хмельницькводоканал", Департаменту містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської облдержадміністрації, Департаменту будівництва та розвитку інфраструктури Херсонської облдержадміністрації, Комунальної установи з капітального будівництва та експлуатації Херсонської облради) мають ознаки кримінальних правопорушень, передбачених статтями 191, 210, 364, 366, 367 КК України.

Про ознаки кримінальних правопорушень відповідальним за організацію та проведення аудиту заступником Голови Рахункової палати Майснером А. В. повідомлено, відповідно, Генеральну прокуратуру України, Національне антикорупційне бюро, прокуратури Донецької, Дніпропетровської, Хмельницької областей та міста Києва. За одержаною інформацією, органами прокуратури України та НАБУ розпочато досудове розслідування у **22** кримінальних провадженнях за статтями 191, 364, 366 КК України (щодо розтрати коштів Фонду – 13, зловживання службовим становищем – 4, службового підроблення – 5 проваджень).

5.2. У Департаменті містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства Черкаської облдержадміністрації (директор Демиденко С. М., заступник начальника управління – начальник відділу економічного аналізу управління служби замовника та будівництва Департаменту Бережна А. М.) виявлено факти внесення до актів приймання виконаних робіт недостовірної інформації про їх обсяги з реконструкції Черкаського драмтеатру, ДЮСШ олімпійського резерву та Ротмістрівської школи, чим заподіяно шкоду (збитки) державі на суму 19389,0 тис. гривень. Системність (повторюваність) таких порушень посадовцями департаменту у 2017 і 2018 роках мають ознаки вчинення ними кримінальних правопорушень, передбачених статтями 191 і 366 КК України.

Крім того, придбання Черкаським драмтеатром освітлювальних приладів та дверних блоків за цінами, що суттєво перевищують зазначені в локальних кошторисах, спричинило неекономне витрачання коштів Фонду у загальній сумі 5781,0 тис. гривень.

5.3. В Управлінні капітального будівництва Кіровоградської облдержадміністрації (начальник Проненко С. М.) встановлено неодноразове застосування механізму штучного уникнення повторного проведення процедур публічної закупівлі зі зміною істотних умов первинних договорів підряду (договірної ціни), що має ознаки корупційних діянь з боку посадових осіб Управління. Тільки за двома фактами проведення переговорних

процедур Управлінням створено передумови для необґрунтованого здійснення додаткових витрат коштів Фонду в інтересах третіх осіб на загальну суму 7321,0 тис. грн, чим заподіяно шкоду (збитки) державі в цій сумі.

Встановлено також факти безпідставної оплати за актами приймання виконаних робіт з реставрації Олександрійського міського будинку культури робіт з улаштування обшивки стін гіпсокартонними плитами, встановлення металевих дверей, підготовляння під золочення та золочення сухозліткою гіпсових поверхонь на загальну суму 4166,9 тис. грн, з реконструкції Новопразької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2 Олександрійського району – окремих будівельно-монтажних робіт та обладнання і устаткування на загальну суму 5053,7 тис. грн, з капітального ремонту Кіровоградського обласного онкологічного диспансера – обладнання та меблів на загальну суму 959,3 тис. грн, чим заподіяно шкоду (збитки) державі в зазначених сумах.

Зважаючи на очевидність недостовірності внесених до актів приймання виконаних робіт відомостей, узгодженість дій підрядника, замовника, технічного та авторського нагляду, системність та подібність порушень, замовником яких є Управління, вбачаються умисні дії його службових осіб (начальник Проненко С. М., заступник начальника Царьов І. В.) з розтрати коштів Фонду, відповідальність за які передбачена статтями 191, 364 і 366 КК України.

5.4. Департаментом інфраструктури міста Сумської міськради (директор Яременко Г. І.) здійснено оплату невиконаних робіт з реконструкції міського колектора, чим заподіяно шкоду (збитки) державі на суму 2566,3 тис. гривень. Аналогічно, Управлінням капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міськради (начальник Шилов В. В.) безпідставно оплачено роботи з реконструкції стадіону "Авангард" на суму 4264,1 тис. гривень.

5.5. У Департаменті благоустрою та інфраструктури Дніпровської міськради (директор Лисенко М. О.) встановлено факт оплати невиконаних робіт з реконструкції СЗШ № 105 м. Дніпро на суму 1951,0 тис. грн, що має ознаки кримінальних правопорушень, передбачених статтями 364 і 366 КК України.

5.6. Заподіяння шкоди (збитків) державі внаслідок оплати невиконаних робіт та відсутніх будівельних матеріалів по Донецькій області встановлено у Покровській міськраді (голова – Требушкін Р. В.) на суму 2989,5 тис. грн та в УКБ Краматорської міськради (начальник Османов С. І.) – на 387,6 тис. гривень.

Водночас виявлено, що на стадії проектування реконструкції пологового будинку у м. Слов'янськ безпідставно передбачено встановлення на об'єкті 41 потужного кондиціонера марки Mitsubichi Elektrik MZS-GE35VA/MVZ-GE35VA вартістю понад 42,0 тис. грн за одиницю, які розраховані для охолодження приміщень площею 35 м^2. Оскільки більшість

кімнат пологового будинку мають значно меншу площу, неекономно використано коштів Фонду у сумі 1491,7 тис. гривень.

5.7. В Ізюмській центральній міській лікарні Харківської області (головний лікар Зінов'єв Д. І.) встановлено факти приймання та оплати фактично відсутніх будівельних робіт на суму 1348,7 тис. гривень.

5.8. У Херсонській області Комунальною установою з капітального будівництва та експлуатації Херсонської облради (начальник Грибун І. В.), як одержувачем коштів Фонду на реконструкцію аеропорту "Херсон", неправомірно сплачено підрядникам 150,9 тис. грн, а також не підтверджено виконання прийнятих і оплачених робіт на загальну суму 10069,4 тис. грн, що вказує на значні ризики розтрати коштів в особливо великих розмірах.

Водночас Департаментом будівництва та розвитку інфраструктури Херсонської облдержадміністрації (директор Руснак О. Ю.) здійснено безпідставну оплату за об'єктом будівництва шляхопроводу на просп. Адмірала Сенявіна – вул. Залаегерсег у м. Херсоні перевезення вантажів автомобілями-самоскидами на загальну суму 5094,9 тис. грн, а також придбання, всупереч проектним рішенням, геотекстилю в меншій кількості за вищою ціною, чим спричинено шкоду (збитки) державі в сумі 3456,4 тис гривень.

5.9. У Хмельницькій області службові особи ДП "Хмельницька обласна служба єдиного замовника" (директор Колесник А. В.) під виглядом оплати наданих послуг з технічного нагляду розтратили 273,6 тис. грн, відповідальність за що передбачена статтею 191 КК України. Подібні порушення встановлені також в Міському комунальному підприємстві "Хмельницькводоканал" (директор Кавун В. Б.), де не підтверджено використання 252,6 тис. грн на роботу насосів для водозниження та відкачування води.

5.10. Київською дитячою школою мистецтв № 2 ім. М. І. Вериківського (директор Ростовцева Л. О.) придбано непередбачені проектно-кошторисною документацією обладнання, музичні інструменти та послуги з охорони об'єкта на загальну суму 3805,4 тис. грн, що має ознаки кримінального правопорушення, передбаченого статтею 210 КК України. В результаті неправомірного внесення цих товарно-матеріальних цінностей до актів приймання виконаних робіт підряднику безпідставно сплачено 3,77 відсотка їх вартості за заготівельно-складські витрати на загальну суму 1231,4 тис. грн, чим заподіяно матеріальну шкоду (збитки) державі на зазначену суму. Встановлено відсутність матеріальних цінностей, що перебували на відповідальному зберіганні підрядника і школи, на суму 719,8 тис. грн, а також безпідставну оплату робіт з реставрації і вартості використаних будівельних матеріалів на загальну суму 1589,2 тис. гривень.

5.11. Заходами, вжитими розпорядниками коштів Фонду під час аудиту, забезпечено усунення наслідків порушень, у тому числі відшкодування збитків, на загальну суму **42,9 млн грн,** з них по Черкаській області – 18365,2 тис. грн, Кіровоградській – 10219,0 тис. грн, Сумській – 109,6 тис. грн, Дніпропетровській – 1970,4 тис. грн, Донецькій –

759,6 тис. грн, Львівській – 886,5 тис. грн, Харківській – 6830,8 тис. грн, м. Києву – 3805,4 тис. гривень.

6. Наявність протягом 2017–2018 років окремих порушень вимог законодавства при управлінні коштами ДФРР Мінрегіоном, а також встановлення під час аудиту численних фактів порушень містобудівного та бюджетного законодавства на місцях, з боку одержувачів коштів свідчать про відсутність належної системи внутрішнього контролю та організації внутрішнього аудиту Мінрегіону, що не відповідає вимогам статті 26 Бюджетного кодексу України.

Зокрема, незважаючи на структурні зміни, які відбулися протягом 2014–2019 років у Мінрегіоні щодо створення підрозділу внутрішнього аудиту, нове положення про зазначений підрозділ **не затверджено.**

Протягом 2017–2018 років у Секторі внутрішнього аудиту працювало від двох до чотирьох працівників, а станом на час завершення аудиту – лише один головний спеціаліст, якого всупереч пункту 5.7. Положення про сектор внутрішнього аудиту (затвердженого наказом Мінрегіону від 02.09.2014 № 240) не призначено виконуючим обов'язків завідувача сектору. До планів діяльності з внутрішнього аудиту Мінрегіону на 2017 і 2018 роки контрольні заходи за коштами ДФРР не включалися, участі у забезпеченні врахування рекомендацій Рахункової палати за результатами попередніх заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) за коштами Фонду вказаний Сектор не брав.

7. Загалом результати проведеного на центральному та місцевому рівні аудиту свідчать, що використання у 2017 та 2018 році коштів ДФРР дозволило реалізувати частину проектів регіонального розвитку та вирішити окремі проблемні питання відповідних територій. Проте через порушення, допущені при плануванні, відборі та затвердженні інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, а також при управлінні та використанні коштів ДФРР, не досягнуто запланованого соціально-економічного ефекту за значною їх кількістю.

У **2017 році** за рахунок коштів ДФРР профінансовано **803** проекти регіонального розвитку, з яких завершено **401 проект**, або 75 відс. передбаченої кількості пускових проектів (552). Разом з тим **у 2017 році не реалізовано** у запланований термін **131 проекту,** або **25 відс**. передбаченого, з яких по Луганській області – 27 проектів, Запорізькій – 16, Сумській – 14, Тернопільській – 13 проектів.

Наприклад, за проектом "Реконструкція незавершеного будівництва загальноосвітньої школи під спортивну школу по вул. І. Франка, б/н, у м. Ізмаїл" з моменту початку будівництва (2012 рік) і до теперішнього часу використано 45,1 млн грн (у тому числі лише за останні два роки 24,4 млн грн, з яких кошти Фонду – 12,7 млн гривень). На час проведення аудиту рівень будівельної готовності проекту становив 31,6 відс., а кошторисна вартість об'єкту збільшена майже у три рази. В результаті за сім років реалізації проекту питання створення сучасних умов для

спортивних занять та дозвілля значної кількості мешканців м. Ізмаїл, отримання особами з обмеженими фізичними можливостями сприятливих умов для зміцнення фізичного здоров'я залишається невирішеним.

У **2018 році** із 806 проектів, що заплановані для фінансування, мали бути завершені 450 проектів, проте у запланований термін завершено лише **212** проектів, або **47 відс.** передбаченої кількості. Так, у 2018 році не завершено роботи за **238 пусковими проектами**, або **53** відс. передбаченого, що **вдвічі більше** за показник 2017 року. Найбільше нереалізованих проектів нараховується по Донецькій області – 47, Луганській – 30, Запорізькій і Черкаській – по 17, Сумській – 16 проектів. Однією з причин цього є відсутність їх фінансування за рахунок спецфонду державного бюджету.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку поінформувати **Верховну Раду України** та запропонувати Верховній Раді України при прийнятті законів про державний бюджет забезпечити припинення практики систематичного зупинення їх положеннями дії абзацу другого частини першої статті 24^1 Бюджетного кодексу України стосовно визначення при складанні Бюджетної декларації та проекту Державного бюджету України державного фонду регіонального розвитку в обсязі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проекту Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

2. Рішення Рахункової палати у порядку інформування надіслати **Комітету Верховної Ради України з питань бюджету** та **Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування**.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України** та рекомендувати:

- з метою забезпечення ефективності управління коштами державного фонду регіонального розвитку, повноти фінансування усіх відібраних на конкурсних засадах та затверджених Кабінетом Міністрів України інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, вжити заходів щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України у частині поновлення положень статті 24^1 зазначеного Кодексу, які діяли до 2017 року, зокрема, стосовно створення державного фонду регіонального розвитку винятково у загальному фонді державного бюджету;

- забезпечити належне фінансування за рахунок державного фонду регіонального розвитку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку з урахуванням відповідних положень Бюджетного кодексу України, Закону України "Про стимулювання розвитку регіонів" щодо концентрації коштів на створенні інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, збалансованого розвитку регіонів та модернізації соціальної, виробничої,

транспортної та інженерної інфраструктури, а також першочерговості спрямування достатніх обсягів асигнувань для повного завершення відповідних програм і проектів, які фінансувалися у попередні роки;

- доручити Мінрегіону, обласним та Київській міській державним адміністраціям забезпечити організацію ефективної системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту щодо управління та використання коштів Фонду, дотримання відповідних положень Бюджетного кодексу України щодо своєчасного надання пропозицій за результатами конкурсного відбору програм і проектів та їх оцінки, з метою затвердження в установлений законодавством строк Кабінетом Міністрів України відповідних розподілів коштів Фонду за регіонами та інвестиційними програмами і проектами регіонального розвитку;

- з метою підвищення відповідальності місцевих органів влади та забезпечення належного виконання ними положень частини третьої статті 24^1 Бюджетного кодексу України, розглянути питання щодо внесення змін до Порядку відбору проектів № 196, у частині запровадження економічних стимулів для забезпечення внесення обласними та Київською міською держадміністрацією пропозицій Мінрегіону в установлений частиною третьою статті 24^1 Бюджетного кодексу України строк.

4. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати **Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України** та рекомендувати:

- підготувати та внести Кабінету Міністрів України в установленому порядку зміни до Порядку відбору проектів № 196 в частині визначення додаткових критеріїв відбору проектів регіонального розвитку, що фінансуються за рахунок ДФРР та забезпечують досягнення позитивних економічних змін в регіонах, і встановлення мінімальної квоти у розмірі 20 відс. спрямування коштів Фонду на інвестиційні програми, що сприятиме підвищенню бізнес-спроможності регіонів;

- забезпечити обґрунтоване та своєчасне (з урахуванням встановлених законодавством пріоритетів і строків) формування відповідних пропозицій щодо розподілу коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проектами регіонального розвитку;

- привести відповідні розпорядчі акти Мінрегіону з питань внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у відповідність із вимогами Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001, зі змінами) та Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів (затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062), зокрема розглянути питання щодо створення, замість сектору, відділу внутрішнього аудиту Мінрегіону, а також аудиторського комітету як консультативно-дорадчого органу Мінрегіону.

5. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати **Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській обласним та Київській міській державним адміністраціям** з пропозицією розглянути результати контрольних заходів, проведених в межах аудиту у відповідному регіоні, на засіданні колегії держадміністрації, із вжиттям заходів щодо забезпечення:

усунення порушень використання розпорядниками та одержувачами коштів державного бюджету, виявлених під час аудиту;

реалізації відповідних інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, які фінансувалися у 2017–2018 роках за рахунок коштів Фонду, із залученням за необхідності коштів місцевих бюджетів;

попереднього відбору та формування переліків інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку із належно затвердженою проектною документацією, які відповідають критеріям, визначеним законодавчими та нормативно-правовими актами, та забезпечують збалансованість розвитку відповідних територій регіону;

організації, відповідно до частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України, ефективної системи внутрішнього аудиту з метою недопущення фактів неефективного управління, порушень законодавства і неефективного використання коштів державного бюджету;

притягнення відповідних посадових осіб, які допустили незаконне витрачання коштів субвенції, що має ознаки кримінального та/або адміністративного правопорушення, до встановленої законом відповідальності.

6. Оприлюднити рішення Рахункової палати, Звіт про результати аудиту та результати розгляду рішення об’єктами аудиту на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

Заступник Голови
Рахункової палати А. В. Майснер

Додаток 1

Затвердження, фінансування та використання коштів ДФРР у 2016–2018 роках за регіонами

млн грн

№ з/п	Область (місто)	2016 рік				2017 рік					2018 рік						
		затверд-жено (ЗФ)	спрямовано асигнувань	касові видатки	рівень освоєння	затверд жено ЗФ+СФ	спрямо вано асигнув ань ЗФ+СФ	касові видатки ЗФ+СФ	рівень освоєння	залишок СФ 2017 року	затверд жено ЗФ+СФ	спрямовано асигнувань		касові видатки		рівень освоєння	
												ЗФ	залишок СФ 2017 року	ЗФ	залишок СФ 2017 року	ЗФ	залишок СФ 2017 року
1	Вінницька	140,8	140,8	139,4	99,0%	173,0	173,0	169,0	97,7%	3,5	178,7	119,1	3,5	116,6	3,5	97,9%	100,0%
2	Волинська	91,5	91,5	84,8	92,7%	113,1	113,1	102,6	90,7%	8,4	192,1	128,1	8,4	117,3	3,6	91,6%	42,6%
3	Дніпропетровська	182,8	182,8	173,8	95,1%	212,6	212,6	192,4	90,5%	20,3	366,2	244,1	20,3	227,5	20,3	93,2%	100,0%
4	Донецька	239,5	239,5	180,9	75,5%	279,1	279,1	184,2	66,0%	62,4	777,7	518,4	62,4	377,4	50,7	72,8%	81,2%
5	Житомирська	109,6	109,6	104,3	95,1%	135,0	135,0	133,5	98,9%	0,9	228,1	152,0	0,9	150,0	0,9	98,6%	100,0%
6	Закарпатська	110,5	110,5	109,1	98,7%	136,7	136,7	130,8	95,7%	2,9	232,5	155,0	2,9	151,1	2,9	97,5%	99,6%
7	Запорізька	98,5	98,5	52,5	53,3%	114,5	114,5	70,6	61,7%	31,3	195,3	130,2	31,3	112,8	26,0	86,7%	83,2%
8	Івано-Франківська	121,4	121,4	115,1	94,9%	149,8	149,8	135,6	90,5%	10,2	254,8	169,9	10,2	149,7	10,1	88,1%	99,1%
9	Київська	97,1	97,1	96,5	99,4%	113,9	113,9	89,0	78,1%	20,5	197,8	131,8	20,5	130,6	19,0	99,1%	92,8%
10	Кіровоградська	54,7	54,7	53,1	97,2%	63,6	63,6	63,4	99,6%	0,2	108,5	72,3	0,2	71,6	0,0	98,9%	0,0%
11	Луганська	193,7	193,7	108,8	56,2%	238,5	238,5	172,4	72,3%	35,5	401,3	267,5	35,5	226,1	29,6	84,5%	83,5%
12	Львівська	222,5	222,5	213,5	95,9%	166,6	166,6	158,4	95,1%	6,2	286,3	190,9	6,2	182,4	6,1	95,5%	99,4%
13	Миколаївська	65,0	65,0	58,3	89,7%	75,7	75,7	48,0	63,4%	25,3	129,2	86,2	25,3	52,8	22,3	61,3%	88,3%
14	Одеська	134,1	134,1	132,7	98,9%	156,8	156,8	153,3	97,7%	2,1	269,5	179,7	2,1	156,2	2,1	86,9%	100,0%
15	Полтавська	80,8	80,8	77,0	95,3%	93,9	93,9	90,7	96,6%	2,4	160,3	106,9	2,4	105,1	2,3	98,4%	92,4%
16	Рівненська	102,0	102,0	98,7	96,8%	126,1	126,1	124,4	98,7%	1,7	214,7	143,1	1,7	142,8	1,7	99,8%	100,0%
17	Сумська	97,9	97,9	91,4	93,4%	120,1	120,1	94,2	78,4%	19,4	124,1	82,7	19,4	50,0	19,1	60,4%	98,7%
18	Тернопільська	93,6	93,6	91,3	97,5%	115,2	115,2	100,6	87,3%	3,8	194,8	129,8	3,8	116,3	3,3	89,6%	86,2%
19	Харківська	152,6	152,6	150,6	98,7%	177,7	177,7	176,5	99,3%	1,2	305,2	203,5	1,2	201,3	1,2	98,9%	99,6%
20	Херсонська	93,4	93,4	87,2	93,4%	114,8	114,8	102,9	89,6%	10,8	193,9	129,3	10,8	114,5	10,5	88,6%	97,7%
21	Хмельницька	113,8	113,8	107,1	94,2%	139,8	139,8	138,2	98,9%	1,2	236,0	157,3	1,2	156,3	1,0	99,3%	79,4%
22	Черкаська	69,8	69,8	67,2	96,3%	81,1	81,1	77,2	95,1%	2,0	138,3	92,2	2,0	86,4	2,0	93,7%	100,0%
23	Чернівецька	79,9	79,9	77,4	96,9%	98,7	98,7	98,2	99,5%	0,2	167,6	111,7	0,2	109,4	0,2	97,9%	100,0%
24	Чернігівська	91,9	91,9	81,4	88,5%	112,6	112,6	111,7	99,3%	0,4	115,7	77,2	0,4	59,8	0,0	77,6%	0,0%
25	м. Київ	162,7	162,7	142,4	87,5%	191,0	191,0	172,3	90,2%	18,8	331,6	221,1	18,8	184,6	11,6	83,5%	61,6%
	Всього по Україні	**3 000,0**	**3 000,0**	**2 694,5**	**89,8%**	**3 500,0**	**3 500,0**	**3 089,9**	**88,3%**	**291,6**	**6 000,0**	**4 000,0**	**291,6**	**3 548,5**	**250,1**	**88,7%**	**85,8%**

Примітка: ЗФ – загальний фонд; СФ – спеціальний фонд.

Додаток 2

Результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку за інвестиційними проектами перевірених регіонів

тис. грн

Коротка назва інвестиційної програми (проекту)	Порушення законодавства про містобудівну діяльність	Порушення з питань здійснення публічних закупівель	Використання коштів з порушеннями бюджетного законодавства		Неефективне використання коштів				Порушення правил ведення бухгалтерського обліку
			усього	у т.ч. шкода (збитки)	усього	у т.ч.			
						неекономне	непродуктивне	нерезультативне	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Дніпропетровська область									
Капремонт СЗШ № 15 м. Дніпро	5 949,0	–	–	–	–	–	–	–	–
Реконстр. СЗШ № 105 м. Дніпро	19 638,6	–	2105,3	2105,3	–	–	–	–	–
Реконструкція СЗШ № 6 м. Дніпро	8 643,8	2014,5	19,4	19,4	–	–	–	–	–
Разом по Дніпропетровській області	**34231,4**	**2014,5**	**2124,7**	**2124,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Донецька область									
Пологовий будинок по вул. Університетській, 15, у м. Слов'янську – реконструкція	–	–	640,0	640,0	4 438,8	1 491,7	–	2 947,1	–
Адміністративні будівлі на площі Шибанкова, 11, у м. Покровську – прибудова під ЦНАП	2 522,9	–	3 165,4	3 165,4	1 130,8	1 130,8	–	–	–
Капітальний ремонт будівлель комунальної лікувально-профілактичної устнови "Дружківська міська клінічна лікарня № 1"	–	–	1 346,3	242,2	2 603,0	2 603,0	–	–	–
Дружківська гімназія "Інтелект"	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Реконструкція під діагностичний центр будівлі аптеки по вул. Гасієва, 36а, м. Лиман	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Капремонт КЗ "Лиманський центр первинної медико-санітарної допомоги імені М. І. Лядукіна"	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Капремонт центру культури і дозвілля с. Олександро-Калинове	–	–	98,1	98,1	–	–	–	–	–
Капремонт фасаду і приміщень хірургічних відділень "Міська лікарня № 1", м. Краматорськ	2 810,2	–	1 613,0	1 613,0	–	–	–	–	–
Капремонт мосту через річку Маячка у м. Краматорську	171,2	–			–	–	–	–	–
Разом по Донецькій області	**5 504,3**	**0,0**	**6 862,8**	**5 758,7**	**8 172,6**	**5 225,5**	**0,0**	**2 947,1**	**0,0**

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Кіровоградська область									
Реставрація будівлі Олександрійського міського будинку культури у м. Олександрії	–	12 068,4	6 324,7	5 165,2	23 189,9	–	–	23 189,9	–
Капремонт КЗ"Кіровоградський обласний онкологічний диспансер" у м. Кіровограді	–	51 875,3	1 999,0	959,3	5 759,7	5 759,7	–	–	2 643,1
Реконструкція ЗОШ І–ІІІ ступеня у с-щі Побузьке Голованівського району	–	11 213,5	3 385,0	3 141,8	–	–	–	–	–
Реконструкція дитячого садка "Зернятко" у м. Новоукраїнці	–	198,0	264,1	–	–	–	–	–	852,1
Реконструкція Новопразької ЗОШ І–ІІІ ступеня № 2 у с-щі Нова Прага Олександрійського району	–		6 022,1	5 053,7	19 368,9	–	–	19 368,9	–
Капітальний ремонт вул. Єгорова у м. Світловодську	–	28 048,7	823,2	1,3	17 198,5	755,4	–	16 443,1	–
Капремонт дитсадка "Сонечко" у с. Жовтневе	–	90,0	49,4	–	–	–	–	–	551,4
Реконструкція КЗ "Обласна спеціалізована дитячо-юнацька школа олімпійського резерву - 2" у м. Кропивницькому	–	27 656,6	6 921,9	4 179,2	13 426,8	552,0	–	12 874,8	–
Будівництво Долинського групового водопроводу водопостачання м. Долинської. Коригування	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом по Кіровоградській області	**0,0**	**131 150,5**	**25 789,4**	**18 500,5**	**78 943,8**	**7 067,1**	**0,0**	**71 876,7**	**4 046,6**
Львівська область									
Реконструкція Рудківської районної лікарні	–	–	–	–	1 220,8	–	0,8	1 220,0	3 801,6
Будівництво спортмайданчика у м. Дрогобичі	–	–	2 940,0		370,4	–	–	370,4	–
Капремонт Давидівського дитсадка	–	–	231,8	231,8	0,0	–	–		–
Будівництво ЗОШ с. Нижня Яблунька	–	3 977,4	414,3	77,8	1 442,8	–	–	1 442,8	–
Будівництво ЗОШ с. Пристань	–	5 700,0	–	–		–	–		–
Реконструкція пологового відділення м. Броди	–	–	2 900,6	29,8	4 814,8	–	–	4 814,8	–
Реконструкція будівлі полового корпусу Львівської обласної клінічної лікарні	–	–	13,6	13,6	1 199,85	–	–	1 199,85	–
Реконструкція Львівського обласного клінічного діагностичного центру	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Будівництво дитсадочка смт Великий Любінь	–	21 300,0	2 898,3	615,9	–	–	–	–	–
Будівництво ЗОШ с. Братковичі	–	–	255,9	255,9	–	–	–	–	–
Реконструкція ЗОШ с. Бортятин	–	–	–	–	3 467,5	–	–	3 467,5	–
Добудова Городоцької ЦРЛ	–	–	–	–		–	–	–	–
Разом по Львівській області	**0,0**	**30 977,4**	**9 654,5**	**1 224,8**	**12 516,1**	**0,0**	**0,8**	**12 515,3**	**3 801,6**

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Одеська область									
Поточний ремонт автомобільної дороги С162102 Саврань – Кам'яне – кордон Кіровоградської області	–	–	–	–	6 016,9	–	6 016,9	–	–
Поточний ремонт автомобільної дороги Т -16-06 КПП "Виноградівка" – Болград	–	–	–	–	19 874,4	–	19 874,4	–	–
Поточний ремонт автомобільної дороги С161009 Суворове - Першотравневе	–	–	–	–	9 787,1	–	9 787,1	–	–
Поточний ремонт автомобільної дороги Т -16-38 "Станіславка"	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Капремонт Дмитрівської ЗОШ	5 688,1	–	–	–	–	–	–	–	–
Реконструкція Тузлівського НВК	6 530,8	–	–	–	–	–	–	–	7 312,2
Реконструкція стадіону с. Маяки	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Реконструкція під амбулаторію ФАП с. Соф'яни	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Прибудова корпусу Маяківської ЗОШ	–	–	15 300,0	–	–	–	–	–	–
Будівництво ЗОШ с. Ставрове	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Реконструкція гімназії № 1 м. Іллічівськ	–	–	–	–	8 689,6	291,8	–	8 397,7	–
Реконструкція під спортивну школу ЗОШ м. Ізмаїл	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Будівництво спортивної зали ДЮСШ м. Балта	–	17 871,6	–	–	–	–	–	–	–
Капремонт ЗОШ № 11 м. Білгород-Дністровський	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом по Одеській області	**12 218,9**	**17 871,6**	**15 300,0**	**0,0**	**44 368,0**	**291,8**	**35 678,4**	**8 397,7**	**7 312,2**
Сумська область									
Реконструкція стадіону "Авангард"	11 058,4	18 500,0	4 264,1	4 264,1	–	–	–	–	–
Реконструкція каналізаційного колектора м. Суми	8 122,2	–	2 637,4	2 566,3	424,5	245,7	–	178,7	163,7
Капремонт ЗОШ м. Ромни	–	–	429,6	186,4	195,1	195,1	–	–	5 060,0
Разом по Сумській області	**19 180,6**	**18 500,0**	**7 331,1**	**7 016,8**	**619,5**	**440,8**	**0,0**	**178,7**	**5 223,7**
Харківська область									
Будівництво школи с. Пісочин	21 876,0	6 513,0	245,9	1,9	–	–	–	–	22 424,3
Будівництво ФОК с. Пісочин	16 188,0	294,9	2,1	2,1	26,1	26,1	–	–	8 312,5
Реконструкція дитсадочка (Краснокутський р-н)	21 253,2	–	1 074,5	41,1	–	–	–	–	310,0
Реконструкція гуртожитку (Вовчанський р-н)	8 783,5	–	82,6	82,6	–	–	–	–	13 507,7
Капремонт лікарні м. Ізюм	27 774,3	–	6 662,6	1 348,7	281,5	–	–	281,5	26 000,0
Реконструкція спортшколи (Золочівський р-н)	–	–	1169,0	40,52	–	–	–	–	300,0
Разом по Харківській області	**95 875,0**	**6 807,9**	**9 236,7**	**1 516,9**	**307,5**	**26,1**	**0,0**	**281,5**	**70 854,4**

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Херсонська область									
Відновлювальні роботи покриття, РД-1,РД-2, перону в аеропорту "Херсон" – реконструкція"	13886,5	–	10 491,1	421,7	–	–	–	–	–
Будівництво шляхопроводу по просп. Адмірала Сенявіна – вул. Залаегерсег у м. Херсоні"	196576,2	–	51802,1	9575,7	279,7	–	–	279,7	–
Разом по Херсонській області	**210 462,7**	**0,0**	**62 293,2**	**9 997,4**	**279,7**	**0,0**	**0,0**	**279,7**	**0,0**
Хмельницька область									
Водогін в смт Дунаївці	7 249,5	–	6 282,1	306,0	1 139,3	1 139,3	–	–	–
Вільковецька ЦРЛ	–	–	876,8	–	–	–	–	–	–
Будівництво лікувального корпусу та харчоблоку м. Городок	–	–	623,2	–	–	–	–	–	–
Очисні споруди каналізації в смт Вільківці	2 438,6	–	2 328,1	–	–	–	–	–	–
Реконструкція очисних споруд смт Летичів	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Реконструкція каналізаційного колектора м. Хмельницький	2 500,0	–	252,6	252,6	–	–	–	–	–
Разом по Хмельницькій області	**12 188,1**	**0,0**	**10 362,8**	**558,6**	**1 139,3**	**1 139,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Черкаська область									
Реконструкція лікарні м. Черкаси	–	–	–	–	4,2	4,2	–	–	–
Черкаський академічний театр (аварійно-відновлювальні роботи)	–	–	304,5	–	–	–	–	–	–
Черкаський академічний театр (реконструкція)	–	–	33 558,0	16 431,0	11 586,4	5 781,0	–	5 805,4	–
Реконструкція адмінбудівлі ДЮСШ м. Черкаси	12 646,1	–	2 816,8	2 816,8	515,8	515,8	–	–	–
Реконструкція будівлі Ротмістрівської ЗОШ		–	141,2	141,2	17,3	17,3	–	–	–
Разом по Черкаській області	**12 646,1**	**0,0**	**36 820,5**	**19 389,0**	**12 123,7**	**6 318,3**	**0,0**	**5 805,4**	**0,0**
м. Київ									
Київська дитяча школа мистецтв № 2 ім. М.І. Вериківського	73 564,9	41 888,2	10 732,4	3 540,4	–	–	–	–	150 671,5
Разом по м. Київ	**73 564,9**	**41 888,2**	**10 732,4**	**3 540,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**150 671,5**
Разом по перевірених проектах:	***475 872,0***	***249 210,1***	***196 508,0***	***69 627,7***	***158 470,3***	***20 508,9***	***35 679,2***	***102 282,1***	***241 910,0***

Додаток 3

Фото за результатами обстеження
виконаних робіт на окремих об'єктах, що фінансувалися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку

Черкаська область

Фото 1. Вигляд фойє драмтеатру в м. Черкаси станом на 21.11.2018, що засвідчує відсутність монтажу світильників

Фото 2. Вигляд глядацької зали драмтеатру в м. Черкаси, що засвідчує відсутність монтажу світильників та улаштування килимового покриття

Фото 3. Стан виконання робіт на об’єкті "Реконструкція адмінбудівлі ДЮСШ олімпійського резерву" станом на 19.11.2018, м. Черкаси

м. Київ

Фото 4. Рівень готовності зали Київської дитячої школи мистецтв № 2 ім. М. І. Вериківського

Сумська область

Фото 5. Стадіон "Авангард" у м. Суми

Фото 6. Стан міського колектора у м. Суми після реконструкції. Колодязь колектора без ходових скоб. 01.11.2018

Фото 7. Фрагмент реставрації Олександрійського міського будинку культури Кіровоградської області, який засвідчує відсутність виконання робіт із золочення сухозліткою гіпсових поверхонь колон

Фото 8. Стан реставрації стін Олександрійського міського будинку культури Кіровоградської області

Фото 9. Стан бетонного покриття рульових доріжок аеропорту "Херсон" після реконструкції (тріщини довжиною 5–10 метрів), лютий 2019 р.

Фото 10. Стан бетонного покриття рульових доріжок аеропорту "Херсон" після реконструкції (тріщини довжиною 5–10 метрів)

Фото 11. Стан бетонного покриття рульових доріжок аеропорту "Херсон" після реконструкції (відбитки кінцівок живих істот)

Фото 12. Стан бетонного покриття рульових доріжок аеропорту "Херсон" після реконструкції (тріщини довжиною 5–10 метрів)

Одеська область

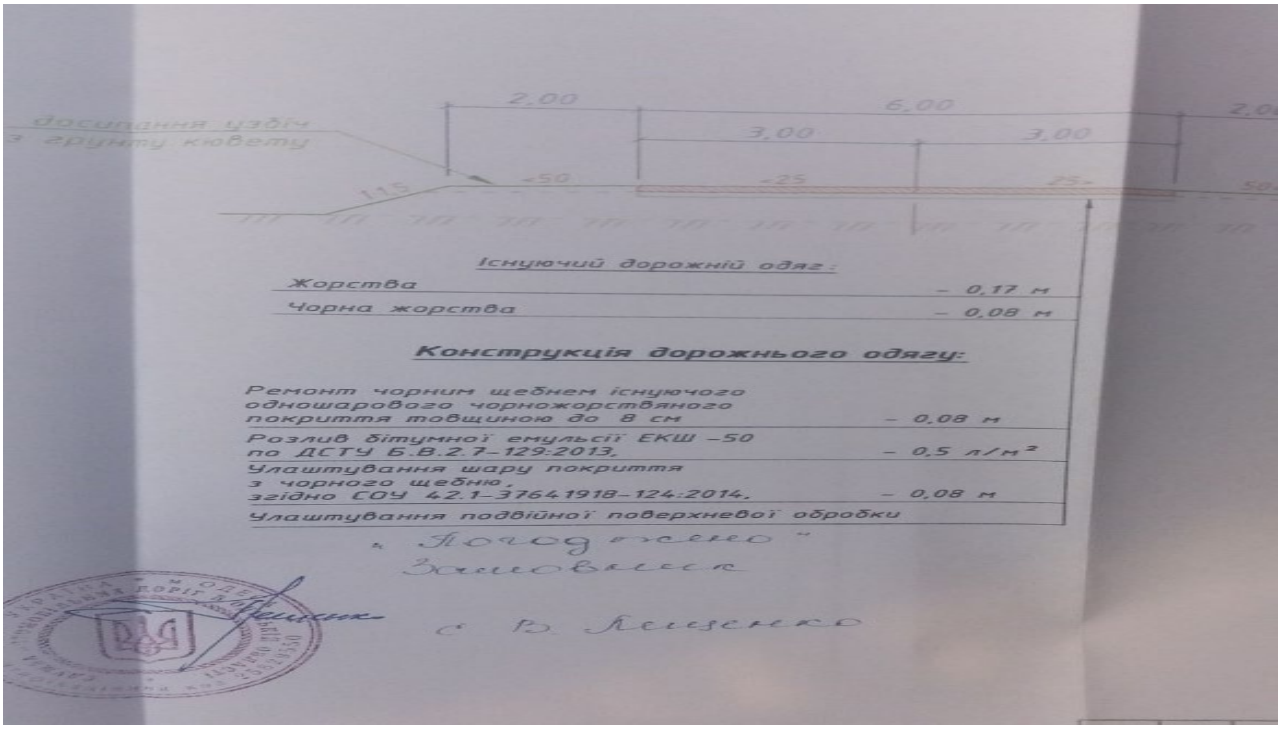

Фото 13 . Витяг з локального кошторису автодороги С162102 (Одеська область), яким передбачено влаштування покриття з чорного щебеню товщиною 8 см

Фото 14. Фрагмент автодороги С162102 "Саврань – Кам'яне – кордон Кіровоградської області" з тріщинами і викришуванням поверхневого покриття станом на листопад 2018 року (після поточного середнього ремонту, виконаного у 2017 році, товщиною покриття 6 см)

Додаток 4

Стан виконання за рахунок коштів ДФРР інвестиційних програм (проектів) у 2017 та 2018 роках за регіонами

№ з/п	Регіон, область	2017 рік					2018 рік				
		розподілений обсяг фінансування (тис. грн)	всього проектів, що реалізуються	з них з терміном реалізації у 2017 році	фактично завершено	кількість нереалізованих проектів з терміном закінчення 2017 рік	розподілений обсяг фінансування (тис. грн)	всього проектів, що реалізуються	з них з терміном реалізації у 2018 році	фактично завершено	кількість нереалізованих проектів з терміном закінчення 2018 рік
1	Вінницька обл.	172 989,1	43	15	15	0	178 661,5	32	19	9	10
2	Волинська обл.	113 128,8	22	14	14	0	192 086,7	25	12	4	8
3	Дніпропетровська обл.	212 628,5	9	2	0	2	366 160,3	15	11	0	11
4	Донецька обл.	279 137,4	47	31	21	10	777 670,2	76	69	22	47
5	Житомирська обл.	134 971,1	33	13	13	0	228 060,0	35	1	0	1
6	Закарпатська обл.	136 726,6	72	54	47	7	231 389,3	56	16	11	5
7	Запорізька обл.	114 501,4	29	28	12	16	195 305,3	24	24	7	17
8	Івано-Франківська обл	149 822,7	50	22	10	12	254 775,6	55	48	36	12
9	Київська обл.	113 932,9	19	8	8	0	197 766,5	14	11	2	9
10	Кіровоградська обл.	63 599,0	8	0	0	0	108 506,6	9	9	3	6
11	Луганська обл.	238 543,3	57	54	27	27	401 321,6	65	51	21	30
12	Львівська обл.	166 561,3	62	41	35	6	286 343,9	70	34	24	10
13	Миколаївська обл.	75 692,9	20	7	7	0	129 238,0	19	5	5	0
14	Одеська обл.	156 838,4	15	10	4	6	269 487,0	9	9	0	9
15	Полтавська обл.	93 889,3	19	5	5	0	160 275,1	16	3	0	3
16	Рівненська обл.	126 104,6	14	8	8	0	214 652,9	26	4	4	0
17	Сумська обл.	120 089,7	55	50	36	14	124 073,6	41	32	16	16
18	Тернопільська обл.	115 198,3	59	54	41	13	194 751,7	34	3	3	0
19	Харківська обл.	177 708,1	12	7	4	3	305 203,7	13	11	3	8
20	Херсонська обл.	114 753,8	22	16	12	4	193 901,3	27	5	4	1
21	Хмельницька обл.	139 812,5	53	31	25	6	236 008,5	48	27	12	15
22	Черкаська обл.	81 135,3	13	10	8	2	136 812,7	29	24	7	17
23	Чернівецька обл.	98 655,7	23	15	15	0	167 591,1	38	13	13	0
24	Чернігівська обл.	112 553,6	40	35	32	3	115 747,1	18	3	3	0
25	м. Київ	191 025,7	7	2	2	0	322 047,9	12	6	3	3
	Усього по Україні	**3 500 000,0**	**803**	**532**	**401**	**131**	**5 987 838,0**	**806**	**450**	**212**	**238**